22/Α
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΕΣ

Άρσυμ,ὸς 23

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Ν ΙΩΑ.ΝΝΟΓ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
46 Όδος Σταδίου - Άθήνατς

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Ταξ. αριθ. 28
Κατηγορία 1
Βιβ. αριθ. 23

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθμ. 13/2474

<60

ΟΔΗΓΟΣ

ΤΗΣ

ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΗΣ

(Κατά τό Γερμανικόν υπό της Δίδος ΕΙ. Λ.)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

-Ap 18,56

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΦΝ ΙΩΑΝ. Ν. ΖΙΔΕΡΗ
46—Όδός Σταδίου—46

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ

ΩΦΕΑ1ΜΩΝ ΒΙΣ3ΑΙΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 23.

Ἐτυπώθη τῳ 1925.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Α. Ζ. ΔΙΑΛΗΣΜΑ

Τό παρόν βιβλίον μετεφράσθη ἐκ τοῦ Γερμανικού τής Κας Η01ΐ1& Ροβΐζ. Ὀλίγα δέ μόνον μέρη μετεβλήθησαν, ὅσα ἦσαν ἐντελώς ξένα πρὸς τάς ἰδικάς μας συνήθειάς καὶ ἐπομένως ἀνεφάρμοστα ἢ ἀκατανόητα. Ἐκτὸς τής γενικής χρησιμότητός του θιά πάσαν Ελληνικήν οἰκογένειαν, ἡ μεταφράσασα νομίζει δτι τό βιβλίον τούτο ἡ μπορεί κάλλιστα νά χρησιμεύση καὶ ὡς ἐγχειριδιον Συμπεριφοράς καί Οἰκιακής Οἰκονομίας διά τά Παρθεναγωγεία.

ΕΙ.Λ,

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Ἀριθ. αὐξ. 21
Κατηγ. 1.6.2.2

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΤΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καλός χαρακτήρ καὶ ἱκανότης πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ του εἶνε ὁ σκοπός, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλει νά τείνη πᾶς ἄνθρωπος ἀξιοπρεπὴς καὶ σεβόμενος τὸν ἑαυτόν του.

Καί ἐν τούτοις ὁ καθημερινός βίος μάς δεικνύει πώς ἄνθρωποι εἰς πολλά ἀναξιώτεροι κατωρθώνουν, διά τῆς προσηνοῦς συμπεριφορᾶς των, νά δειχθοῦν ὑπέρτεροι ἄλλων ἀληθῶς ἀξίων, καλύπτοντες ἐπιτηδείως τῆς ἐλλείψεις των. Ὁ εἰλικρινής χαρακτήρ ἀποστρέφεται τοῦτο* μ9 δλα ταῦτα ἡ πείρα διδάσκει ὅτι ἡ σχέσις πρὸς τούς ὁμοίους μας ἐπιβάλλει καί ὡς πρὸς τήν ἐξωτερικήν συμπεριφοράν ὑποχρεώσεις, τῶν ὁποίων ἡ παράλειψις συχνότατα φέρει δυσαρέσκειας καί ζημίαν...

Ή τήρησις τῶν τύπω^ τής άβρότητος,τής εύπρεπείας καὶ τῶν κα^ών τρόπων ^ῖνε καθήκον, τοῦ ὁποίου ή έκτέλεσις συντε'λεϊ εἰς τήν μόρφωσιν τοῦ χαρακτήρος καὶ δίδει χάριν εἰς τήν ζωήν. Διά νά έπενεργήση δμως εἰς τήν άνύψωσιν τού ἀνθρώπου ή τήρησις τῶν κανόνων τής καλής συμπεριφοράς, δὲν πρέπει νά ἐφαρμόζεται μηχανικώς, ἀλλά νά ἀποτελή μέρος τής καθόλου ἠθικής μορφώσεως. Τότε μόνον ή εὐγένεια τῶν τρόπων ἐπιδρᾷ ἐπί τού χαρακτήρος καὶ φέρει τήν ἁρμονίαν ἐκείνην μεταξύ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν τρόπων, ή ὁποία ἀνυψώνει ἰδίως τάς γυναίκας, καί ἑλκύει καθώς τό ἄρωμα τρυφερού άνθους.

Έν συντόμω, ή τήρησις των κανόνων τής εύ πρεπείας εἶνε δι' δλους άταράβατον καθήκον, εἶνε άπαίτησις τής καρδίας, άπαίτησις τής άνά/κης καί μάς ἐπιβάλλεται χάριν αυτῆς τής ευτυχίας μας.

Λ'. —θί χατρετζσμ.οί.

Τό πρώτον καθήκον τής αβροφροσύνης εἶνε δ χαιρετισμός.

Διά τού χαιρετισμού έκφράζομεν εἰς τὸν συναντώμενον, συγγενή, γνώριμον ή καί προϊστάμενον τήν εύνοιαν ή καί τὸν σεβασμόν μας. Ό χαιρετισμός τροποποιείται διά τής στάσεως τού σώματος, τού ύφους καί τού βλέμματος. Δύναταί τις νά χαιρετίση μέ προσήνειαν, μέ οἰκειότητα, μέ τρόπον φιλικόν, ἀλλά καί μέ ὑπεροψίαν καί μέ ψυχρότητα, Οί έχοντες πεῖραν τού κόσμου εὑρίσκουν τὸν κατάλληλον χαιρετισμόν. Πρέπει πρὸ πάντων νά φερώμεθα πρὸς δλους μέ εἰλικρίνειαν καί ἀβροφροσύνην ούτε έλλειψις χρόνου, ούτε άθυμία μάς ἀπαλλάσσουν τού καθήκοντος τής προσηνείας. Πρέπει κατά κανόνα νά εἴμεθα πρὸς δλους, καί τούς άνω τέρας κοινωνικής τάξεως, καθώς καί τούς κατωτέρους, ἐξ ίσου άβρόφρονες.

* Αξιοι προσοχής εἶνε προ πάντων οἱ εξῆς κανόνες*

1. Οι νέοι καί οἱ ^υποδεέστεροι ὀφείλουν πρώτοι νά χαιρετίζουν τούς πρεσβυτέρους καί τούς προϊστα» μένους των.

2. Τον χαιρετισμόν μας έτοιμάζομεν ἀπό τινα άπόστασιν Εἶνε άπρεπὲς νά χαιρετίζωμεν τὸν διαβαίνοντα τήν τελευταίαν στιγμήν. Προτιμότερον εἶνε νά δείξωμεν ἐκ τῶν προτέρων, διά τού ύφους καί τής έκφράσεως τού προσώπου, δα έτοιμαζόμεθα νά χαιρετίσωμεν.

3. Ό χαιρετισμός γίνεται μέ έλαφροτέραν ή βαθυτέραν ύπόκλισιν, άναλόγως τής κοινωνικής θέσεως τού χαιρετιζομένου.

4. Έάν δ χαιρετισμός μας δέν άνταπεδόθη, διότι δὲν παρετηρήθη, πρέπει άδιστάκτως νά τὸν έπαναλάβωμεν.

5 "Εκαστος χαιρετισμός άπαιτεῖ άνάλογον άντιχαιρετισμόν.

6, Κύριοι καπνίζοντες άφαιρούν άπό τό στόμα τό σιγάρον, ὁσάκις πρόκειται νά χαιρετίσουν κυρίαν, πρὸ πάντων δέ δταν ομιλοῦν προς αὐτήν.

7. Έάν άπό δύο ή περισσοτέρους συμπεριπατούν

<ας εις χαιρετισθή από τρίτον, ή εάν αυτός χαιρετίση φιλικώς άλλον, πρέπει και οι σύντροφοί του νά επαναλάβουν τον χαιρετισμόν. Η περίπτωσις αυτή αφορά μόνον τούς κυρίους, διότι αί κυρίαι δεν χαιρετίζουν κυρίους αγνώστους.

8. Εισερχόμενοι εις δωμάτιον, όπου συναντώμεν παρεκτός των γνωστών προσώπων και άγνωστα, πρέπει νά χαιρετίσωμεν πρώτον μεν τούς γνωστούς διά χειραψίας, —εάν διά της στάσεως καί της εκφράσεώς των προσκληθώμεν,—τούς δέ άγνώστους μέ ύπόκλισιν

9. Την χεΐρα δίδει πρώτος πρός χαιρετισμόν ό ανώτερος ή πρεσβύτερος. Μεταξύ κυρίων καί κυριών, ό κύριος περιμένει νά τείνη πρώτη την χεΐρα ή κυρία. Τό σφίξιμον καί τό τίναγμα της χειρός επιτρέπονται μόνον μεταξύ συγγενών καί στενών φίλων.

10. Παρουσιαζόμενοι εις άγνώστους χρεωστούμεν νά χαιρετίσωμεν ένα έκαστον φιλοφρόνως μέ κατάλληλον ύπόκλισιν.

ΙΕ Κατά τον χαιρετισμόν, καθώς καί κατά τον αποχαιρετισμόν, πρέπει νά χαιρετίζωμεν πάντοτε πρώτον τούς πρεσβυτέρους, προς τούς οποίους χρεώστου μεν σεβασμόν οι νεώτεροι.

12. Οι κύριοι αποτείνουν γενικόν χαιρετισμόν όσάκις εισέρχονται εις σιδηροδρομικήν άμαξαν ή κλειστήν άμαξαν ίπποσιδηροδρόμου.

13. "Εάν εύρεθώμεν εις την ανάγκην νά ανταλλάξωμεν χωρίς σύστασιν λέξεις τινάς μέ εντελώς

άγνωστον πρόσωπον, διά νά λάβωμεν πληροφορίας, εύχαριστοϋμεν εύγενώς μετά την ληφθείσαν άπάντησιν καί ύποκλινόμενοι άπομακρυνόμεθα.

Βʳ.— Εντός της οικίας.

1. Πρέπει νά προσπαθούμεν βαδίζοντες ή καθήμενοι νά έχωμεν πάντοτε στάσιν όσον τό δυνατόν κοσμίαν καί αφελή Νωχελής στάσις τού σώματος μαρτυρεί άμεριμνησίαν καί νωθρότητα, βλάπτει δέ καί τήν υγείαν. Έν τούτοις πρέπει ν' άποφεύγωμεν τήν υπεροπτικήν άνόρθωσιν της κεφαλής.

2. Αί κινήσεις τού σώματος ας είνε έλαφραί καί φυσικαί. [31] Ας προσέχωμεν προσέτι κατά τον βηματισμόν νά μή κινώμεν άσκόπως ολόκληρον τό σώμα. Βαδίζοντες στρέφομεν τούς πόδας ολίγον προς τά έξω. Πρέπει ν' άποφεύγωμεν τό νωθρόν βάδισμα καί νά μή ταλαντευώμεθα κροτούντες ή σύροντες επί τού εδάφους τούς πόδας.

3. *Ατοπον είνε νά στηρίζωμεν τάς χεΐρας επί τών πλευρών ή νά τάς κινούμεν. Αί χειρονομίαι πρέπει νά γίνωνται μέ λεπτότητα καί εύϊγισίαν καί όχι δρμητικοί. Οί δέ κύριοι συνομιλούντες προς κυρίας δέν πρέπει νά έχουν τάς χεΐρας εις τά θυλάκια.

4. Πρέπει ν' αναβαίνωμεν τήν κλίμακα μέ μέτριον βηματισμόν, χωρίς πηδήματα καί θόρυβον. Βιαστική άνάβασις της κλίμακος, ιδίως μέ ανοικτόν στόμα είνε πράγμα άσχημον, ακόμη δέ καί έπιβλα-

βὲς εἰς τήν ὑγείαν. Επίσης άτοπον εἶνε νά σύρωμεν τούς πόδας. Τούτο καί δυσάρεστον θόρυβον προξενεί καί τα ὑπδδήματα προώρως φθείρει.

5. Περιττόν εἶνε νά στηριζώμεθα εἰς τό κυγκλίδώμα τής κλίμακος καί μάλιστα έφ' δσον ἔιμεθα νέοι καί ὑγιείς.

6. Κατά τήν ἀνάβασιν τής κλίμακος αἳ κυρίαι πρέπει νά σηκώνουν τό φόρεμά των τόσον, ώστε νά μή έγγίζουν τήν βαθμίδα. Μαρτυρούν μεγάλην αμέλειαν δσαι, διά ν' άποφύγουν τον μικρόν αυτόν κόπον, καταστρέφουν προώρως τά ενδύματα των. Τό δέ χειρότερον εἶνε δταν τό πρωί καταβαίνουν άσά. ρωτον κλίμακα καί τήν σκουπίζουν μέ τά συρόμενα φορέματα των.

7. "Οταν κύριος καί κυρία άναβαίνουν κλίμακα, δ κύριος πρέπει νά προηγήται.

8. Τό άνόιγμα καί κλείσιμον τῶν θυρών πρέπει νά γίνεται δσον τό δυνατόν άθορύβως, Τό δυνατόν έπανειλημμένον κωδώνισμα ή τό πολύ δυνατόν κτύπημα τής εξωθύρας εἶνε κακή συνήθεια.

9. Εισερχόμενοι δφείλομεν νά κλείωμενπάσαν θύραν, τήν δποίαν εύρήκαμεν κλειστήν. Εάν έκλεισε μέ κρότον ή θύρα ἀπό ἀμέλειάν μας ή ἀπό τὸν άνεμον, πρέπει νά ζητήσωμεν εύγενώς συγγνώμην. Επίσης πρέπει νά κλείωμεν μέ προσοχήν τάς θύρας καί κατά τήν άναχώρησνν.

10. Διερχόμενοι ἀπό δωμάτια πρέπει νά προσέχωμεν, ώστε νά μή παρασύρωμεν τούς τάπητας,

ούτε νά προσκρούωμεν άδεξίως εἰς τάς θύρας, τά έπιπλα καί άλλα αντικείμενά.

11. Καθήμενοι εἰς άνάκλιντρον πρέπει προσέτι νά προσέχωμεν νά μή μετακινούμεν τά προσκεφάλαια καί τά σκεπάσματα.

Γ'.—Έκτὸς τής οίκ£ας

1. Πρὶν ἀκόμη έξέλθωμεν τής οἰκίας, πρέπει νά τακτοποιούμεν καλώς τήν ἐνδυμασίαν μας. Εἶνε άπρεπὲς νά φορώμεν καθ' ὁδόν τά χειρόκτια, νά κομβώνωμεν τά ἐνδύματα ή νά στερεώνωμεν τά ὑποδήματά μας.

2. Έν καιρῷ βροχής ή μέ ήλιον πρέπει νά κρατώμεν μέ προσοχήν τήν δμβρέλλαν, ώστε νά μή ένοχλή τούς άλλους. Ποτέ δέν τήν κρατούμεν κάτω ἀπό τήν μασχάλην, διότι ήμπορούμεν νά χτυπήσωμεν κανένα διαβάτην διά νά άποφύγωμεν εἰς στενόν πεζοδρόμιον τήν σύγκρουσιν, πρέπει νά ύψώνωμεν ή νά χαμηλώνωμεν κατά τάς περιστάσεις τήν δμβρέλλαν μας.

3. 'Άς μή παραλείπωμεν νά άνασηκώνωμεν τά φορέματά μας, δταν δ δρόμος έχει σκόνην ή λάσπην. Μέ τὸν μικρόν ἀυτόν κόπον δχι μόνον προφυλάττομεν τά ἰδικά μας ἐνδύματα, ἀλλά καί δέν σκονίζομεν αδίκως τούς άλλους.

4. Έάν πάθη ή ενδυμασία μας βλάβην τινά, πρέπει νά εἰσέλθωμεν ταχέως εις τὴν πρώτην ανοικτὴν θύραν ή καί νά κρούσωμεν κλεισμένην, ζητούντες

τὴν ἄδειαν νά εἰσέλθωμεν καί ἐπιδιορθώσωμεν τήν βλάβην.

5. Συναντώντες εἰς στενόν πεζοδρόμων πρεσβύτερα πρόσωπα, παραμερίζομεν διά ν' ἀφίσωμεν δίοδον.

6. Ἐάν ἐνῷ βαδίζομεν βραδέως, ἀκούσωμεν ἄλλον ἐρχόμενον δπισθέν μας μέ βήμα ταχύ, ἀφίνομεν τόπον διά νά πέραση.

7. Ὅταν αἰφνιδίως συναντηθούν δύο ἀντιθέτως ἐρχόμενοι, παραμερίζουν δ καθείς πρὸς τά δεξιά του πρὸς ἀποφυγήν αμοιβαίων ἀσκοπων ὑποχωρήσεων.

8. Αἱ νεώτεραι κυρίαι βαδίζουν πάντοτε πρὸς τά ἀριστερά τῶν πρεσβυτέρων καί τότε ἀνασηκώνουν τό φόρεμά των ἀριστερόθεν.

9. Ἐάν νεώτερος ἀναγκασθή τυχαίως νά βαδίση πρὸς τά δεξιά πρεσβυτέρου, ἐπιζητεῖ τήν πρώτην κα-άλληλον περίστασιν διά νά ἐπανέλθη πρὸς τά ἀριστερά.

Λ'.— Ἐσησκέψετς

1. Υποχρεωτικοί ἐπισκέψεις εἶνε* δσαι ἐπιβάλλονται ἀπό τήν ἐθιμοτυπίαν, αἱ συγχαρητήριοι καί αἱ συλλυπητήριοι. Ἐκτος δε τούτου καί αι φιλικαί καί συγγενικοί ἐπισκέψεις.

2. Συνήθεις ὡραι ἐπισκέψεων εἶνε 3-6 μ. μ. ἐκτός ἀν ὡρίσθη ἄλλη ὡρα μετά προηγουμένην συνεννόησιν. Εἰς ἄλλα; ὡρας ἐπισκέψεις γίνονται μόνον μεταξύ συγγενών καί φίλων.

3. Εἰς τάς ἐπισκέψεις πρέπει πάντοτε νά περιποιούμεθα τήν ἐνδυμασίαν μας.

4. Οἱ κύριοι ποτέ 'δεν' εἰσέρχονται εἰς ἄίθουσαν κυρίας καπνίζοντες ἤ φορούντες τό ἐπανωφόριόν των.

5. Εἶνε ἀπρεπες νά εἰσέλθωμεν εἰς δωμάτιον ἔστω καί φιλικής οἰκογένειας, ἐάν ἀφού κρούσωμεν τήν θύραν, δεν ἀκούσωμεν ἐν ευκρινεῖ «Εμπρός».

6. Ὅπου ὑποτίθεται ἡ είσοδος ἐλευθέρα, καθώς εἰς τά δημόσια καταστήματα καί εἰς τά τραπεζικά καί ἐμπορικά γραφεία, δυνάμεθα νά εἰσέλθωμεν χωρίς νά κρούσωμεν, αλλά πάντοτε ἀθορύβως.

7. Ὅταν διά πρώτην φοράν ἐπισκεπτώμεθά τινα, δίδομεν τό ἐπισκεπτήριόν μας ἡ λέγομεν τό δνομά μας εἰς τον ὑπηρέτην, ἐρωτώντες ἀν ἠμπορούμεν νά ἰδωμεν τήν κυρίαν ἡ τον κύριον.

8. Ἐάν ὑποχρεωθώμεν ν' ἀναμείνωμεν τήν ἀπάντησιν, πρέπει νά μείνωμεν ἐκεί ὅπού θά μάς ὑποδείξουν.

9. Συνήθως δ ἀναμένων εϊσάγεται εἰς τήν αίθουσαν ἡ εις τήν τραπεζαρίαν.

10. Ἡ οἰκοδέσποινα πρέπει νά δίδη ρητάς ὁδηγίας εἰς τον ὑπηρέτην ἡ τήν ὑπηρέτριαν, κατά ποιας ἡμέρας καί ὡρας δέχεται, διότι εἶνε πολύ ἀτοπον νά προσμένουν οϊ ἐπισκέπται ἑως δτου ἀγγελθῆ τό δνομά των, καί κατόπιν νά μή γίνωνται δεκτοί.

11. Ὅταν μάς ἐπισκεφθή τις, ἔστω καί δι' δλίγας στιγμάς, πρέπει πάντοτε νά τον παρακαλέσωμεν

νά είσέλθη, διότι εϊνε άπρεπες νά συνδιαλεγώμεθα μετ' αύτοΰ εις τήν είσοδον.

12. Δεχόμενοι επισκέπτην πρέπει πάντοτε νά τον άφίνωμεν νά προηγήται,

13. Έάν πρόκειται νά διέλθωμεν διαδρόμους ή άλλα δωμάτια διά νά φθάσωμεν εις τήν αίθουσαν, καί οί έπισκεπτόμενοι δεν γνωρίζουν ποΰ νά διευθοΰν, άφοΰ τούς χαιρετίσωμεν, ζητοϋμεν τήν άδειαν νά προηγηθώμεν. Αμα φθάσωμεν εις τήν θύραν τής αίθούσης, τήν άνοίγομεν καί παρακαλοΰμεν τον επισκέπτην νά εισέλθη, άφίνοντες αύτόν νά προηγηθή* παρεκτός άν κυρία δέχεται κύριον.

14. Έάν ή έπισκεπτομένη είνε νέα κόρη, άφίνει τήν οικοδέσποινα νά προηγηθή.

15. Μετά φιλόφρονα υποδοχήν παρακαλοΰμεν τούς έπισκέπτας νά καθίσουν.

16. Νέα κόρη δεχομένη έπίσκεψιν κυρίας υποδεικνύει πάντοτε θέσιν εις τό άνάκλιντρον καί κάθηται εις πολυθρόναν ή εις άλλο κάθισμα* ή Εξαίρεσες επιτρέπεται μόνον κατά τήν υποδοχήν νεωτέρας κόρης. Τότε λαμβάνουν καί αί δύο θέσιν εις τό άνάκλιντρον.

17. Ύπανδρευμένη κυρία, δεχομένη έπίσκεψιν, προσκαλεί τήν έπισκέπτριαν νά λάβιγ θέσιν εις τό άνάκλιντρον* μόνον δε όταν εκείνη άποποιηθή, παραχωροΰσα τήν θέσιν εις τήν οικοδέσποιναν, ή μπορεί νά καθίση αυτή εκεί.

18. Η οικοδέσποινα ύποδεχομένη κυρ(ας κάθηται τελευταία, κυρίους δέ πρώτη.

19. Συνήθως ή οικοδέσποινα συνιστά τούς προσερχομένους επισκέπτας προς τούς παρόντος, έάν δ άριθμός αυτών είνε περιωρισμένος, εκτός έάν γνωρίζη τήν ύπαρξιν λόγων καθιστώντων δυσάρεστον τήν μεταξύ των σχέσιν.

20. Κατά τήν παρουσίασιν συνιστάται πρώτον δ τελευταίος επισκέπτης προς τούς παρόντας, έκτος άν δ εισερχόμενος είναι ηλικιωμένος η κατέχει ύψηλοτέραν κοινωνικήν θέσιν. Τότε οί παρόντες συνιστώνται πρώτοι εις τον εισερχόμενον. Οί νεώτεροι συνιστώ>ται πάντοτε πρώτοι προς τούς πρεσβυτέρους.

21. Όταν εισέρχωνται διάφοροι συγχρόνως, δ φείλομεν νά συστήσωμεν πρώτον εις τοΰς παρόντας τον πρεσβύτερον καθώς καί τον άνωτέρας κοινωνικής θέσεως ή τόν ιδιαιτέρως αναμενόμενον* άλλά μέ λεπτότητα, ώστε κανείς έκ τών συγχρόνως έΧθόντων νά μή θεωρηθή προσβεβλημένος.

22. Κατά τήν προσφοράν καθισμάτων οφείλουν οί νεώτεροι, καί αυτοί άκόμη οί πρότερον έλθόντες, νά άναμείνουν μέχρις ου καθίσουν οί πρεσβύτεροι.

23. Οί νεώτεροι πρέπει νά σύρουν άθορύβως καί άνεπαισθήτως τά καθίσματά των ολίγον προς τά δπίσω.

24. Κυρία νέα^ προσκαλουμένη από πρεσβυτέραν νά καθίση πλησίον της εις τό άνάκλιντρον, κάθηται κατόπιν έκείνης,

25. Κατά τάς έπισκέψεις άνταλλάσσονται πρώτον φιλοφρόνως έρωτήσεις περί τής υγείας τών παρόντων, κατόπιν δέ περί τών οικείων.

26. Καθήκον τής οικοδεσποίνης εἶνε νά ἐρωτᾷ πρώτη, αὐ δεν ἠρωτήθη.

27. Κατά τὴν συνομιλίαν ἡ οἰκοδέσποινα ἀφίνει δσον τό δυνατόν περισσότερον τὸν λόγον εἰς τούς ἐπισκέπτας, προσπαθεί δὲ μόνον, ἐάν ἡ συνομιλία χαλαρωθή, νά την' ζωογονήση.

28. Ὀλιγόλογος καὶ ψυχρά διάθεσις τής οἰκοδεσποίνης διεγείρει τὴν ὑποψίαν δτι βαρῦνεται τούς ἐπισκέπτας.

29. Ἡ προσφορά γλυκού, καφέ ἡ ἀναψυκτικών ἐξαρτάται ἀπό τάς περιστάσεις καί τάς τοπικάς συνήθειας.

30. "Οταν νέα κυρία ἀποχαιρετίζη πρεσβυτέραν εἶ>ε πρέπον ἡ πρεσβυτέρα νά ἐπιφορτίζη τὴν νεωτέραν μὲ χαιρετισμούς πρὸς τούς γονεῖς καὶ τούς λοιπούς οἰκείους της.

31. Με τὸν ἀποχαιρετισμόν ἁρμόζει νά δείξωμεν τήν εὐχαρίστησίν μας διά τήν εὐγενή ὑποδοχήν, ἡ δποία μάς έγινε.

32. Τούς ξένους ἀποχαιρετίζομεν πάντοτε μέ ὑπόκλισιν, ἐκτός ἂν μάς δώσουν ἐκεῖνοι πρώτοι τήν χεῖρα.

33. Ἐάν δ ἀναχωρών εἶνε πρεσβύτερος ἡ ἀνώτερος, πρέπει οἱ λοιποί' νά προσμένουν έως δτου δώση εἰς αὐτούς τήν χεῖρα. Πρὸς τούς οἰκειοτέρους δίδομεν πάντοτε τήν χεῖρα.

34. Ὁ συνοδεύων ἀναχωρούντα ἐπισκέπτην ἀνοίγει τήν θύραν.

35. "Οταν καταβαίνωμεν τήν κλίμακα συνοδεύον*

τες ἐπισκέπτας, πρέπει πάντοτε νά βαδίζωμεν πρὸς τά ἀριστερά· ἐν τούτοις δ ἐπισκεπτόμενος κύριος βαδίζει ἀριστερόθεν τής κυρίας, ὡς καὶ ἡ νεωτέρα κυρία ἀριστερόθεν πρεσβυτέρας.

36. Ἐάν εὑρίσκωνται παρόντες πολλοί ἐπισκέπται καὶ ἀναχωρούν μερικοί ἐξ αὐτών, ἡ οἰκοδέσποινα ἡ ἄλλο μέλος τής οἰκογενείας συνοδεύει τούς ἀναχωρούντας μέχρι τής θύρας τού δωματίου, ἀφού εὐγενώς δικαιολογηθή πρὸς τούς ἄλλους ἐπισκέπτας, καὶ ἐπανέρχεται δσον τό δυνατόν γρηγορώτερα.

37. Ἐάν ἀναγκασθώμεν νά ἀναχωρήσωμεν ἐνωρίτερα ἀπό φιλικόν κύκλον, πρέπει νά δικαιολογηθώμεν εὐγενεώς πρὸς τούς οἰκοδεσπότας, ὡς καὶ πρὸς τούς λοιπούς γνωρίμους.

38. Ἀπρεπὲς εἶναι οἱ οἰκοδεσπόται νά βιάζουν πολύ τὸν ἀναχωρούντα νά μείνη, διότι τούτο δύναται νά τὸν ἐμβάλη εἰς ἀμηχανίαν.

39. Εἰς συναναστροφήν ἀποχαιρετίζομεν μόνον τούς πλησιεστέρους γνωρίμους καὶ φίλους, ἀπαραιτήτως δμως τούς δίδοντας τήν συναναστροφήν καὶ ἰδίως κατά πρώτον λόγον τήν οἰκοδέσποιναν, κατόπιν τὸν κύριον καὶ τά λοιπά μέλη τής οικογένειας.

40. Αναγκαζόμενοι ένεκα ἐξαιρετικών λόγων νά ἀπέλθωμεν ταχέως, ἀποχαιρετίζομεν μόνον τήν οἰκοδέσποιναν, παρακαλούντες αὐτήν νά μάς δικαιολογήσω εἰς τούς οικείους της.

Ε'·—Κ.ο&νων&καΙ σχέσε&ς

1) Διά νὰ ἐκφράζωμεν τάς σκέψεις μας δσον τό δυνατόν εύκρινώς καί συ\τόμως, πρέπει νά συνηθίσωμεν νά ἐκλέγωμεν φράσεις ἁπλάς καί σαφεῖς. Στολισμός τής γυναικός ἰδίως εἶναι ἡ ἁπλότης εἰς δλα. Καλόν εἶναι ν' ἀποφεῦγωμεν καί τάς ἐκφράσεις, τῶν ὁποίων τὴν ἔννοιαν δέν γνωρίζομεν ἀκριβώς, Πρὸ πάντων ά; σκεπτώμεθα πριν ὁμιλήσωμεν, καί ἄ; μή δμίλοῦ μεν ἁπλώς καί ὡς ἐ'τυχε. Βεβαίως εἶναι προτιμότερον νά λέγωμεν ὀλίγα παρά πολλά καί περιττά. ΒΟ φλύαρος κουράζει τούς ακούοντας.

2. Πρέπει νά συνηθίσωμεν νά προφέρωμεν εύ κρινώς καί εὐαρέστως* επἰσης ν' ἀποφεῦγωμεν πολύ βραδεῖαν καί πολύ ταχεῖαν ομιλίαν. Ἡσύχως ρέουσα γυναικεία φωνή προξενεί ἐξόχως εὐάρεστον ἐντύπωσιν, ενὼ ἡ ασἀφής ομιλία κουράζει τόν άκουοντα καί γίνεται άφορμή περιττών ερωτἠσεων. Πρέπει νά ὁμιλώμεν πάντοτε τόσον βραδέως, εύκρινώς καί με ἁρμόζοντα τονισμόν, ὡστε νά γινώμεθα καταληπτοί χωρίς κόπον.

3. Ὁμιλούντες ας ἀποφεῦγωμεν περιττός χειρονομίας. Ἡ στάσις μας ἁς εἶνε απροσποίητος κα}, δσον τό δυνατόν ήσυχος.

4. Εἶνε ἁπρεπὲς νά διαχόπτωμεν τήν ὁμιλίαν τῶν ἄλλων μέ ὑπερβολικός ἐκφράσεις θαυμασμού καί ἐπιδοκιμασίας Ἐν γένει ἁς προσπαθούμεν νά περιορίζωμεν τήν ἐκδήλωσιν τών εντυπώσεων μἁς.

5. "Ας προσπαθούμεν νά εἴμεθα πάντοτε εύγενεῖς καί πρόθυμοι, προ πάντων προς τοὺς πρεσβυτέρους.

6. "Οταν μάς άπευθύνη άλλος τόν λόγον δνομαστί, ὀφείλομεν εἰς ένδειξιν ἁβρότητος καί προθυμίας νά ἀπαντήσωμεν λέγοντες καί ἡμεῖς τό ὀνομά του. Ἡ ξηρά ἀπάντησις «Πώς ;> ἡ «Τί ;» δέν εἶναι εὐγενής, καί τό ἁπλούν «Παρακαλώ ;> εἶναι ἀνεπαρκές.

7. "Οταν θέλωμεν ν' ἀπαντήσωμεν μέ ἓν ἁπλούν <Μάλιστα» ἡ <'Όχν> προσθέτομεν καί τό ὀνομα ἐκείνου, προς τόν ὁποιον ἀπευθυνόμεθα.

8. Δέν ἁρμόζει δι νεώτεροι νά ἀναλαμβάνουν τήν διεὐθυνσιν τής ομἰλίας εις κὐκλον πρεσβυτέρων.

9. "Οταν νέα κόρη προσαγορεύεται ἀπό πρεσβύτερον ἡ ἐν γένει ἀπό πρόσωπον ὑψηλοτέρας περιωπής, ἱστάμενον δρθιον, πρέπει νά ἀνασηκωθή, παρευθύς καί νά μή καθίση ἡ ἀπομακρυνθή. ἑκτὸς ἐἀν δ δμιλών λάβη θέσιν πλησίον καί προσκαλέση τήν νέαν νά καθίση.

10. Ὁσάκις ὁμιλούντες ἀναφέρομεν ἁλλα πρόσωπα καὶ τόν ἑαυτόν μας, πρέπει τόν ἑαυτόν μας ν' ἀναφέρωμεν μέτά τούς ἁλλους· τό «Ἐγώ» νά ἔρχεται πάντοτε τελευταῖον.

11. Εἶναι ἁπρεπές νά διακόπτωμεν ἁλλον ὁμιλούντα, 'Εν τούτοις, εἐαν εἴμεθα υποχρεωμένοι ν' ἀναφέρωμεν ἐν τῷ μέσῳ τής ὁμιλίας ἁλλο σχετικόν τι γεγονός, πρέπει νά ἐκφράσωμεν τούτο μέ λεπτότητα, ἀφού προηγουμένως ζητήσωμεν εύγενώς τήν ἁδειαν.

12. Αναγκαζόμενοι νά ὁμιλήσωμεν προς ἁλλον συνομιλούντα μέ τρίτον, πρέπει νά δικαιολογηθφμεν.

13. Πρέπει νά μεταχειριζώμεθα ἐπιεικώς τούς βραδυγλώσσους. Εἶνε ἀγενές νά θέτωμεν αὐτούς εἰς ἀμηχανίαν μὲ μειδιάματα καὶ μέ εἰρωνικός ή καὶ παραινετικὸς παρατηρήσεις, διότι τοιουτοτρόπως τό κακόν όχι μόνον δεν διορθώνεται, άλλὰ καὶ αὐξάνει.

14. Κατά τήν συνομιλίαν πολλών εἶνε ἀ'τοπον νά φεύγη εἷς ἐξ αὐτών πρὶν τελείώση ό δμίλῶν τήν δμιλίαν του.

15. Εἰς συναναστροφήν ή εὐθυμία εἶνε εὐχάριστος δ ταν ὲδεν παρεκτρέπεται. Οί θορυβώδεις γέλωτες εἶνε πάντοτε απρεπείς.

16. 'Ας άποφεύγωμεν νά φαινώμεθα άθυμοι ή καὶ σκυθρωποί δμιλούντες περὶ δυσαρέστων ὑποθέσεων εἰς τόπους εὐθυμίας, εἰς τό θέατρον, εἰς συναυλίας καὶ εἰς συναναστροφάς έν γένει.

17. "Οταν εἴμεθα άθυμοι, προτιμότερον νά μή μεταβαίνωμεν εἰς συναναστροφάς καί ταράττωμεν τήν διασκέδασιν τών άλλων. Έν τούτοις, ἐάν δὲν εἴμπορούμεν νά τό άποφεύγωμεν, άς προσπαθούμεν νά εἴμεθα δσον τό δυνατόν ευχάριστοι.

18. Εἰς συναναστροφήν δεν ἐπιτρέπεται κατ' ου δένα λόγον νά χρησιμεύουν τά ελαττώματα τών άλλων ως άντικείμενον διασκεδάσεως.

19. Έάν στραφή ή ομιλία εις ζήτημα δυσάρεστον διά τινα έκ τών παρόντων, πρέπει νά αλλάξωμεν τό θέμα τής ομιλίας, δσον τό δυνατόν ταχέως καὶ άνεπαισθήτως.

20. Δὲν είναι ευπρεπές εις συναναστροφήν νά συν-

εννοούμεθα μέ γνωρίμους διά Χειρονομιών καὶ νευμάτων ή νά κρυφομιλούμεν, καὶ μάλιστα ἐὰν συγχρόνως κυττάζωμεν άλλον τινά ἀπό τούς παρόντας. "Επίσης εἶναι ἀπρεπές νά κυτιάζωμεν γελώντες άλλον μή λαμβάνοντα μέρος εἰς τήν συνομιλίαν μας, διότι είμπορεῖ νά ὑποθέση δτι τον πεῤιπαίζομεν.

21. Τό νά δακτυλοδεικτούμεν είναι πάντοτε άπρεπές.

22. Εἶνε καθήκον εὐπρεπείας νά παρευρισκώμεθα ἐγκαίρως εἰς τήν ἐκκλησίαν, εἰς τάς συναθροίσεις, εἰς τάς κηδείας, εἰς τάς καθ' ώρισμένην ώραν ἐπισκέψεις, εἰς τάς συναυλίας και εἰς τὰ θέατρα.

23. Έάν κατά τύχην άργήσωμεν νά μεταβώμεν εἰς τήν ἐκκλησίαν, μένομεν δπίσω διά νά μή διαταράξωμεν τούς άλλους.

24. "Οταν φθάνωμεν άργά εἰς τό θέατρον ή εἰς συναυλίαν έχοντες ἐισιτήρια δι' ώρισμένας θέσεις, μένομεν εἰς τήν θύραν προσμένοντες τό διάλειμμα, ἀπό αβρότητα προς τούς άλλους.

25. Εἰς ἐπισήμους συναθροίσεις χαράς ή πένθους, εἰς συναυλίας, εἰς διαλέξεις κλπ., πρέπει ν' άποφεύγωμεν τάς δμιλίας καὶ έν γένει πᾶν δ,τι δύναται νά ταράξη τήν προσοχήν τών παρευρισκομένων. Έάν γνώριμος παρακαθήμενος μάς άπευθύνη ερώτησιν, εἴμεθα δικαιολογημέναι άναβάλλοντες τήν άπάντησιν μέχρι τού προσεχούς διαλείμματος.

29. Νέοι καθήμενοι ἐις τήν ἐκκλησίαν, καθώς καὶ εἰς άμαξαν σιδηροδρόμου ή τροχιοδρόμου, βλέποντες πρεσβυτέρους, κυρίας ή άσθενεῖς ἱσταμένους

δι* ἔλλειψιν θέσεως, πρέπει νά σηκωθοῦν παρευθύς καὶ νά προσφέρουν την θέσιν των.

ΙΤ'.—Αλληλογραφία·

Μέ τήν αὐξάνουσαν τελειοποίησιν τῶν ταχυδρομείων ἡ χρήσις δσον καὶ ἡ ἀνάγκη τής ἐγγράφον συνεννοήσεως ἐγενικεύθη, καὶ σήμερον δυσκόλως θά εὑρισκέ τις οἰκίαν, δπου δὲν ἔρχεται ἐνίοτε τοὐλάχιστον δ ταχυδρόμος, φέρων μακρόθεν χαιρετισμόν ἡ εἴδησιν. Τό ταχυδρομεῖον διασπείρει ἐμπορικά γράμματα, ἀγγελίας, εὐχαριστήρια, συλλυπητήρια, συγχαρητήρια, συγγενικός καί φιλικός ἐπιστολάς,—ὡς πρός τό ἐξωτερικόν δὲ σχήμα, δελτάρια, ἐπιστολάς καί ἔντυπα. Ἡ μεταξύ συγγενών καὶ φίλων ἀλληλογραφία, καταλλήλως διεξαγομένη, εἶναι ἀ'σκησις τοῦ πνεύματος καί τής καρδίας, καθ' δσον ἐξ ἑνός μὲν ἡ ἀνάγκη τού νά ἐκφράζωμεν ἐγγράφως τάς σκέψεις μας συντελεῖ εἰς τὴν σαφή διατύπωσίν των, ἐξ ἄλλου δέ ἡ πνευματική ἐπικοινωνία μετά τῶν μακράν συγγενών καί φίλων δίδει τροφήν εἰς τά αἰσθήματά μας.

Ἡ ἐξάσκησις εἰς τήν ἐπιστολογραφίαν εἶνε ἔργον τού σχολείου (Ι)* ἡμεῖς θά δώσωμεν νύξεις τινάς μόνον περί ειδικῶν περιπτώσεων.

---

(1) Εις τήν Δύσιν ἡ διδασκαλία τής ἀλληλογραφίας ἀρχίζει ἀπό τό δημοτικόν σχολεῖον καί τελειοποιείται εἰς τήν ἐπαγγελματικήν σχολήν.

1. Ἡ χρήσις τῶν δελταρίων τότε μόνον ἐπιτρέπεται, δταν εἴμεθα βέβαιοι, δτι αἱ φανεραί εἰδήσεις δέν θά εἶναι δυσάρεστοι εἰς τὸν λαμβάνοντα αὐτάς. Εἰς ἀνώτερα πρόσωπα μόνον ἐπιστολάς ἡμποῤῥούμεν νά ἀποτείνωμεν.

2 Κατά τήν επιστολογραφίαν ἀς προσπαθούμεν*

α') Νά ἐκφραζώμεθα δσον τό δυνατόν σύντομα καί προσεκτικά.

β') Νά γράφωμεν ὀρθά, γραμματικώς καί συντακτικώς.

"Οσα εἰς τό κεφάλαιον Ε' ἀναφέρονται περί τής συνομιλίας ἐφαρμόζονται ἀκόμη περισσότερον εἰς τήν ἐπιστολογραφίαν. Ανορθόγραφος ἐπιστολή προξενεῖ δυσάρεστον ἐντύπωσιν.

3. Κανέν είδος συντομεύσεως δέν ἐπιπτρέπεται εἰς τός ἐπιστολάς, προ πάντων δέ εἰς τάς πρός ἀνώτερα πρόσωπα. "Ας ἀποφεύγωμεν τήν ὑπερβάλλουσαν λακωνικότητα, δσον καί τός παραλείψεις τῶν δήθεν ἐννοούμένων. Ἡ τοιαύτη παραμόρφωσις τών ἐκφράσεων δὲν είναι μόνον ἀκαλαίσθητος, ἀλλ' ἡμπορεῖ νά γίνη καί αφορμή παρανοήσεων.

4. Κατά τήν ἐπιστολογραφίαν ἐκλέγομεν πάντοτε χαρτίον λευκόν καλής ποιότητος. Χρωματιστός καί ζωγραφισμένος χάρτης ἐπιτρέπεται μόνον μεταξύ συγγενών και φίλων.

5. Εἰς τό ἐπάνω μέρος, δεξιά τού γράφοντος, τίθεται σλόγραφος ἡ ἡμερομηνία, δλίγας δέ σειράς χαμηλότερα, εἰς τό μέσον τής σελίδος, ἡ προσαγόρευσις. Ἀριστερά τού γράφοντος ἀφίνεται περιθώ-

ριον. Εἰς τό περιθώριον αὐτό ἐπιτρέπεται νά γράφωμεν μόνον προς οἰκείους.

6. Ἡ ἐπιστολή ἀρχίζει μέ κατάλληλον εἰσαγωγήν. Εἰς τά γραφόμενά μας ἀς προσέχωμεν κυρίως νά μή πηδώμεν ἀσκόπως ἀπό ἕν θέμα εἰς ἄλλο. Ὅθεν προτού ἀρχίσωμεν ἐπιστολήν, ἄς σκεπτώμεθα ἀκριβώς τά διάφορα θέματα, περί τῶν ὁποίων θά γράψωμεν. Τό ὑφος τής ἐπιστολής ἀς εἶναι ἁπλούν, ἀλλά πρό πάντων φυσικόν. Τό τέλος τής ἐπιστολής πρέπει νά ἐκφράζη μέ χάριν καὶ εὐγένειαν τήν ἐκτίμησιν ἡ τόν σεβασμόν τού ἀποστέλλοντος πρὸς τὸν λαμβάνοντα. Ἡ ἐπιστολή πρέπει νά εἶναι εὐανάγνωστος καὶ ἡ ὑπογραφή ἀνεπιτήδευτος καὶ καθαρά.

7. Προσέτι ἀς προσέχωμεν νά γράφωμεν εὐκρινῶς τήν ἐπιγραφήν τής ἐπιστολής. Τό ὄνομα καί τήν κατοικίαν τού λαμβάνοντος γράφομεν ὅσον τό δυνατόν καλλιγραφικά, διά νά γίνεται καταφανεστέρα ἡ διεύθυνσις. Εἰς πολύ ἐπισήμους ἐπιστολάς καλόν εἶναι νά γράφεται τό ὄνομα καί ἡ διεύθυνσις τού ἀποστέλλοντος ἐπί τού κάτω ἄκρου τού φακέλου.

8/Εἰς πάσαν ἀγγελίαν γεννήσεως, βαπτίσεως καί γάμων ἀποκρινόμεθα μέ συγχαρητήριον ἐπιστολήν ἡ μέ ἐπισκεπτήριον. Εἰς τάς λυπηράς ἀγγελίας ἀποκρινόμεθα διά συλλυπητηρίων, τά ὁποῖα ὅσον ταχύτερον ἀποστέλλονται τόσον περισσοτέραν συμπάθειαν μαρτυρούν.

9. Εἶναι καθήκον νά εὐχαριστούμεν διά τά ληφθέντα συγχαρητήρια ἡ συλλυπητήρια. Ἡ παράλειψις δύναται νά θεωρηθή ὡς ἀδιαφορία ἡ περιφρόνησις.

Ἡ.—Τά γεύματα.

1. Πρό πάντων ἀπαιτεῖται ἀπό ἕκαστον προσκεκλημένον νά προσέρχεται καθαρά καί κατάλληλα ἐνδεδυμένος, τήν ὡρισμένην ὥραν τού φαγητού. Αλλά καί χωρίς τήν παρουσίαν ξένων, τά μέλη τής οἰκογενείας πρέπει νά προσέρχονται εἰς τό φαγητόν εὐπρεπώς ἐνδεδυμένα καί κτενισμένα. Προσέτι ἡ εὐπρέπεια ἀπαιτεῖ νά πλύνωμεν τάς χεῖρας πρό τού γεύματος καὶ μετά τό γεύμα, καί εἰ δυνατόν τούς ὀδόντας καί τό στόμα μετά τό φαγητόν.

2. Οἱ φιλοξενούμενοι δέν κάθηνται εἰς τήν τράπεζαν πριν ὑποδειχθή εἰς αὐτούς ἀπό τούς φιλοξενούντας ἡ θέσις των καί προσκληθούν νά καθίσουν. Οἱ νέοι κάθηνται μετά τούς πρεσβυτέρους. Εἰς οἰκογενειακήν τράπεζαν, ὁπου ἕκαστος ἔχει ὡρισμένην θέσιν, περιμένουν νά καθίση πρώτη ἡ οἰκοδέσποινα. Τάς θέσεις μας λαμβάνομεν ὅσον τό δυνατόν ἀόρυβως. Ἐάν εἰς οἰκογενειακόν γεύμα ὑπάρχουν προσκεκλημένοι, τά νεώτερα μέλη τής οἰκογένειας κάθηνται τελευταία.

3. Αφού καθίσωμεν. ἀνοίγομεν τήν πετσέταν καί τήν ἁπλώνομεν εις τά γόνατά μας.

4. Δέν ἀρχίζομεν νά τρώγωμεν πρὶν κάμη ἀρχήν ὁ οἰκοδεσπότης ἡ ἡ οἰκοδέσποινα. Πρὶν ἀρχίσωμεν κάμνομεν τό σημεῖον τού Σταυρού, κατά τήν εὐλαβή συνήθειαν τῶν πατέρων μας.

5. Είναι άτοπώτατον ν[9] άπλώνη δ τρώγων τά ίδικά του μαχαιροπήρουνα εἰς τό προσφερόμενον φαγητόν, καθώς καί εἰς τό άλας καί εἰς τά λοιπά σαλατικά· μεταχειριζόμεθα πρὸς τούτο τά ώρισμένα μαχαιροπήρουνα, τά ὁποῖα θέτομεν πάλιν εἰς τήν θέσιν των.

6. Έάν έπιθυμούμεν τό ἓν ή τό ἄλλο φαγητόν, έκφράζομεν τήν ἐπιθυμίαν μας καί εὐχαριστούμεν συντόμως καί εύγενώς δι' έκάστην υπηρεσίαν.

7. Ἂς προσέχωμεν λαμβάνοντες τά φαγητά νά μή ρυπαίνωμεν τό τραπεζομάνδηλον, τά ένδύματά μας καί τούς παρακαθημένους.

8. Έκ τῶν προσφερομένων φαγητών δὲν ἁρμόζει νά έκλέγωμεν λαμβάνομεν δέ εἰς τό πινάκιον ήμεῖς μέ μέτρον. Εἰς τά γεύματα ἐπιτρέπεται νά μή παίρνωμεν ἀπό δλα τά προσφερόμενα φαγητά, άλλ" δσον πάρωμεν δὲν ἁρμόζει νά τό άφίνωμεν άτελείωτον εἰς τό πινάκιόν μας.

9. Πᾶς θόρυβος, κτύπημα των πινακίων ή ρόφημα δυνατόν μέ τά χείλη, είνε άπρεπή.

10. Εἶνε άτοπον νά χύνωμεν τό υπόλοιπον του ζωμοῦ ἀπό τό πινάκιον εις τό κοχλιάριον, νά φέρωμεν τό πινάκιον προς τό στόμα, νά τρώ/ωμεν μέ τό μαχαίριον καί νά στηρίζωμεν τούς αγκώνας επάνω εἰς τήν τράπεζαν.

11. Δέν πρέπει νά κρατούμεν ορθά τά μαχαιροπήρουνά μας.

12. Έάν κατά τό γεύμα δέν προσφέρεται τό ψωμίον εις τεμάχια τό κόπτομεν μόνον διά τής Αρι-

σμένης μαχαίρας. Τρώγοντες δμως, τό κόπτομεν μέ τά δάκτυλα. "Οσα τεμάχια ψωμίου ρίπτομεν εἰς τό πινάκιόν μας, τά φέρομεν εἰς τό στόμα μόνον μέ τό πηρούνιον.

13. Τά ψάρια τρώγομεν χωρίς τήν βοήθειαν μαχαιρίων, ἐκτός άν υπάρχουν επίτηδες.

14. Τά δπωρικά καθαρίζομεν μέ τά μικρά μαχαίρια τού δπωρικού.

15. Τον καφέν ή τέϊον δέν πρέπει νά χύνωμεν ἀπό τό φλυτζάνιον εἰς τό μικρόν πινάκιον καί νά πίνωμεν ἀπ' έκεῖ,

16. Εἰς οἰκογενειακόν γεύμα, ἀφού τελειώσουν δλοι, διπλώνονται αί πετσέται καί τίθενται εἰς τάς πετσετοθήκας. Εἰς τά ἐπίσημα γεύματα αὐτό δέν γίνεται.

17. Πριν άποφάγουν δλοι καί δώσουν τό παράδειγμα οἱ οἰκοδεσπόται, δέν ήμπορεῖ κανείς νά σηκωθή ἀπό τήν τράπεζαν.

18 Καί ή άπομάκρυνσις ἀπό τήν τράπεζαν πρέπει νά γίνεται εύπρεπώς Σηκωνόμεθα προσέχοντες. νά μή μετατοπίσωμεν μέ θόρυβον τό κάθισμά μας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ

Η—Εὐπρέπε&α, τάξ ζαῖ χαθαρ&ότ^ς·

[6] Εν βλέμμα ἐντός τού οίκου μάς φανερώνει τί είναι ή οἰκοδέσποινα. Καί τὸ πενιχρότερον δω|ιάτιον ή μπορεί καί πρέπει νά εἶναι τακτικόν καί καθαρόν. Δὲν κατορθώνει ποτέ δ πλούτος τῶν ἐπίπλων ν' ἀντικαταστήσω τὴν έλλειψιν τής τάξεως, τής καθαριότητος καί τής καλαισθησίας.

1. Τό πάτωμα πρέπει νά είναι καθαρόν. Τεμάχια χάρτου, μεταχειρισμένα σπίρτα καί λοιπά δέν ρίπτονται κατά γής. *Οθεν ἂς μή διστάζωμεν νά σηκώνωμεν ο,τι περιττόν έπεσεν εις τό πάτωμα.

2. Ψιχία καί άλλα περισσεύματα φαγητών δέν πρέπει νά ἀφίνωνται εις τὴν τράπεζαν καί ακόμη δλιγώτερον εἰς τό πάτωμα.

3. Μετατοπισθέντα σκεπάσματα, προσκεφάλαια, τάπητας καί τά παρόμοια, πρέπει ἀμέσως νά έπαναφέρωμεν εἰς τήν θέσιν των.

4. Ενδύματα, πίλοι κλπ. δέν πρέπει νά σύρωνται ἐπί τραπεζών καί καθισμάτων, διότι ή ακαταστασία τά φθείρει περισσότερον παρά ή χρήσις.

5. Ράβδοι καί δμβρέλλαι πρέπει νά τοποθετούνται εἰς ὡρισμένην θέσιν.

6. Διά τά κλειδιά τής οἰκίας, διά τά σπίρτα, διά τάς ψήκτρας (βούρτσας), ὡς καί δι' άλλα ἀντικείμενα, τών ὁποίων γίνεται συχνή χρήσις, ὁρίζεται κατάλληλος θέσις.

7. Αί κόραι έχουν καθήκον νά βοηθούν πάση δυνάμει τήν μητέρα εἰς τήν διατήρησιν τής εὐπρέπειας τού οἴκου.

Ο'. — Γεν&χοί κανόνες

1. Διά τήν έκτέλεσιν τών οἰκιακών ἐργασιών άπετεῖται φόρεμα καί ποδιά ἐργασίας. Προς ἀποφυγήν τού σκονίσματος τής κόμης χρήσιμον είναι έλαφρόν σκέπασμα ἀπό πανίον πλυνόμενον.

2. Πριν συγυρίσωμεν τό δωμάτιον, άνασηκώνομεν τά παραπετάσματα καί τά στερεώνομεν δσον τό δυνατόν προσεκτικώτερα.

3. Ποτέ δέν άνασηκώνονται οί τάπητες ἀπό τήν μέσην, ἀλλά πάντοτε ἀπό τάς άκρας, διά νά μή πέση ή σκόνη.

4. "Οταν έκτοπίζωμεν τά έπιπλα, ἂς προσέχωμεν νά μή τά βλάπτωμεν, καθώς καί τούς τοίχους, μέ προστριβάς καί συγκρούσεις.

5. Τά έπιπλα, τά πλαίσια τών εἰκόνων, τών καθρεπτών καί τών παραθύρων, καθώς καί τά κλείθρα τών θυρών δέν πρέπει νά έγγίζωμεν μέ ύγράς χεῖρας. Έν ανάγκη μεταχειριζόμεθα τό άκρον

τής ποδιάς διά νά τά έγγίσωμεν.

6. Λόγοι ὑγιεινής ἀπαιτοῦν τὴν ἀφαίρεσιν τής σκόνης μέ βρεγμένον πανίον* αὐτό δμω; δεν πρέπει νά ρίπτεται μέ βίαν, διά νά μή ρυπαίνη τό ἀκάθαρτον νερόν τά ἐπιπλα και τοὺς τοίχους,

7. Τά σκουπίδια ποτέ δέν σύρονται ἐκτός τοῦ δωματίου μέ τό σάρωθρον, ἀλλά μαζεύονται εἰς τήν θύραν μέ τό φαράσι.

8. Διά νά εύκολύνωμεν τό σάρωμα κάτω από δυσκίνητα έπιπλα, καλόν εἶνε νά μεταχειριζώμεθα σάρωθρα μέ μικράς ξυλίνας λαβάς.

9. 'Ας τακτοποιοῦμεν τά έπιπλα μέ μεγάλην προσοχήν, ἂς μή τά θέτωμεν πολύ πλησίον τό έν μὲ τό άλλο, μήτε πολύ πρὸς τὸν τοῖχον, διότι ή μπορούν νά βλαφθούν αί γωνίαι των.

10. Τά έπιπλα τοποθετούνται άναλόγως τής χρή. σεώς των και τὴς καλαισθησίας. Όλα τά πράγματα πρέπει πρό πάντων νά κατέχουν τήν θέσιν, δπου ή μπορούν νά χρησιμεύσουν εύκολώτερα διά τον σκοπόν των* διότι βέβαια δέν έγειναν ειμή διά τήν ευημερίαν κσί τήν ωφέλειαν τού ανθρώπου. Επίσης παράλογον είναι νά κλείωμεν τά καλλίτερα δωμάτια καὶ νά στερούμεν τούς οικείους μας τής άνέσεως.

11. 'Ας μεταχειριζώμεθα διά τό ξεσκόνισμα διάφορα ξεσκονιστήρια, έν διά τά μεγαλείτερα και άλλο διά τά λεπτότερα αντικείμενα. Διά τό καθάρισμα τῶν θερμαστρών ιδίως απαιτείται ιδιαίτερον ξεσκονιστήριον.

12. 'Ας μή παραλείπωμεν νά τινάσσωμεν συχνά

τό ξεσκονιστήριον, έν δσω τό μεταχειριζόμεθα, ἀπό τό παράθυρον τής αὐλής Τό τίναγμα δέν πρέπει νά γίνεται ἐντός τού δωματίου, ούτε πρὸς τό μέρος τού δρόμου.

13. Διά νά καθαρίζωμεν λεπτά κομψοτεχνήματα μεταχειριζόμεθα λευκόν χρωστήρα (βούρτσαν ζωγραφικής).

14. Τά πλαίσια καί τά φύλλα των παραθύρων καθαρίζομεν πάντοτε μέ υγρὸν ύφασμα καί προσέχομεν νά μή μένουν ακάθαρτοι αί γωνίαι.

15. Κατά τήν στίλβωσιν τῶν κλείθρων ἀπαιτεῖται προσοχή διά νά μή έγγίζωμεν τό ξύλον τής θύρας.

16. Τά προς καθάρισμα των δωματίων άπαιτούμενα πρέπει νά φυλάττωνται εις ώρισμένην θέσιν.

Γ'.—Ἱγαζτοποίησ&ς τής τραπεζαρίας·

Εἰς οἰκογένειαν ἀγαπώσαν τήν τάξιν, πρώτη καθ' ήμέραν τακτοποεῖται ή τραπεζαρία, ώστε τά μέλη τής οἰκογενείας έξερχόμενα ἀπό τούς κοιτώνας των νά εὑρίσκουν τακτοποιημένον καί ἀναπαυτικόν δωμάτιον, Χάριν τής ὑγείας καί τής τάξεως τού οίκου, καλόν είναι νά άνάπτεται τὸν χειμώνα ή ἑστία πρὶν άρχίση τό συγύρισμα, διότι καὶ χρόνος οἰκονομεῖται καί αποφεύγεται τό έπανειλημμένον καθάρισμα.

1. Κατά τήν τακτοποίησιν τής τραπεζαρίας πρῶτον άνοίγομεν τά παράθυρα, διά νά είσέλθη καθαρός αήρ* αλλά προσέχομεν νά μή έγγίζωμεν τάς λα-

βάς τῶν παραθύρων μέ ὑγράς χεῖρας, καθώς καί νά μή σχίζωνται τά παραπετάσματα ἀπό τάς γωνίας τῶν παραθυροφύλλων.

2. Πρέπει πάντοτε νά στυλώνωμεν τά παραθυρόφυλλα διά νά μή συγκρούωνται ἀπό τον ἄνεμον καί θραύωνται αί ὑαλοι.

3. Κατόπιν ἀνασηκώνονται τά παραπετάσματα προ ■ σεκτικά' οί τάπητες διπλώνονται διά νά τιναχθούν· μέ τήν καλήν δψιν γυρισμένην πρός τά μέσα. Τί· ναγμα τοῦ τάπητος ἐντός τοῦ δωματίου εἶναι ἐντελῶς ἀσυγχώρητον τό καθάρισμά του γίνεται εἰς τήν αὐλήν ή δταν δεν ὑπάρχη αὐλή, εἰς τό δώμα.

4. Όταν μεγάλος τάπης σκεπάζη ὁλόκληρον δωμάτων, καθαρίζεται μό ιδιαίτερον σάρωθρον.

5ι Αφού ἀπομακρυνθούν οί τάπητες, παραμερίζονται τά καθίσματα καί τά λοιπά ἐλαφρότερα έπιπλα καί καθαρίζεται τό πάτωμα μέ ὑγρόν πανίον, τό ὁποίον χάριν εὐκολίας τυλίσσομεν εἰς τό σάρωθρον. Καλόν εἶναι αί σανίδες νά καθαρίζωνται κα τά μήκος,

6. Δεν σαρώνομεν μέ στεγνόν σάρωθρον, διότι ή είσπνοή τού κονιορτού βλάπτει τήν ὑγείαν (Ίδε τό τέλος τού ΙΕ' κεφαλαίου).

7. Πρό τού ξεσκονίσματος καθαρίζομεν μέ υγρόν πανίον ἐκτός τού πατώματος καί τά λοιπά σανιδώματα τών δωματίων.

8. Τότε μόνον, ἀπό τάς δκρας τού δωματίου καί κατά μήκος τών σανίδων, ἀρχίζει τό ἰδίως καθάρισμα, πρώτον μέ υγρόν καί κατόπιν μέ πολύ στυμμένον πανίον. "Ιδιαιτέρα προσοχή χρειάζεται εἰς τόν καθαρισμόν τών γωνιών, καθώς καί εἰς τήν συχνήν ἀνανέωσιν τού νερού, εἰς τό ὁποῖον βρέχεται τό πανίον.

9 Προσέχομεν ιδίως νά μή συγκρούωνται τά έπιπλα, καί νά μή ρίπτωμεν μέ ἀδεξιότητα τό βρεγμένον πανίον, ὡστε νά ρυπαίνωνται τά έπιπλα, τά ἐνδύματα καί οί τοίχοι.

10. Τό δωμάτων δέν πρέπει νά σκουπίζεται ἀντιθέτως τής φοράς τών σανίδων, διότι τό ἀκάθαρτον νερόν εἰσέρχεται είς τά μεταξύ κενά (χαραμάδας) καί σχηματίζει μαύρας γραμμάς.

11. Μόλις στεγνώση τό πάτωμα, τό δωμάτων σαρώνεται.

12. Έπειτα ξεσκονίζομεν τάς θύρας, τά παράθυρα καί τά έπιπλα, τοποθετούμεν τού; τάπητας, τά σκεπάσματα καί τά έπιπλα εἰς τήν θέσιν των. Καί πάλιν πρέπει νά προσέχωμεν εἰς τήν μετακίνησιν τών ἐπίπλων, νά τά εγγίζωμεν μέ στεγνάς χεῖρας ή μέ στεγνήν άκραν τής ποδιάς καί νά μή τά θέσωμεν πολύ πλησίον τού τοίχου.

13. Έπί τέλους κλείομεν τά παράθυρα καί τακτοποιούμεν τά παραπετάσματα, φροντίζοντες νά εἶνε χανονικαί αϊ δίπλαι των, καί ρίπτομεν έν βλέμμα έπί τού δλου διά νά βεβαιωθώμεν δτι δέν πάρελείψαμεν τίποτε.

Ι Α'· —Καθάρ&σμ.α τῶν παραθύρων

1. Διά τό καθάρισμα τῶν παραθύρων προετοιμάζομεν δοχεῖον μὲ χλιαρόν νερόν, σάπωνα ψήκτραν ή σπόγγον, καθαρόν ὑφασμα διά τό στέγνωμα καὶ τέλος ἕν καδαρόν τεμάχιον δέρματος ή στεγνόν χαρτίον ἐφημερίδος διά τό σπλβωμα.

2. Πρὶν ἀρχίσωμεν, ἀνασηκώνομεν τά μεγάλα καὶ παραμερίζομεν τά μικρά παραπετάσματα, διά νά μή τά βλάψωμεν, κὰι διά νά καθαρίσωμεν χωρὶς ἐμπόδιον τάς γωνίας

3. *Οταν καί τά μεγάλα παραπετάσματα μάς δυσκολεύουν, ἀπομακρύνομεν καί αυτά.

4. Διά τό καθάρισμα των παραθύρων ἀπαιτοῦνται α) σαπώνισμα, β) πλύσιμον, γ) στέγνωμα καί δ) τρίψιμον τῶν ὑάλων.

5. Πρώτον σαπωνίζομεν μέ τήν ψήκτραν ή τον σπόγγον ή καὶ καθαρόν τεμάχιον φανέλλας. καί τρίβομεν τό περιθώριον ἐκ τῶν ἄνω προς τὰ κάτω, χωρίς νά παραλείπωμεν καί τάς γωνίας.

6. Αὐτό πρέπει νά γίνεται τοὐλάχιστον ἅπαξ τού μηνός, ὅταν δμως τά παράθυρα εἶναι ἀκάθαρτα καί συχνότερα

7. Εὐκολύνομεν τό καθάρισμα των ὑάλων προσθέτοντες εἰς τό νερόν ολίγον οινόπνευμα ή ἄμμωνίαν. Δεν συμβουλεύομεν τήν προσθήκην σόδας, διότι αἱ ὕαλοι θολώνονται.

8. Μετά τό σαπώνισμα γίνεται επανειλημμένη πλύσις μὲ καθαρόν νερόν, σκούπισμα των περιθωρίων καί των ὑάλων μέ καθαρά πανία, ἰδιαίτερα διά τάς ὑάλους) καί τελευταῖον τρίψιμον καί στίλβωμα μὲ καθαρόν δέρμα ή στεγνήν ἐφημερίδα.

9. Διά νά καθαρίσωμεν θαμβωμένα ὑαλία, φοροῦμεν παλαιόν χειρόκτιον, λαμβάνομεν δλίγας τσικνίδας βρεγμένας καί τά τρίβομεν δυνατά.

10. Τό συχνόν σκούπισμα των ὑαλοπινάκων μέ καθαρά πανία εἶνε ἰδίως ἀναγκαῖον τον χειμῶνα ἐν καιρῷ μεγάλου ψύχους. Τό μέρος τού πανιού, μέ τό ὁποῖον τρίβονται, πρέπει ν' ἀλλάση συχνά διά νά εἶναι πάντοτε καθαρόν.

11. Καθάρισμα δέν γίνεται, ενόσω πίπτη ὁ ἥλιος ἐπάνω εἰς τάς ὑάλους ή δταν βρέχη.

12. Ἐκτος τού ἐκτάκτου αυτού καθαρίσματος, πρέπει νά πλύνωμεν τάς ὑάλους μίαν φοράν τήν ὑβδομάδα, καθ' ἡμέραν δέ νά τάς ξεσκονίζωμεν, καθώς καί τάς εσωτερικός καί εξωτερικός σανίδας τών παραθύρων.

ΙΒ'.—Κ.αθάρτσμ.α τῶν ταπήτων·

Τα δωμάτια τής καθημερινής χρήσεως απαιτοῦν καθημερινόν καθάρισμα.

1. Οἱ μεγάλοι τάπητες ὁλοκλήρου δωματίου δὲν ἀφαιρούνται καθημερινώς, ἀλλὰ καθαρίζονται ἀπό τό μέσον προς τά ἄκρα μέ μεγάλην ψήκτραν. Ἠμπορούμεν ενίοτε καί μέ καλά στυμμένον πανίον ν' ἀφαιρούμεν τήν σκόνην, τρίβοντες τὸν τάπητα, ἀπό τό μέσον προς τὰ ἄκρα.

2. Διά τό καθάρισμα τών ταπήτων μεταχειρίζονται ἰδίως τὰ ἄχρηστα φύλλα βρασμένου τεΐου, τά ὁποῖα ρίπτουν ἐπάνω εἰς τὸν τάπητα πρὶν τὸν τρί" ψουν μὲ τήν ψήκτραν. Διά τοῦ μέσου τούτου λαμπρύνονται τά χρώματα τού τάπητος. Διά τό καθά - ρισμα τών ταπήτων προτιμώνται ψήκτραι 'σκληραί.

3. Τούς τάπητας ἀνασηκώνομεν ἀπό τά ἄκρα καὶ τούς διπλώνομεν προσεκτικά διά νά τούς μεταφέρωμεν εἰς τήν αὐλήν, δπου πρέπει νά καθαρίζωνται μέ τινακτήριον βεργόπλεκτον καὶ ψήκτραν.

4. Οἱ τάπητες τινάσσονται μόνον από τὴν ἀνάποδην, διά νά μή φθείρεται ἡ καλή δ'ψις καί διά νά φεύγη εύκολώτερα ἡ σκόνη. Κατόπιν βουρτσίζονται καί αί δύο όψεις.

5. Πρὶν φέρωμεν πάλιν τούς τάπητας εις τήν θέσιν των, τούς ἐπιδιορθώνομεν αν ἔχουν κἄμμίαν βλάβην (ξήλωμα ραφών κλπ.)

6. °Οταν ἐν καιρῷ χειμώνος χιονίζη, ἠμπορούμεν νά καθαρίζωμεν τούς τάπητας μέ χιόνια. Τό θέρος πρέπει νά περιποιούμεθα ἐξαιρετικδζ τούς τάπητας, διά νά τούς προφυλάττωμεν ἀπό τὸν καταστρεπτικόν σκόρον* πρὸς τούτο ἡ τούς ἀφίνομεν ἐντός καλά κλεισμένων δωματίων καί τούς καθαρί · ζομεν συχνότατα, ἡ ἀφού τούς τινάξωμεν καί τούς βουρτσίσωμεν προσεκτικά τούς φυλλάττομεν εἰς λινήν σενδόνην καί είς κιβώτιον, προσθέτοντες όλίγην ναφθαλίνην ἡ καμφοράν.

Καθάρισμα ἐπλων

α'. - Καθημερινή καθαριότης

1. Διά τό καθημερινόν καθάρισμα τών ἐπίπλων ἀρκεί ἐπιμελές ξεσκόνισμα μέ στεγνόν πανίον. Τά σκαλίσματα καί αἱ γωνίαι τών ἐπίπλων ξεσκονίζονται μέ ἰδιαιτέραν ψήκτραν ἡ χρωστήρα, αί κηλῖδες ἀφαιρούνται μέ δυνατόν τρίψιμον, καί αί βάσεις τών ἐπίπλων καθαρίζονται μέ προσεκτικόν σκούπισμα Κατά τό ξεσκόνισμα τών ἐπίπλων πρέπει νά προσέχωμεν εἰς τάς κατωτέρας βάσεις καί τάς προ «ξοχάς· δέν καταβάλλεται ὑπό πάντων ἡ ἀναγκαία προσοχή διά τό καθάρισμά των. Επίσης καί τό τακτικόν ξεσκόνισμα τών εἰκόνων δέν πρέπει νά παραλείπεται.

β'.—"Εκτακτος καθαριότης

2. Τά βερνικωμένα έπιπλα πλύνονται μέ ἀραιάν σαπωνάδαν, ξεπλύνονται μέ καθαρόν νερόν καί τρίβονται μέ μαλακόν καθαρόν ὑφασμα.

3. Τά στιλβωμένα έπιπλα τρίβομεν μέ πανίον βρεγμένον ἐντός πετρελαίου ἡ ἐντός μίγματος ἀπό ἔλαιον καί ξείδιον καί τό στεγνώνομεν μέ μαλακόν καθαρόν ὑφασμα. Έάν τά έπιπλα είναι πολύ ἀκάθαρτα, καλόν εἶνμι νά πλυθούν πρώτα μέ σαπωνάδαν. Τά πανία πρέπει νά εἶνε πολύ μαλακά διά νά μή κάμνουν γραμμάς εις τὸ ξύλον. Τά σκαλίσμ«τ«

εἰς τάς γωνίας στεγνώνονται προσεκτικά.

4. Τά δρύϊνα έπιπλα άλείφομεν μέ διάλυσιν κηρίου ἐντός ἐλαίου τερεβινθίνης. Μετά ταῦτα τρίβομεν τό ξύλον μέ χονδρόν πανίον καὶ τέλος μέ στεγνόν μάλλινον ὕφασμα. Τούτο γίνεται τό πολύ άπαξ, τού μηνός.

5. Τά ἐξ ὑφάσματος έπιπλα μεταφερόμενα, εἰδυνατόν, εἰς τήν αὐλήν, τινάσσονται καλά, βουρτσίζονται καί ξεσκονίζονται. Τό ξεσκόνισμα δέν πρέπει νά γίνεται έκεῖ δπου έγινε καί τό τίναγμα.

6. Εἰς τά δωμάτια των παιδιών αἱ χράπεζαι καί τά καθίσματα πλύνονται προσεκτικά.

7. "Ολα τά συρτάρια καθαρίζονται μέ βρεγμένον πανίον. στεγνώνονται καί κατόπιν στρώνονται μέ καθαράν ἐφημερίδα ή χονδρόν χαρτίσν. Ἐν γένει τά συρτάρια, αἱ σκευοθήκαι καί αἱ ἱματιοθήκαι πρέπει νά διατηρούνται μέ πολλήν τάξιν. Δικαίως λέγεται, δτι ἀπό τήν κατάστασιν τής ἱματιοθήκης δύναται νά γνωρισθή ή ἀξία τής οἰκοδεσποίνης, Ἄν ή οἰκοδέσποινα διατηρή τακτικήν τήν ἱματιοθήκην, βεβαίως θά έχη καί ολόκληρον τήν οικίαν έν τάξει.

ΙΑ'. — Καθάρισμα των λοοπών άντ&κες|χένων

1. Τούς καθρέπτας καθαρίζομεν καθώς τάς ύαλους τῶν παραθύρων. Τά δέ χρυσά πλαίσια τρίβομεν μέ πανίον βρεγμένον εντός οινοπνεύματος.

2. Αἱ ύαλοι τῶν εἰκόνων πρέπει νά πλύνωνται μέ ἰδιαίτερον πανίον,

3. Τά βιβλία τοποθετούμενα εἰς εύθεῖαν γραμμήν ξεσκονίζονται μέ πτερόν' αἱ άνοικταί βιβλιοθήκαι καθαρίζονται μέ χρωστήρα ή ξεσκονιστήριον. Άπο καιρού εις καιρόν πρέπει νά μετατοπίζωνται τά βιβλία διά νά καθαρίζωνται αἱ θέσεις.

4. Τά μικρά κομψοτεχνήματα ξεσκονίζομεν μέ ιδιαίτερον πολύ μαλακόν καί καθαρόν πανίον.

ΙΕ'. — Καθάρισμα τῶν χλ&μ-άκων,

1. Τό καθάρισμα τής κλίμακος πρέπει νά γίνεται, δταν δεν ταράττη τήν τάξιν τής οἰκίας καί δσον τό δυνατόν ένωρίτερα, διά νά μή εϊσάγωνται αἱ άκαθαρσίαι τής κλίμακος εἰς τά καθαρισμένα δωμάτια. Ετς τό γενικόν καθάρισμα τής κλίμακος τηρ3Ϊναι ή ακόλουθος τάξις·

α') Ξεσκόνισμα.

β') Υγρόν σάρωμα.

γ') ΓΙλύσιμον (τό κοινώς λεγόμενον πάρσιμον) διά τάς χρωματισμένος κλίμακας.

δ') Σφουγγάρισμα διά τάς από κοινόν ξύλον κλίμακας.

2. Κατά πρώτον καθαρίζονται καλά οί τοίχοι τή5 κλίμακος, άφαιρούνται αἱ άράχναι καί ή σκόνη μέ μακράν ξεσκονίστραν περιτυλιγμέ^ην μέ πανίον. Κατόπιν καθαρίζομεν τό κιγκλίδωμα τό όποιον καθ' έκάστην μέν ξεσκονίζεται, πλύνεται δέ τουλάχιστον άπαξ τής έβδομάδος μέ υγρόν πανίον.

3. Μετά ταύτα ᾽ακολουθεί τό σάρωμα. Μέ τήν ἀριστερόν χεῖρα κρατοῦντες φαράσι, μὲ τήν δεξιάν βρεγμένον σάρωθρον, σαρώνομεν τήν σκόνην ἑκάστη; βαθμίδος χωριστά* διότι δὲν είναι σωστόν νά ρίπτωνται αἵ ακαθαρσίαν απὸ βαθμίδος εις βαθμίδα.

4. Τό πλῦσιμον χρωματισμένης κλίμακος γίνεται μέ βρεγμένον καὶ κατόπιν μέ καλά στυμμένον πανίον, τό δὲ νερόν πρέπει ν' ανανεώνεται συχνότατα.

5. Διά τό σφουγγάρισμα κοινής κλίμακος μεταχειριζόμεθα χλιαρόν νερόν, ἐντός τοῦ ὁποίου προσθέτομεν δλίγην σόδαν ή καὶ κοινόν σάπωνα. Κατά πρώτον βρέχεται καλά έκάστη βαθμίς, τρίβεται κατόπιν μέ βούρτσαν τού σφουγγαρίσματςς καί ἀφού ξεπλυθή μέ καθαρόν νερόν, στεγνώνεται μέ καλά στυμμένον πανίον.

6. Όσαι κλίμακες είναι σκεπασμένοι μέ τάπητας καί καρφωμένοι καθαρίζονται ώς έξῆς* Αφού σαρωθούν καλά οί τάπητες, σκουπίζονται αί γωνίαι τής κλίμακος μέ ὑγρόν καί κατόπιν μέ βρεγμένον πανίον. "Απαξ όμως τού μηνός οί τάπητες σηκώνονται καί τινάσσονται ἐις τήν αὐλήν, βουρτσίζονται καὶ τέλος καθαρίζονται.

Ι^ΕΊΓ'.—Ό κοιτών.

Ή τακτοποίησις τῶν δωματίων τού ύπνου δέν πρέπει ν' ἀναβάλλεται μέχρι τής μεσημβρίας. Τά παράθυρα ἀνοίγονται πάντοτε ἐνωρίς, αμέσως ἀφού ἐνδυθώμεν. Όταν άνοίγωμεν καί τακτοποιούμεν τήν

κλίνην, πρέπει νά φορούμεν λευκήν καθαράν ποδιάν.

1. Ή τακτοποίησις ᾽αρχίζει ᾽από τούς τάπητας, περί τού καθαρισμού τῶν ὁποίων περιλαμβάνει τά δέοντα τό ΙΒ' κεφάλαιον. Ό έμπροσθεν τής κλίνης μικρός τάπης τινάσσεται καί βουρτσίζεται εἰς τήν αὐλήν ή εις ᾽τον ἐξώστην.

2. "Αφού σηκωθούν οί τάπητες, ᾽ανοίγονται καί ἀερίζονται αί κλίναι. Προς τούτο, αφού τινάξω μεν τά κλινοσκεπάσματα καί τά προσκεφάλαια, τά έξαπλώνομεν ἐπί καθισμάτων πλησίον τού παραθύρου, οὕτω πως ώστε νά είναι ἐκτεθειμένα εἰς τὸν καθαρόν ᾽αέρα. "Εάν δμως ὑπάρχουν παράθυρα ή έξώσται πρὸς τήν αὐλήν, τοποθετούμεν έκεῖ τά στρώματα καί τά λοιπά τής κλίνης διά νά τά βλέπη δ ἥλιος.

3. Ἐνῷ ᾽αερίζονται τά κλινοσκεπάσματα, γίνεται τό σύνηθες ὑγρόν σκούπισμα τού δωματίου (ἴδε κεφάλαιον Γ). Ιδιαιτέρως παρατηροῦμεν ᾽ενταύθα, δτι αί ἀνωτέρω δδηγίαι ἀποβλέπουν εις τούς κοιτώνας τούς έχοντας χρωματισμένον πάτωμα. Διότι οί μέ κοινόν σανίδωμα ή μέ τάπητας στρωμένοι κο* τώνες σαρώνονται, ἀφού στρωθή καί σκεπασθή μέ σινδόνην ή κλίνη.

4. Κατόπιν ἀκολουθεί τό καθάρισμα τού νιπτήρος καί τῶν δοχείων, μέ ζεστόν νερόν καί σπόγγον ή πανίον, έπειτα δέ μέ τρίψιμον διά στεγνού ὕφάσματος. Έκτὸς τής καθημερινής ταύτης καθαριότητος, πρέπει άπαξ τής έβδομάδος νά γίνεται καθαρισμός τών δοχείων μέ προσθήκην σάπωνος ή σόδας.

5. *Οταν καθαρίζωμεν τά ἐπί τοῦ νιπτήρος, δὲν πρέπει νά παραλείπωμεν τά κτένια καὶ τάς ψήκτρας,, ἐκτὸς τής ψήκτρας τῶν ὀδόντων τὴν ὁποίαν καθαρίζει ἑκαστος μόνος του.

6. Καθ' ἑκάστην πρωίαν καὶ ἑσπέραν πρέπει νά ἀνανεώνεται τό νερόν εἰς τάς φιάλας τῶν δωματίων, αἱ ὁποῖαι ἀπό καιρού εἰς καιρόν καθαρίζονται ἐπιμελέστερον μὲ *α"Καs,* σταϰτήν ἡ κέλυφος αὐγού, ὡστε νά γίνωνται διαυγείς ως κρύσταλλον.

7. Κατά τὴν τακτοποίησιν τής κλίνης προσέχομεν εἰς τά ἑξῆς.

Τά ἀερισθέντα στρώματα γυρίζονται διά νά μή εὑρίσκεται πάντοτε ἡ αὐτή δψις πρὸς τά ἐπάνω. Κατά τήν τοποθέτησιν τῶν στρωμάτων πρέπει νά προσέχωμεν νά μή ἐξέχουν κατά τά ἄκρα καὶ νά μή σχηματίζουν ἀνωμαλίας. Αἱ σινδόναι, λιναῖ κατά τό θέρος καὶ βαμβακεραί κατά τὸν χειμώνα, πρέπει ν' ἀλλάσσωνται συχνά διά νά διατηρούνται καθαραί. Τά μάλλινα σκεπάσματα εἶναι ὑγιεινότερα ἀπό τά ἐφαπλώματα, διότι δυνάμεθα, ἀναλόγως τής ἐποχής, νά τά αὐξάνωμεν ἡ νά τά ἐλαττώνωμεν, Τελευταῖον, ἡ κλίνη σκεπάζεται μὲ κομψόν σκέπασμα καὶ τοποθετούνται τά προσκεφάλαια.

8. Μετά τήν τακτοποίησιν τής κλίνης καθαρίζονται καὶ ξεσκονίζονται τά ἐπιπλα (κατά τό ΙΓ' κεφάλαιον).

9. Ἀνακεφαλαιούντες τά κυριώτερα ὡς πρὸς τήν τακτοποίησιν τού κοιτώνος ἀναφέρομεν.

«') Τόν αερισμόν τού δωματίου.

β') Τό σήκωμα τῶν ταπήτων.

γ') Τό ἄνοιγμα καὶ τὸν αερισμόν των κλινῶν.

δ') Τό πλύσιμον ἡ τό υγρόν σάρωμα, ἀναλόγως τού είδους τού σανιδώματος.

στ') Τήν τακτοποίησιν τής κλίνης.

ζ') Τό καθάρισμα καὶ ξεσκόνισμα των επίπλων.

Δὲν πρέπει ἀπό φυγοπονίαν νά καθαρίζονται τά δωμάτια καὶ ἰδίως οἱ κοιτώνες μέ ἁπλούν σάρωμα, Χάριν τής διατηρήσεως τής καθαριότητος ἀπαιτεῖται ὑγρόν καθάρισμα, Ιδίως διά τήν ἀφαίρεσιν τού κανιορτού. Αἱ ἰατρικαί ἐρευναι ἐπιφανών ἐπιστημόνων ἀπέδειξαν πόσον ὁ κονιορτός, ἰδίως ὁ τῶν δωματίων, γίνεται πρόξενος διαδόσεως ἀσθενειών. Εἰς τόν κονιορτόν ἀναπτύσσονται ἄλλοτε περισσότερα καὶ ἄλλοτε ὀλιγώτερα ἀναλόγως τής θέσεως, μικρότατα καὶ ἀόρατα διά γυμνού ὀφθαλμού όντα, τά ὀνομαζόμενα βακτήρια, εἰς τά ὁποῖα ὑπάγονται καὶ τά μικρόβια τῶν ἀσθενειών. Μέ τά ρεύματα τού ἀέρος καὶ μέ τό στεγνόν σάρωμα των δωματίων σηκοόνωνται καὶ τά μικρόβια, είσπνέονται μαζί μέ τόν κονιορτόν, προσκολλώνται εἰς τά τοιχώματα τών πνευμόνων, κοί ἅμα εὑρουν κατάλληλον περίστασιν, γίνονται πρόξενα μεγάλων ἀσθενειών. Ἡ περισσότερον διά τού μέσου τούτου μεταδιδομένη

ἀσθένεια εἶναι ἡ φυματίωσις τῶν πνευμόνων, ἡ φθίσις. Ἄλλα καὶ ὁ κονιορτός, αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, ἐπιδρᾷ ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων* συχνὴ εἰσπνοὴ σκόνης δύναται καὶ χωρὶς τὴν σύμπραξὶν τῶν βακτηρίων νὰ ἐπιφέρῃ ἐρεθισμὸν καὶ βλάβην τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων.

Ὁ κύριος κίνδυνος κατὰ τὴν εἰσπνοὴν τῆς σκόνης εἶναι, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ κονιορτοῦ ἐρεθισθέντα ἀναπτευστικὰ ὄργανα προδιατίθενται πρὸς ὑποδοχὴν τῶν μικροβίων. Εἶνε ἰατρικῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἐπαναλαμβανομένη εἰσπνοὴ τοῦ κονιορτοῦ ἐξασθενίζει τὴν ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἐπιδράσεως τῶν μικροβίων, ἡ δὲ οἰκοδέσποινα, ἡ ὁποία προκαλεῖ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ κονιορτοῦ, ἐνῷ δύναται νὰ τὴν ἀποφύγῃ, δεικνύει μεγίστην ἀπερισκεψίαν. Ἀπεδείχθη πειραματικῶς, ὅτι τὰ βακτήρια δυσκόλως ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸ βρεγμένον πάτωμα. Ὅθεν πάσα οἰκοδέσποινα πρέπει νὰ θεωρῇ τὸ υγρὸν καθάρισμα ὡς ἀπαράβατον κανόνα.

Ἐξαερισμός

Ἡ πρόνοια περὶ διατηρήσεως τῆς ὑγείας τῆς οἰκογενείας ἀπαιτεῖ τὴν λογικὴν καὶ προσεκτικὴν μέριμναν τῆς οἰκοδεσποίνης ὡς πρὸς τὴν θέρμανσιν καὶ τὸν αἐρισμὸν τῶν δωματίων.

Α'. — Ἡ θέρμανσις

Ἡ ρύθμισις τῆς θερμότητος τῶν δωματίων δὲν εἶναι τόσον ἐπουσιώδης, ὅσον ὑποθέτουν μερικοί. Εἰς

τὸ ζήτημα τοῦτο πλεῖστα σφάλματα γίνονται, ὡς πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς. Πολλαὶ οἰκοδέσποινα[1] νομίζουν ὅτι εὐεργετοῦν τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα των διατηροῦσαι μεγάλην θερμότητα ἐντὸς τῶν δωματίων, ἐνῷ ἀπ[3] ἐναντίας τὸ σῶμα καθίσταται τοιουτοτρόπως μαλθακὸν καὶ ἐπισύρει τὸν χειμῶνα εὐκολώτερον τὰ κρυολογήματα. Ἐξ ἄλλου, σφάλλει ἡ οἰκοδέσποινα νομίζουσα ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ δωματίου, ἡ ὁποία εἶναι ἀρκετὴ διὰ τὴν ἰδίαν ἐφ' ὅσον κινεῖται, πρέπει ν' ἀρκῇ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς οἰκείους, οἱ ὁποῖοι κινοῦνται ὀλιγώτερον.

1. Μέτρον τῆς θερμοκρασίας. Κατὰ τὴν θέρμανσιν τῶν δωματίων λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐνασχόλησιν καὶ τὴν σωματικὴν κατάστασιν τῶν κατοικούντων. Τὰ σπουδαστήρια, τὰ δικηγορικὰ καὶ τραπεζικὰ γραφεῖα πρέπει νὰ ἔχουν μεγαλειτέραν θερμοκρασίαν ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰ ἐργοστάσια* Οἱ ἡλικιωμένοι καὶ οἱ ἀδύνατοι αἰσθάνονται ρίγος ὅπου οἱ ἀκμαῖοι καὶ αἱμώδεις εὐχαριστοῦνται.

Καλὸν εἶναι, κανονίζοντες τὴν θερμοκρασίαν τῶν δωματίων, νὰ διατηροῦμεν τοὺς ἑξῆς βαθμοὺς θερμομέτρου ἑκατονταβάθμου.

α') Δι' αἰθούσας καὶ τραπεζαρίας	+ 15 — 18ο
β') Διὰ δωμάτια παίδων	+ 17 —18ο
γ') Διὰ κοιτῶνας	+15 - 17ο
δ') Διὰ δωμάτια ἀσθενῶν	+16-20ο

Πολλοὶ φρονοῦν ὅτι οἱ κοιτῶνες πρέπει νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν δροσερότεροι, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ θέρμανσις τοῦ κοιτῶνος παραλείπεται πολλάκις ἐν-

τελώς. Ναι μέν είναι δρθότατον, δτι δ ὕπνος εἰς δροσερόν δωμάτων ζωογονεί πολύ μάλλον παρα εις θερμόν, αλλά εις πολύ ψυχρόν μέρος ό ύπνος πρέπει ν' αποφεύγεται, Ή θερμοκρασία τοῦ κοιτώνος δεν πρέπει νά είναι κάτω τών-+-ϊ5ο έκατονταβάθμου. Τήν θερμοκρασίαν δωματίου ἀρρώστου ρυθμίζομεν κατά τάς οδηγίας τού ιατρού.

Τό θερμόμετρον κρεμώμεν εἰς ύψος ἀνδρικού αναστήματος καὶ εἰς μέρος δπου δεν προσβάλλεται από τήν άκτινοβόλον θερμότητα θερμάστρας. 'Η εντός τού δωματίου θερμοκρασία πρέπει νά είναι έξ Ισου διαμοιρασμένη· διά τούτο προτιμώνται αί θερμάστραι. δσαι θερμαίνουν μέν βραδέως, αλλά διατηρούν επί πολύ τὸν αὐτόν βαθμόν τής θερμότητος. Τό δωμάτων είναι εύάρεστον μόνον αφού θερμανθούν δλα τά μέρη του, τοίχοι, έπιπλα κλπ.

2, Υλικόν θερμάνσεως. 'Ως ὑλικόν θερμάνσεως χρησιμεύουν συνήθως* Γαιάνθρακες, κόκ, ξυλάνθρακες καί ξύλα. Τό εύκολώτερον μέσον θερμάνσεως, δπου ὑπάρχει, είναι τό κόκ, αλλά τό καθαρώτερον καὶ εύαρεστότερον είναι τά ξύλα. "Οπου ὑπάρχουν δάση, μεταχειρίζονται τά ξύλα ώς άποκλειστικόν μέσον θερμάσεως.

Αί άποθήκαι τῶν καυσίμων υλών δεν πρέπει νά είναι ύγραί· τεμάχια ξύλων καί ανθράκων δεν πρέπει νά άφίνωνται εδῶ καί εκεί, Έν ελλείψει καταλλήλου αποθήκης τά κόκ ή μπορούν νά μένουν καί εις τό ύπαιθρον.

3. Θερμάστραι. [9] Από τού μέσου τού παρελθόντος αίώνος αί πήλιναι καί σιδηραϊ θερμάστραι ἀντικατέστησαν κατά μέγα μέρος τής ἑστίας. Αί θερμάστραι κατασκευάζονται άναλόγως τής καυσίμου ύλης* δθεν καί έ<άστη θερμάστρα απαιτεῖ ἐπίτηδες ὑλικόν. Ή οικοδέσποινα πρέπει νά γνωρίζη τούτο. Από τήν καλήν θερμάστραν άπαιτούμεν.

α') νά καίη εντελώς τήν καύσιμον ύλην.

β') νά μή άναδίδη επιβλαβή ἀέρια μολύνοντα τὸν ἀέρα.

Τήν ἐντελή κατανάλωσιν τής καυσίμου ύλης κρίνομεν ἐάν αύτη μετετράπη εντελώς εις στάκτην καί έάν ή θερμάστρα άπέδωκε τήν άνάλογον πρὸς τό καταναλωθέν ὑλικόν θερμότητα. Πολλαί θερμάστραι έχουν τό ἐλάττωμα νά μή καίουν εντελώς τήν καύσιμόν ύλην· τό σφάλμα δμως τούτο προέρχεται μάλλον άπό τὸν τρόπον τής χρήσεως. Διά τήν ἐντελή καῦσιν ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων ἐπαρκές ρεύμα άέρος, διότι ή έλλειψις τούτου παράγει, αντί φλογός, τό έ< τής ατελούς καύσεως προκύπτον ανθρακικόν οξύ.

Τό ἀνθρακικόν ὀξύ εἶναι ἐπικίνδυνος καί ύπουλος ἐχθρός, εἰς πολλούς δέ επιφέρει τὸν θάνατον. 'Ατμοσφαῖρα περιέχουσα 0,4 — 0,50 ἀνθρακικού ὀξέος, γίνεται θανατηφόρος ἐντός βραχυτάτου διαστήματος 30 —40 λεπτών. Επίσης πρέπει νά φροντίζωμεν εἰς τούς κοιτώνας ή πυρά ν' ἀνάπτεται τόσον ἐνωρίς, ὥστε νά σβύνεται ἀκριβώς τήν ώραν τού ύπνου. Δέν πρέπει νά κατακλινώμεθα ἐνῷ ἀκόμη καίει ή θερμάστρα· διότι δχι σπανίως συνέβη νά κλείση τήν νύκτα ή καπνοδόχος, εξ απροόπτου συμβάντος, ώς έκ

πτώσεως κεράμου ή άλλου τίνος, καὶ κατά συνέπειαν τούτου τὰ σχηματισθή ἀνθρακικόν δξύ, τού δποίου νὰ πέσουν θύματα οί ἐντός τού δωματίου κοιμώμενοι.

Αί καπνοδόχοι πρέπει νὰ διατηρούνται πάντοτε καθαραί. *Όταν λοιπόν έρχεται ό καπνοδοχοκαθαριστής, πρέπει νά άφίνωμεν τὸν άνθρωπον νά έκτελέση τήν ἐργασίαν του, έστω καὶ ἂν έχωμεν διδόμενα νά ὑποθέσωμεν, δτι δὲν εἶνε ἀκόμη ἀνάγκη καθαρισμού* διότι πρὸς ἀποφυγήν τής ἀκαθαρσίας εὐκόλως παρασυρόμεθα εἰς τήν πλέον τού δέοντος ἀναβολήν τού καθαρισμού τῶν καπνοδόχων.

Ήχρήσις των θερμαστρών, Αί έσχάραι τῶν θερμαστρών πρέπει, πριν ἀναφθή ή φωτιά> νά καθαρίζωνται από τήν στάχτην, Αί βραδέως θερμαινόμενοι θερμάστραι, καθώς αί πήλιναι, πρέπει ν' άνάπτωνται ενῶρίς. Διά νά άνάψωμεν τήν φωτιάν λαμβάνομεν ξηρά ξύλα ή δαδίφν* αλλοὺ ὑπάρχουν καὶ ἰδιαίτεροι πυρανάπται,

Ή χρήσις τού πετρελαίου πρὸς ταχυτέραν άνάφλεξιν είναι ἐπικίνδυνος, καί μάλιστα δταν τό ρίπτωμεν είς άναμμένην θερμάστραν.

Επίσης κακόν είναι νά μεταφέρωμεν ἀναμμένους άνθρακας ἀπό μίαν θερμάστραν είς άλλην* διότι δλα αὐτά ἐκτὸς τού κινδύνου πυρκαϊάς, προξενούν καπνόν καί δυσωδίαν.

Ή ἐξαγωγή τής στάκτης πρέπει νά γίνεται μέ προσοχήν διά νά μή σκορπίζεται είς τὸν ἀέρα. Σκεπάζομεν τό δοχεῖον τής στάκτης μέ βρεγμένον πανίον

κατόπιν μέ τό πτυάριον έξάγομεν προσεκτικώς τήν στάκτην ἀπό τήν θερμάστραν, άνασηκώνομεν ἀπό τήν μίαν άκραν τό ἐπί τού δοχείου πανίον καὶ τήν ρίπτομεν ἐντός,έπανακλείοντες συγχρόνως τό άνοιγμα. Τοιουτοτρόπως ἐμποδίζεται πάσα διασκόρπισις τής στάκτης. Καί κατά τήν κένωσιν τού δοχείου τής στάκτης ἀπαιτείται μεγάλη προσοχή, ἰδίως δταν ή θερμάστρα δέν έχει κρυώσει* διότι, άν πέση ή θερμή στάκτη είς τεμάχια χάρτου, ήμπορούν ν3 ἀνάψουν κα^ παρασυρόμενα ἀπό τὸν άνεμον νά ἐπιφέρουν πυρκαϊάν. Τὰ ὑλικά διά τό άναμμα τής θερμάστρας πρέπει νά είναι πάντοτε έτοιμα ἀπό τήν προηγουμένην ἑσπέραν.

Β'. — Ὁ ἀερισμός τῶν δωματίων.

Διά τὸν ἐπαρκή ἀερισμόν τῶν δωματίων πρέπει νά φροντίζωμεν, καθόσον μάλιστα πολλοί άνθρωποι* ἰδίως οί κάτοικοι τῶν πόλεων, στερούνται τής έν ὑπαίθρῳ διαμονής. Ὁ σκοπός τού ἀερισμού είναι ν' άντικαταστήση τὸν μολυσμένον δέρα τού δωματίου διά καθαρού.

Ή ατμόσφαιρα τού δωματίου μολύνεται κυρίως:

1. Διά της άνθρωπίνης Αναπνοής. Διά τής ἀναπνοής ό ἀήρ χάνει δξυγόνον καί γεμίζει άπό ἀνθρακικόν δξύ. 'Ο άνθρωπος άναδίδει ἐντός μιᾶς ὥρας 20 περίπου λίτρας ἀνθρακικού δξέος* τό δέ ὁπωσδήποτε άρκετόν τούτο ποσόν είναι άχρηστον εἰς τήν ἀναπνοήν.

2. Διά τοϋ φωτισμόν καί τής Φερμάνσεως. Προ ὀλίγου έπεστήσαμεν την προσοχήν του άναγνώστου έπί τού κινδύνου τής παραγωγής . τού άνθρακικού οξέος* έκτὸς τούτου δμως σχηματίζονται καί άλλα αέρια, μολύνοντα τόν εΐσπνεόμενον άέρα.

<9. *Διά τοϋ κονιορτού.* Ή μόλυνσις τού άέρος διά τού κονιορτού έχει εξαιρετικήν σπουδαιότητα. (Παραπέμπομεν εις τήν έν τέλει τού ΙΣΤ' κεφαλαίου παρατήρησιν περί τής άνθυγιεινότητος τού είσπνεομένου κονιορτού, καί περί τής άνάγκης τού ύγρού τών δωματίων καθαρισμού).

4. Διά τοϋ είδους τής άσχολίας των κατοικούντων. Προς αερισμόν μεγαλειτέρων χώρων, σχολικών τάξεων, αιθουσών συνεδριάσεων, θεάτρων κλπ., είναι εν χρήσει ιδιαίτεροι άεριστήρες, "Αλλ' εις τάς περισσοτέρας κατοικίας άναγκαζόμεθα ν' άνανεώνωμεν τόν αέρα, άνοίγοντες παράθυρα καί θύρας. Ό αήρ πρέπει ν' ανανεώνεται άναλόγως τού άριθμού τών εντός τού αυτού μέρους ευρισκομένων άνθρώπων.

Τούτο πρέπει νά γίνεται συχνότατα, Ιδίως εις τά έμπορικά καταστήματα, δπου εύρίσκονται υφάσματα έχοντα βαρεΐαν δσμήν. Τά πνιγηρόν τού άέρος φανερώνει πότε είναι άνάγκη νά άερισθή τό δωμάτων. "Εν τούτοις δεν πρέπει νά περιμένωμεν έως δτου ή δσμή τού δωματίου καταστή δυσάρεστος. Πρέπει νά τό άερίσωμεν πριν φθάση εις τό σημεϊοο τούτο—καί

τόσον μάλλον δσον μετά διαρκεστέραν διαμονήν «ντός τού δωματίου δεν διακρίνομεν πλέον τήν μόλυνσιν τού άέρος.

Εις τάς περισσοτέρας περιστάσεις τό άνοιγμα τών παραθύρων είναι άρκετόν επί 5 έως 6 λεπτά. Ό επί πλέον άερισμός είναι άσκοπος· παρέχει άπλώς εις τόν κονιορτόν τής δδού έλευθέραν εις τό δωμάτων είσοδον είναι προτιμότερον νά έπαναλαμβάνεται ό άερισμός πολλάκις. Άλλ' δταν ή οΙκία εύρίσκεται εις εύάρεστον θέσιν, πλησίον δένδρων καί εις τήν εξοχήν, προτιμότερον βεβαίως είναι νά μένουν τά παράθυρα, καί μάλιστα τών κοιτώνων, καθ' δλην τήν ήμέραν εί δυνατόν άνοικτά. Όχι δμως καί πέραν τής δύσεως τού ήλιου.

III*.— Ή ύττηρεσέα. τής τραπέζης.

Δύο ή τρεις φοράς τήν ήμέραν ή ώρα τού φαγητού συναθροίζει τά μέλη μιας οικογένειας γύρω τής τραπέζης, άλλά τότε καί ή τράπεζα πρέπει πραγματικώς νά είναι ελκυστική. Τής οίκοδεσποίνης καθήκον είναι νά καθιστά εις τούς ϊδικούς της τήν ώραν τού γεύματος άνετον καί εύχάριστον. Προς τούτο δέν άρκεΐ μόνον έμπειρος καί προσεκτική έτοιμασία τών φαγητών, άλλά καί καθαρώτης, καί τάξις συγχρόνως δε εύθυμία καί καλή διάθεσις. Καθαριότης καί τάξις δύναται καί πρέπει νά επικρατή κα[εις τάς πλέον πτωχικάς τράπεζας. Έάν έκτελή ή ο οδέσποινα. τό ίδικόν της καθήκον, τότε δύναται

καί ἀπό τούς λοιπούς ν' ἀπαιτήση καθαριότ τα καί εὐπρέπειαν.

Πάσα προσεκτική μήτηρ .συνηθίζει τὰ τέκνα της ,εἰς τήν αὐστηράν τήρησιν τής καθαριότητος καί εύπρεπείας κατά τήν ώραν τοῦ γεύματος. Ἐκτος τού ἰδικοῦ της καλού παραδείγματος, καί οί μεγαλείτεροι ἀδελφοί χρεωστούν νὰ γίνωνται παραδείγματα εις τούς νεωτέρους. Εἶναι ἀρίστη ἡ" επικρατούσα εις πολλούς οἴκους συνήθεια νά σημαί>η κώδων δέκα λεπτά πρὸ τής ώρας τού γεύματος, διά νά δίδεται καιρός εἰς τά μέλη τής οικογενείας νά ἑτοιμασθούν.

Πρὸ πάντων δέν πρέπει νά λησμονή ἡ οἰκοδέσποινα κατά τήν διάρκειαν τού γεύματος, ὁτι ἐξ. αὐτής ἐξαρτάται ἡ καλή ἡ κακή διάθεσις τού οἰκογενειακού κύκλου. Ἡ εὐθυμία τής δικοδεσποίνης εἶναι τό ἀληθές ἄρτυμα τῶν γευμάτων. 'Ο σύζυγος καθ' δλην τήν ἡμέραν ἀφιερώνει ιός δυνάμεις του εις τήν ἐκτέλεσιν τού κοτιώδους ἐπαγγέλματος του· εἶναι δίκαιον λοιπόν ἐπιστρέφων είς τήν οἰκίαν τον νά εὑρίσκη φιλόφρονα ὑποδοχήν. Ποία ἀποθάρρυνσις καί ποία θλῖψις τὸν καταλαμβάνει, δταν δέν εὑρίσκη ἐγκάρδιον ὑποδοχήν, οὐδέ κἂν χαρωπά βλέμματα ! Πώς ἡμπορεῖ νά ἔχη δρεξιν διά τό φαγητόν ; Διόλου παράΕενον, ἐάν ἀποσύρεται δσον τό δυνατόν ταχύτερον ἀπό τήν δυσάρεστον ἀτμόσφαιραν τού οἴκου, διά νά ζητήση ἄλλού ἀναπλήρωσιν τής εὐτυχίας καί τής χαράς, τήν ὁποίαν δέν εὑρήκεν ἐν μέσω τής οἰκογενείας του. Αλλά καί ὁ ἀνωφελής θόρυβος ταράσσει τήν γαλήνην τῶν γευμάτων δθεν

ἡ ὑπηρεσία τής τραπέζης πρέπει νά γίνεται μέ τάξιν καί ἡσυχίαν

V. — Ἡ τακτοποίησις τής τραπέζης.

Ἡ ἱκανή δικοδέσποινα ἔυρίσκει, ἐνῶ μαγειρεύει ἡ ἐπιβλέπει τήν μαγείρισσαν, τήν κατάλληλον στιγμήν διά νά στρώση τήν τράπεζαν. Τούτο παρέχει δλω; ἰδιαιτέραν ἀφορμήν προὸς ἐξάσκησιν τής φιλοκαλίας της. Καί τά ἁπλούστερα σκεύη, φιλοκάλως τοποθετούμενα, ἡ μπορούν νά στολίσουν τήν τράπεζαν.

1. Τήν τακτοποίησιν τής τραπέζης ἀρχίζομεν ἀφαιρούντες τό σκέπασμα καί ἐξαπλώνοντες τό τραπεζομάνδηλον. Τούτο πρέπει νά στρώνεται προσεκτικά ἐπί τής τραπέζης, ὡστε αἱ ἄκραι νά κρέμανται ὁμοιομόρφως προὸς τά κάτω. 11ρό πάντων ὅμως πρέπει νά εἶναι καθαρόν, διότι τό ἀκάθαρτον τραπεζομάνδηλον ἀφαιρεῖ τήνδρεξιν τῶν συνδαιτυμόνων. Συνήθως ἁπλώνεται κάτω ἀπό τό τραπεζομάνδηλον σκέπασμα μάλλινον πρὸς ἀποφυγήν τού κρότου τῶν πινακίων καί πονηριών.

2. Εἰς τά καθημερινά γεύματα τίθεται ἐμπροσθεν τής οικοδεσποίνης μικρά κομψή βάσις ἀπό ξύλον ἡ ψάθαν διά νά τοποθετούνται ζεστά φαγητά.

3. Επίσης τοποθετούνται μέ τάξιν καί συμμετρίαν τά αρτύματα τά ορεκτικά, τό κάνιστρον μέ τό ψωμίον, φιάλη ἡ ἀγγεῖον μέ δροσερόν ὑδωρ καί τά ὁπωρικά. Ἐάν δέν ὑπάρχη αρκετή θέσις επί τῆς τραΛέξης, δύνανται νά τεθούν είς ἄλλην τράπεζαν ἡ σκευοθήκην.

4. Κατόπιν θέτομεν τά άβαθή πινάκια εις ΐσην απόστασιν τό εν άπδ τό άλλδ.

5. Πλησίον έκάστου πινακίου τίθεται αριστερά πηροΰνιον, επάνω τό κοχλιάριον μέ τό κοΐλον μέρος πρδς τά κάνω, καί δεξιά μαχαίριον. Πλησίον τον μαχαιριού ή εντός τοΰ πινακίου τίθεται καί ή πετσέτα περασμένη εις πετσετοθήκην (κρίκον) ή καλά διπλωμένη.

6. "Οπισθεν τοΰ πινακίου, όλίγον πρ^ς τά δεξιά, τίθενται τά ποτήρια του νερού καί τού οίνου.

7. Τά πινάκια τού ζωμού, τοποθετούμενα τό εν εντός τού άλλου, τίθενται εις τήν σκευοθήκην ή εις τήν μικράν τράπεζαν τής υπηρεσίας, καί έκεΐθεν ο ζωμός μοιράζεται εις τήν τράπεζαν.

8. Όπου υπάρχει συνήθεια νά μοιράζη τον ζωμόν καί τά φαγητά ή οικοδέσποινα, τά πινάκια τού ζωμού τίθενται έμπροσθέν της, επίσης καί τά επίτηδες μαχαιροπήρουνα διά τό κόψιμον των φαγητών.

9. Η δψις τής τραπέζης γίνεται πολύ πλέον εν χάριστος δταν τήν στολίζουν ολίγα άνθη.

Β' — Προσφορά των φαγητών

Αφού στρωθή ή τράπεζα καί καταλάβουν τάς θέσεις των τά μέλη τής οικογένειας, φέρονται τά φαγη ά, τά όπδια ή οικοδέσποινα προνοεί νά είνε έτοιμα τήν πρέπουσαν ώραν.

10 Η συνήθης σειρά τών φαγητών είνε ή έξης·

α') Ζωμός.

β') Ψάρια ή κρέας βραστόν με τά συνήθη καρυκεύματα.

γ') Κρέας ψητόν μέ πατάτες ή χορταρικά.

δ') Γλύκισμα ή δπωρικόν.

11. Τά φαγητά καλόν είνε νά φέρωνται από τό μαγειρεΐον εντός δίσκου. Τό κρέας κόπτεται εις τό μαγειρεϊον ή εις τήν τράπεζαν από τον οικοδεσπότην ή τήν οικοδέσποιναν.

12. Όταν τά φαγητά προσφέρωνται γύρω τής τραπέζης από τον υπηρέτην ή τήν υπηρέτριαν, πρέπει νά προσέχωμεν εις τά έξης·

α') Τό φαγητόν προσφέρεται πάντοτε αριστερόθεν τών καθημένων.

β') Ό υπηρέτης εις τήν χεΐρα, μέ τήν οποίαν κρατεί τό φαγητόν θέτει μικράν πετσέταν.

γ') Τά προσφερόμενα παρουσιάζονται ούτως, ώστε εύκόλως νά λαμβάνη τις έξ αυτών.

δ') Η υπηρεσία πρέπει νά γίνεται δσον τό δυνατόν άθορύβως.

ε') Πριν προσφερθή δεύτερον φαγητόν, άλλάσσονται τά πινάκια καί τά μαχαιροπήρουνα, — εις δέ τό τέλος διανέμονται τά μικρά πινάκια τού δπωρικού μέ μικρά μαχαιροπήρουνα καί, εάν ύπάρχη γλύκυσμα, κδχλιάριον.

στή κρέας, ή σάλτσα καί τά καρυκεύματα προσφίρονται εντός τής ίδίας παροψίδος (πιατέλας) ή προσφέρεται μόνον τό κρέας, ή δέ σάλτσα

καί τά καρυκεύματα τίθενται πρὸς τά δεξιά τοῦ τρώγοντος, μὲ τὴν παράκλησιν, ἀφού λάβη δ ἴδιος νά τά περάσῃ εἰς τὸν γείτονα τοῦ.

13. Ἡ ἀλλαγή τῶν πινακίων γίνεται ἀπό τᾶ δε ξιά, - ἀπό τά ἀριστερά δέ μόνον εάν τὐχόν δ τρώγων συνομιλή μὲ τὸν προς τὰ δεξιά του καθήμε>ον.

14. Ἡ προσφορά των φαγητών δύναται νά ἁ πλοποιηθή είς τά οικογενειακά γεύματα* δ πρώτος, ἀφού λάβη μεταβιβάζει τό φαγητόν είς τον παρα καθήμενόν του, αυτὸς πάλιν είς τον γείτονά του καί ούτω καθεξής.

15. "Οταν προσφέρωμεν τέϊον ή καφέν μὲ γάλα, ἀπαιτούνται τά έξῆς σκεύη. Φλυντζάνια, κοχλιάρια τού γλυκού, πινάκια διά τό βούτημα, μικρά μαχαίρια καί πετσετάκια.

16. Συνήθως τά πινάκια τού βουτήματος τίθενται πρὸς τά ἀριστερά καί ἐπάνω είς αὐτά τά μαχαί - ρια, τά δέ κοχλιάρια εἰς τά μικρά πινάκια τῶν φλυντζανίων καὶ τέλος τά πετσετάκια πλησίον πρὸς τά δεξιά. Τά πετσετάκια ήμπορούν νά τεθούν καί ἐντός τῶν πινακίων τού βουτήματος καί τότε ἐπάνω είς αὐτά τίθενται τά μαχαίρια.

ι 7. Ἡ ὑπηρεσία κατά τὴν ώραν τού τέϊου γίνεται ώς έξῆς. Ὁ ὑπηρετών κενώνει τό τέϊον, τό δέ γάλα καί τήν ζάχαριν προσφέρει ώστε νά λάβη δ καθείς δσον θέλει

Μετά τό τέλος τού γεύματος, τά ορεκτικά, τό τυ ρίον, τό βούτυρον, ανοιγμένοι φιάλαι οίνου, τᾶ δ- πωρικά, τά γλυκίσματα κλπ. τοποθετούνται είς τήν

ἀνήκουσαν θέσιν. Πινάκια καί ποτήρια τίθενται κατά είδη ἐπί δίσκου καί μεταφέρονται είς τό μαγειρεῖον. Κατά είδη ἐπίσης συνάζονται τά μαχαιροπήρουνα ἐντός ἐπίτηδες δίσκων,

ΙΘ'.—Ἐπίσημα γεύματα

Είς τά ἐπίσημα γεύματα ἁρμόζει πρὸς τιμήν τῶν φιλοξενούμένων, νά δίδωμεν ἰδιαιτέραν προσοχήν είς τήν τακτοποίησιν τής τραπέζης, ώστε νά προκαλή εὐχαρίστησιν καί μὲ μόνον τὸν φιλόκαλον στολισμόν της.

1. Πρώτον στρώνομεν λευκόν τραπεζομάνδηλον ἐπάνω είς τό μάλλινον σκέπασμα.

2. Τοποθετούμεν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμόν τῶν πινακίων. Τά πινάκια πρέπει ν' ἀπέχουν ἐξ ίσου τό ἕν ἀπό τό άλλο, τοὐλάχιστον 35 ἑκατοστά τού μέτρου ἀπό τό ά'κρον τής τρπέζης ἕως δύο δάκτυλα.

3. Στολίζομεν τό μέσον τής τραπέζης μέ πολυτελείς γλάστρας, ανθοδοχεία καί εκλεκτά δπωρικά.

4. Τοποθετούμεν τά μαχαιροπήρουνα είς τρόπον, ώστε δ τρώγων νά τά μεταχειρίζεται μέ εὐκολίαν ἀναλόγως τής χρήσεώς των. Προς τά δεξιά τού πινακίου μαχαίριον καί πρὸς τά ἀριστερά πηρούνιον κρέατος καί ἄλλο διά τά ψάρια, πρός τά ἐπάνω μικρόν μαχαίριον τυρίου, κατόπιν κοχλιάριον. διά τά γλυκίσματα καί τελευταίον μέγα κοχλιάριον τού ζωμού.

5. Τά ποτήρια τοῦ νερού, τού οίνου ή καὶ τοῦ ζύθου, άνωθεν τού πινακίου ή ολίγον προς τά δεξιά.

6. Τάς πετσέτας ἐντός τῶν πινακίων διπλωμένος ποικιλοτρόπως, ώστε νά περιέχουν τό ψωμίον.

7. Τοποθετούμεν τά λοιπά άντικείμενα χρήσεως καὶ στολισμού· δοχεῖα μέ γλυκίσματα, άνθη κλπ.

8. Εἰς τά ἐπίσημα γεύματα μετά τον ζωμόν προσφέρονται γύρω ἀπό τον ὑπηρέτην τά ορεκτικά.

9. Ή προσφορά τῶν φαγητών γίνεται καθώς ώρίσθη είς προηγούμενον κεφάλαιον.

10. Καλόν εἶνε νά γενικευθή ή χρήσις τών ύαλίλίνων δοχείων μέ χλιαρόν νερόν καὶ λεπτόν τεμάχιον λεμονίού. Ταύτα μετά τό τέλος τών φαγητών διανέμονται ἐπάνω είς μικρά πετσετάκια ἐντός τών πινακίων τού δπωρικού. Ό τρώγων θέτει τό ύάλινον δοχεῖον πρὸς τά δεξιά του ἐπάνω είς τὴν μικράν του πετσέταν καί τό μεταχειρίζεται μετά τό τέλος τού γεύματος, διά νά πλύνη τά δάκτυλά του. Καί τά χείλη του ή μπορεί νά καθορίσή ἐλαφρά μέ τὴν χεῖρα· τό στόμα ὅμως καί οί δδόντες ποτέ δὲν πλύνονται κατά την ὥραν εκείνην.

°Ο ὑπηρετών πρέπει νά εἶνε καθαρά ένδεδυμένος καί κτενισμένος. Αί ύπηρέτριαι πρέπει νά φορούν λευκήν ποδιάν, Ή ὑπηρεσία πρέπει νά γίνεται μέ ἰδιαιτέραν προσοχήν καί έπιτηδειότητα. Οι ύπηρετούντες πρέπει νά προλαμβάνουν τάς ἐπιθυμίας τών ξένων, πριν ἀναγκασθούν νά ζητήσουν.

¯ I< '.-Τό ικαγεςρδεον̓

Ή διατήρησις τής τάξεως καZ καθαριότητος εἰς τό μαγειρεῖον ἐξαρτάται ἀπό πολλάς μικράς ὑπηρεσίας, ˙αἱ δποῖαι πρέπει νά γίνωνται δλαι είς τήν ώραν των, διά νά μή˙ επέρχεται ˙αταξία καί διατα· ράσσεται ή εύχαρίστησις τής.οικιακής ασχολίας.

1. Τά μαγειρικά σκεύη πρέπει νά διατηρούνται πάντοτε έν τάξει, διά νά μή άναγκαζώμεθα νά τά άναζητούμεν δταν τά χρειασθώμεν. "Εκαστον άντικείμενον πρέπει ἀφού γίνη χρήσις, νά τοποθετηθή πάλιν ἀμέσως είς τήν θέσιν του. Ακάθαρτα σκεύη καί δοχεῖα τίθενται κατά εἴδη είς τράπεζαν, πλησίον τού νεροχύτου.

2. Μεγάλη προσοχή ἀπαιτείται ως πρός τήν καθαριότητα, δταν άνάπτεται τό μαγειρεῖον. "Οσα κάρβουνα καί ξύλα πέσουν κατά γής, πρέπει ἀμέσως νά άφαιρεθούν μέ τό σάρωθρον καί τό πτυάριον. Μόνη ή συνήθεια τής τάξεως δύναται νά διατηρήση τό μαγειρεῖον είς εύχάριστον καί εὐπρεπή κατάστάσιν.

3. Διά τον αὐτόν λόγον πρέπει νά σκουπίζωμεν ἀμέσως μέ πανίον δσον νερόν χυθή, Καί τό πανίον δμως δὲν τό άφίνομεν κάτω, άλλ' ἀμέσως τό θέτομεν εἰς τήν θέσιν του.

4. Τά ἀρωματικά φυλάσσονται κατά είδη* τά δαφνόφυλλα, ή ρίγανη, ή κανέλλα καί τά μοσχοκάρυα. δέν πρέπει νά εύρίσκωνται είς τό συρτάριον.

5. Όσάχις ἀπό πήλινα ή ύάλινα δοχεία λαμβά-

νομεν μέρος τού περιεχομένου, κλείνομεν ἀμέσως πάλιν τά δοχεῖα καὶ τα τοποθετούμεν δπου ἦσαν. Αί γεμάται φιάλαι φυλάττονται κλεισμένοι.

6. Εἰς τὴν καθαριότητα τού μαγειρείου συντείνει, καὶ ή ἀπομάκρυνσις τῶν ἀπορριμμάτων κατά ώρισμένην ώραν.

7. "Οταν καθαρίζονται κρομμύδια, φασόλια, φα καί, ρεβίθια, σαλατικά και χόρτα, πατάται, ψάρια κλπ. τά απορρίμματα δεν πρέπει νά μένουν μέχρι τέλους τού μαγει ρεύματος είς την τράπεζαν τού μα γειρείου, άλλ' αμέσως νά συλλέγωνται και νά απομακρύνονται.

8. Σπασμένα κελύφη αὐγών, ἀφού *στεγνώσουν* χρη σιμεύουν διά τον καθαρισμόν φιαλών και δοχείων.

9. Μεταχειρισμένα φύλλα τέϊου φυλλάσσονται πρὸς καθαρισμόν τῶν ταπήτων (Ιδε κεφάλαιον ΙΒ').

10. Τά άπολείμματα τού πάχους, δσα δέν δύνανται πλέον νά χρησιμοποιηθούν είς τά φαγητά, καθώς καὶ τό λίπος, τό όπδιον ἐπιπλέει ἐπάνω εἰς τό νερόν τῶν καθαριζομένων δοχείων, πρέπει νά συλλέγωνται εἰς ἰδιαίτερον σκεύος. Διότι ἐὰν ἐχύνοντο εἰς τὴν καταβόθραν τής δικίας θά ἐξέπεμπαν δυσωδίαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ήδύνατο νά φραχθή καὶ δ οχετός απδ τό πολύ λίπος.

11. Ἡ οἰκοδέσποινα πρέπει νά έχη τάς άπαιτουμένας γνώσεις διά τήν προμήθειαν τῶν τροφίμων. Πρὸς τὸν σκοπόν τούτον καλόν εἶνε νά διδάσκωνται αἱ μαθήτριαι τῶν άνωτέρων τάξεων τῶν παρθεναγωγείων νά διακρίνουν τά διάφορα είδη και τάς

ποιότητας τῶν τροφίμων, καθώς και τήν αξίαν των.

12. Τά άγορασθέντα τρόφιμα καθώς καὶ τά περισσεύματα τῶν γευμάτων, φυλάσσονται εἰς τὴν ἀποθήκην ή εἰς δροσερόν υπόγειον, ιδίως κατα τό θέρος.

13. Τά περισσεύοντα φαγητά κενώνονται είς καθαρά πινάκια και φυλάσσονται αφού κρυώσούν.

14. Κατά τήν φύλαξιν των φαγητών ἀπαιτεῖται προσοχή, ώστε νά μή τίθενται το ἓν πλησίον ἄλλου, τό όποιδν διά τής οσμής του δύναται νά τό βλάψη.

15 Ιδιαιτέρως δύσκολος εἶνε ή διατήρησις τῶν φαγητών κατά τό θέρος. Τότε πρέπει νά εύρίσκωνται εἰς δσον τό δυνατόν δροσερώτερον καί σκιερώτερον μέρος Προσέτι πρέπει νά γίνεται κυκλοφορία τού άέρος εἰς τήν αποθήκην.

ΐβ. Τά περισσεύματα τών φαγητών δεν φυλάσσονται είς μετάλλινα καί μάλιστα χάλκινα σκεύη, ἀλλά μόνον είς πήλινα ή εκ πορσελάνης.

17. Κατά τό θέρος δυσκόλως διατηρεῖται τό νωπόν κρέας περισσότερον τής μιᾶς ἡμέρας. Διά νά τό διατηρήσω μεν τό τυλίσσομεν ἐντός πανίων βρεγμένων μέ ξείδιον ή τό θέτομεν είς πάγον.

18. Τό ἐντός πάγου φυλαττόμενον κρέας θέτομεν είς σάκκον έκ λινού, ἐάν δὲν έχωμεν συρματόπλεκτον φανάριον, διά νά τό προφυλάττωμεν ἀπό τάς μυίας τού κρέατος.

19. Καί τά κρομμύδια καί τά ξηρά δπωρικά τίθενται ἐντός λινών σάκκων, καί ἀφού δεθούν κρεμώνται.

20. Τό νωπόν βούτυρον διατηρούμεν κατά τό θέ-

ρος ἐντός ψυχρού νερού, τό ὁποῖον άλλάσσομεν πολλάκις τής ἡμέρας

21. Τάς ἀναγκαίας οδηγίας περί μαγειρικής περιέχουν τὰ ἰδικά βιβλία ἀπό τά ὁποῖα πάσα οἰκοδέσποινα πρέπει να ἔχη έν άντίτυπον.

22. Αἱ χεῖρες τού μαγειρεύοντος πρέπει νά πλύνωνται συχνότατα με ζεστόν νερόν και σάπωνα. Ἐάν έκράτει ψάρια ή δ,τι άλλο εχον δυνατήν δσμήν, τόιε πρέπει, πριν ἐγγύση άλλο τι, νά πλυθή έπανειλημένως.

23. Εἰς τό μαγειρεῖον πρέπει νά εύρίσκεται πάντοτε εἰς ώρισμένην θέσιν, πλησίον τού νεροχύτου, πρόχειρος καθαρά πετσέτα διά τάς χεῖρας. Πλησίον τής φωτιάς ἐις ἰδιαιτέραν κρεμάστραν πρέπει νά ὑπάρχουν ἐπίτηδες πετσέται διά τά ποτήρια, τά πινάκια κλπ. ὡς καί διά τά διάφορα μετάλλινα σκεύη.

24. Λι" έκάστην χύτραν ή κατσαρόλαν μεταχειριζόμεθα Ιδιαίτερον ξύλινον κοχλιάριον διά τό άνακάτωμα τῶν φαγητών, καί άλλο μεγάλον ξύλινον ή μετάλλινον διά τό κένωμα. Άλλα καί διά νά περί χύνωμεν τὴν σάλτσαν απαιτείται ιδιαίτερον κοχλιάριον. Τά διάφορα κοχλιάρια, αφού τά μεταχειρισθώμεν, τά άφίνομεν εντός πινακίου επάνω εἰς τήν τράπεζαν τού μαγειρείου, διότι εἶνε ρυπαρώτατον νά ρίπτωνται εις τήν τράπεζαν.

25. Διά νά δοκιμάσωμεν τό φαγητόν δεν πρέπει ποτέ νά φέρωμεν τό κοχλιάριον τής χύτρας εις τό στόμα, αλλά νά έχωμεν άλλο ιδιαίτερον, εντός τού ὁποίου κενώνομεν ολίγον φαγητόν από τό μεγάλον κοχλιάριον.

26. Ἄς άποφύγωμεν νά δοκιμάζωμεν πολύ ζεστά τά φαγητά, διότι βλάπτονται οί δδόντες καί ό στομαχος. Έκτος τούτου δυσκόλως διακρίνεται τότε ή γεῦσις τῶν φαγητών.

27. "Όταν μαγειρεύωμεν άς άποφεύγωμεν πάντα δύναται νά έπηρεάση τήν καλήν γεύσιν τών φαγητών ή καί νά εἶνε βλαβερόν εις τήν υγείαν.

28. Τά φαγητά, δταν έμαγειρεύθησαν εἰς χάλκινα γανωμένα σκεύη, πρέπει ἀμέσως νά κενώνωνται. Ἐν γένει τά έτοιμα φαγητά δέν πρέπει νά μένουν ἐντός μετάλλινων σκευών.

29. Διά νά διατηρούν ώραῖον χρώμα τά σπανάκια, τά λάχανα καί τά νωπά φασόλια, τό καλλίτερον εἶνε νά μαγειρεύονται < ἐντός χάλκίνων σκευών μέ πολύ δυνατήν φωτιάν.

30. Ἡ ἐργασία τού μαγειρείου εύκολύνεται πολύ διά τής τάξεως καί τής καταλλήλου διαιρέσεως τού χρόνου.

31. Διά τής καλής διανομής τής εργασίας δύναται καί κατά τήν διάρκειαν τού μαγειρεύματος νά πλυθούν μερικά σκεύη, τό όποιον εὐκολύνει πολύ τήν κατόπιν ἐργασίαν.

32. Ἡ καλή διανομή καί ή πρακτική κατάταξις τών διαφόρων ἀσχολιών έχει πολλήν σημασίαν διά τάς γυναικείας ἐργασίας. Ἡ οἰκιακή εἰρήνη, ή άνεσις καί ή εύχαρίστησις τής οἰκογενειακής ζωής έξαρτώνται ούσιωδώς έκ τούτου. Αί κόραι πρέπει νά γυμνάζονται εἰς τάς ἀσχολίας τής οἰκίας ἀπό τήν νεαρωτάτην ηλικίαν.

33. Εἰς τὴν μαγειρικὴν οἰκονομούμεν καὶ χρόνον καὶ καύσιμον ὕλην, δταν γνωρίζωμεν νὰ τοποθετούμεν καλά ἰάς χύτρας ἐις τήν φωτιάν. Αφού βράση τό περιεχόμενον μιᾶς χύτρας, τήν παραμερίζομεν καὶ θέτομεν άνι³ αὐτής άλλην, ή ὁποία χρειάζεται περισσότερον καιρόν διά νά βράση, εἰς δὲ τό θερμότερον μέρος τής ἑστίας τοποθετούμεν τελευταίας ἐκείνος τάς χύτρας δσον τό περιεχόμενον πολύ γρήγορα μαγειρεύεται Κατ' αυτὸν τὸν τρόπον δλα μαγειρεύονται εἰς τήν πρέπουσαν ὡραν, άπαλλασσόμεθα δὲ ἀπό τήν ἀνησυχίαν διά τήν ἔγκαιρον ἑτοιμασίαν τῶν φαγητών. "Οπως πάσα άλλη ἐργασία τοιουτοτρόπως καὶ ή μαγειρική πρέπει νά καθίσταται εὔχάρι στος ένασχόλησις.

34. Κατά τήν ετοιμασίαν των φαγητών τής ήμέρας, ή μπορεί νά ληφθή ύπ' δψιν καί τό γεύμα τής ἑπομένης.

35. Τά χρησιμεύοντα σκεύη χωρίζονται κατά είδη. Ή ἀκατάστατος τοποθέτησίς των γίνεται πολλάκις ἀφορμή ζημιών.

36. Τά κυριώτερα κατά τον καθαρισμόν των σκευών είνε* πλύσιμον, απόπλυμα, στράγγισμα και στέγνωμα Απαιτούνται λοιπόν τρεις λεκάναι' άλλ' αντί τής τρίτης λεκάνης ή μπορεί νά χρησιμεύση καί ἰδιαιτέρα τράπεζα καί μάλιστα μαρμαροστρωμέ^η.

37. Τά σκεύη πλύνονται καλά μέ ζεστόν νερόν, σάπωνα καί σόδαν ή πότασσαν, ἐντός τής πρώτης λεκάνης· κατόπιν πλύνονται με καθαρόν ζεστόν νερόν εἰς

τήν δευτέραν λεκάνην, τοποθετούνται δέ ἀνεστραμμένα ἐις τήν τελευταίαν λεκάνην, ή ἐπί τής τραπέζης διά νά στραγγίσουν. "Επειτα στεγνώνονται μέ χαθαράς πετσέτας καί τοποθετούνται εἰς τάς θέσεις των.

38. Κατά τήν πλύσιν τῶν σκευών πρέπει νά διατηρήται ή ἀκόλουθος τάξις' Ιον τά ὕάλινα, 2ον τά έκ πορσελάνης, 3ον τά μαχαιροπήρουνα, 4ον τά πήλινα ἀγγεία, δον τά ξύλινα δοχεία καί 6ον τά έκ κασσιτέρου, χαλκού καί σιδήρου σκεύη.

39. Τά ποτήρια πλύνονται μέ χλιαρόν νερόν, άπο πλύνονται μέ ψυχρόν καί στεγνώνονται μέ καθαράν πετσέταν. Τά ποτήρια τού οίνου καί ἐν γένει τά λεγάμενα δισκοπότηρα, κρατούμεν κατά τό πλύσιμον ώς καί κατά τό στέγνωμα ἀπό τό ἐπάνω μέρος μέ προσοχήν, διότι ή μπορούν εύκολα νά σπάσουν. Τήν πετσέταν κρατούμεν μέ τάς δύο χεῖρας.

40. Αί λαβαί τών φλυντζανίων, τῶν δοχείων καί τών ἀγγείων καθαρίζονται μέ μικράν ψήκτραν.

41. Τό μετάλλινον μέρος τών μαχαιριών καί πηρουνίων πλύνεται καλά μέ θερμόν νερόν αί λαβαί δμως, ἰδίως δταν εἶνε ἀπό ξύλον ή κόκκαλον, άποπλύνονται ἐλαφρά καί στεγνώνονται ἀμέσως, διότι καταστρέφονται άν μείνουν εις τὸ νερόν.

42. Τά ξύλινα σκεύη τρίβονται δυνατά μέ ψήκτραν καί ζεστόν νερόν, σάπωνα καί πότασσαν ή καί μέ άμμον, άποπλύνονται ἐντός καθαρού νερού καί κατόπιν στεγνώνονται.

43. Διά τό καθάρισμα τών έκ κασσιτέρου καί χαλ-

κού σκευών μεταχειριζόμεθα ζεστόν νερόν μέ πάτασσαν ή σόδαν* δπου δε συνηθίζεται ή καΰσις τών ξύλων, χρησιμοποιείται ή βρασμένη στάχτη (αλισίβα). Τά σκεύη αυτά, αφού τριφθοΰν δυνατά, άποπλυθούν καί σκουπισθοΰν, τίθενται επάνω εις τήν θερμήν έστίαν ή εις τον ήλιον, διά νά στεγνώσουν ντελώς. Εις τό τέλος στιλβώνονται μέ σκόνην ιδιαιτέραν ή μέ τήν πέτραν τών πηρουνίων, τούτο δμως δέν εΐνε ανάγκη νά γίνεται καθ3 ημέραν.

44. Τά σιδηρά σκεύη καθαρίζομεν μέ σαπωνάδαν καί άμμον καί τρίβομεν δυνατά μέ χονδρόν πανών, κατόπιν τά άποπλύνομεν καί τέλος τά στεγνώνομεν μέ Ιδιαιτέραν πετσέταν.

45. Αφού τελειώση τό καθάρισμα τών σκευών καθαρίζεται ή έστία μέ σκληράν βούρτσαν, εάν εΐνε σιδηρά, καί μέ σπόγγον καί νερόν, εάν εΐνε πλακοστρωμένη

46. Κατόπιν καθαρίζεται τό μαγειρεϊον, δηλαδή πλύνονται τά σανιδώματα τών παραθύρων, τά τραπέζια, ή πινακοθήκη, σκουπίζονται, μέ καλά στυμμένον πανίον καί τέλος σφουγγαρίζεται τό πάτωμα.

47. Έπειτα σαπωνίζεται δ νεροχύτης καί τρίβεσαι καλά μέ βούρτσαν.

48. "Απαξ τής έβδομάδος πρέπει νά γίνεται έν τελής καθαρισμός τού μαγειρείου. Κατάλληλος ημέρα εΐνε ή Παρασκευή, διότι τό Σάββατον γίνεται, τό γενικόν καθάρισμα τών δωματίων.

49. Τό καθάρισμα αυτό διευκολύνεται, εάν κατά τάς ημέρας, κατά τάς οποίας τό μαγείρευμα άπαι

τεί δλιγώτερον καιρόν, καθαρίζωνται διαδοχικώς τά διάφορα μαγειρικά σκεύη. Χρησιμοποιείται μέ τον τρόπον τούτον καί τό διαρκώς ύπάρχον ζεστόν νερόν.

60. Κατά τάς ημέρας αύτάς τακτοποιούνται επίσης τά συρτάρια καί αί άποθήκαι τών τροφίμων.

ΚΛ'. —ΚαΟάροσμ-α αργυρών σκευών

Τό καθάρισμα τών αργυρών σκευών απαιτεί Ιδιαιτέραν προσοχήν, καί ώς εκ τούτου έκτελείται συνήθως από τήν ιδίαν οικοδέσποιναν, ή τουλάχιστον υπό τήν άμεσον επίβλεψίν της. Κατά τό καθάρισμα δέν έγγίζομεν τά αργυρά σκεύη μέ τάς χεΐρας.

1. Τά θαμβωμένα άργυρά σκεύη καθαρίζομεν ώς εξής*

Βυθίζομεν ράκος φανέλλας ή καλλίτερα μαλακού δέρματος εις ιδιαιτέραν σκόνην, άχνίζομεν τό πρός καθάρισμα άντικείμενον καί τό τρίβομεν. Τά σκαλίσματα καθαρίζομεν μέ μικρόν χρωστήρα, Κατόπιν τά σκουπίζομεν καλά μέ μαλακήν βούρτσαν καί έπειτα μέ καθαρόν λινόν πανίον. "Αντί τής ιδιαιτέρας σκόνης διά τό καθάρισμα τών αργυρών σκευών ή μπορεί νά χρησιμεύση καί σκόνη από κόκκαλον σουπιάς. "Οταν τά σκεύη δέν εΐνε πολύ άκάθαρτα, αρκεί μόνο τρίψιμον μέ πανίον καί σκούπισμα μέ καθαρόν μαλακόν λινόν.

2. Τά πολύ ακάθαρτα άργυρά σκεύη πλύνονται μέ

σαπωνάδαν ή διάλυσιν σόδας, κατόπιν στεγνώνονται^ στιλβώνονται μὲ σκόνην καὶ σκουπίζονται μέ μαλακήν ψήκτραν καὶ λινόν πανίον, Τάς κηλῖδας τῶν ἀργυρῶν ἀντικειμένων άφαιροῦμεν προσθέτοντες εἰς τό νερόν ὀλίγον οἰνόπνευμα ή ἀμμωνίαν. Ταύτα ὅμως μεταχειριζόμεθα δσον τό δυνατόν σπανιώτερον διότι φθείρουν πολύ τα αργυρά σκεύη,

ΚΒ'.—Καθάρισμα λυχν&τον

Τό φῶς παρημελημένης λυχνίας εἶνε όχι μόνον δυσάρεστον, ἀλλὰ καὶ βλαβερόν εἰς τὴν ὑγείαν καί ἰδίως εἰς τούς ὀφθαλμούς. Διά νὰ εἶνε αί λυχνίαι πάντοτε εἰς καλήν κατάστασιν πρέπει νὰ καθαρίζωνται καθ' έκάστην τούτο γίνεται συνήθως τὴν ήμέραν, ἀφού τελειώσουν αί σπουδαιότεροι οἰκιακαί έργασίαι,

1. Διά τό καθάρισμα τῶν λυχνιών ἀπαιτούνται τά ἑξῆς* Ιδιαιτέρα ψήκτρα διά τούς ὕαλίνους κυλίνδρους, δύο καθαραί πετσέται, ἓν ψαλλίδιον διά τά φυτίλια καὶ μαλακόν χαρτίον, — κατά προτίμησιν έφημερίδος.

2. Τούς καπνισμένους ὕαλίνους κυλίνδρους καθαρίζομεν πρώτον μέ τήν' ιδιαιτέραν ψήκτραν. Έπειτα τούς άχνίζομεν έσωτερικώς καὶ τούς τρίβομεν πάλιν δυνατά, πρώτον μέ τήν ψήκραν καὶ κατόπιν μέ καθαράν πετσέταν, τήν ὁποίαν περνώμεν μέσα εἰς τόν κύλινδρον. Καὶ τέλος τούς τρίβομεν έξωτερικώς μέ τήν καθαράν πετσέταν, μέ τήν ὁποίαν τούς κρατούμε ν.

3. Καὶ τά λοιπά μέρη τών λυχνιών, δσα εἶνε από ί ύαλον ή πορσελάνην, εκτός τοῦ καθημερινού ξεσκονίσματος, πλύνονται άπαξ τής έβδομάδος ἐντός διαλύσεως σόδας, άποπλύνονται καὶ στεγνώνονται. Κατά τό έβδομαδιαῖον καθάρισμα τών λυχνιών καί οἱ ὕάλινοι κύλινδροι πλύνονται μέ διάλυσιν σόδας καὶ άποπλύνονται μέ καθαρόν νερόν.

4. Τά φυτίλια τρίβονται καθημερινώς μέ χαρτίον· μόνον άπαξ τής έβδομάδος κόπτονται μέ ψαλλίδιον, σύμφωνα μέ τό σχήμα τού στομίου τής λυχνίας, διά νά έχωμεν ἴσην φλόγα καὶ ν' άποφεύγωμεν τό κάπνισμα.

5. Επειδή δύσκολα πλύνονται τά λαδωμένα πανία, κρατούμεν τό ρυπαρόν μέρος τών λυχνιών μέ ἐφημερίδα, Μ' ἐφημερίδας καθαρίζομεν καί τά δοχεία τού ἐλαίου καί πετρελαίου πρIν μεταχειρισθώμεν τήν ιδἰαιτέραν πετσέταν.

6. Τά φυτίλια άλλάσσονται τουλάχιστον τετράκις τού έτους. Τά παλαιά φυτίλια άναδίδουν άσθενές φῶς.

7. Ὁ μηχανισμός τής λυχνίας πρέπει καθ° ἡμέραν νά σκουπίζεται, τοὐλάχιστον δέ άπαξ τής έβδομάδος νά καθαρίζεται. Τό ἐσωτερικόν του άποξύεται μέ καρφίδα ή μαχαίριον* τά δέ ἐξωτερικά μετάλλινα μέρη τρίβονται μέ σκόνην.

8. Τό μέρος τής λυχνίας δπου τίθεται τό πετρέλαιον ή τό έλαιον, καθαρίζεται μέ θερμόν νερόν καί σάπωνα ή σόδαν.

9. Ποτέ δεν προσθέτομεν πετρέλαιον εις λυχνίαν αναμμένην, διότι ημπορεί εύκολα νά γίνη έκρηξις.

10. Διά νά σβύσωμεν τήν λυχνίαν χαμηλώνομεν ολίγον τό φως και φυσώμεν τήν φλόγα τούτο δμως δέν πρέπει νά γίνεται εντός δωματίου, διότι και η οσμή είνε δυσάρεστος και δ καπνός βλαβερός.

Καθάρισμα ενδυμάτων και υποδημάτων

Μέρος τής οικιακής τάξεως αποτελεί και ή φροντίς περί τής καθαριότητος των ενδυμάτων. Η περιποίησις των όχι μόνον επιβάλλεται από τήν ευπρέπειαν, αλλ* είνε και αναγκαία διά τήν υγείαν.

α') Καθάρισμα των ενδυμάτων

1. Αφού έπιστρέψωμεν εις τήν οικίαν, πρέπει νά καθαρίζωνται έπιμελώς τά ένδύματα, δσα έφορούμεν έξω· τούτο δέν πρέπει τά γίνεται εντός τοι> κοιτώνος, αλλά εις άλλο κατάλληλον μέρος.

2. Τά ίδρωμένα, τά βρεγμένα ή τά λασπωμένα ένδύματα πρέπει πρώτον νά κρεμώνται διά νά στεγνώσουν.

3. Τά κυριώτερα τού καθαρισμού των ενδυμάτων είνε* τό τίναγμα, τό βούρτσισμα, καί τό καθάρισμα των κηλίδων.

4. Διά νά τιναχθούν μερικά από τά γυναικεία φορέματα,—καθώς τά μεταξωτά, τά λεπτά μάλλινα κα>

τό από ύφασμα αραιόν, — δεν πρέπει νά κτυπώνται* αρκεί νά τά κρατούμεν από τήν ζώνην και νά ία άνατινάσσωμεν.

5. Τά μάλλινα φορέματα μετά τό τίναγμα βουρτσίζονται καί από τάς δύο όψεις. Πρώτον καθαρίζομεν τό κάτω μέρος (ποδόγυρον), κατόπιν δε ολόκληρον τήν φούσταν ακολούθως βουρτσίζομεν επιμελώς τό επάνω μέρος καί τελευταίον βουρτσίζομεν δλόκληρον τό φόρεμα από τήν καλήν δψιν.

6. Τά μεταξωτά, αφού τιναχθούν, βουρτσίζονται μόνον από τήν εσωτερικήν δψιν ή καλή όψις καθαρίζεται βαθμηδόν εκ τών άνω προς τά κάτω μέ καθαρόν λινόν πανίον.

7. Καλόν είνε νά μεταχειριζώμεθα δύο ψήκτρας, μίαν διά τό εσωτερικόν μέρος τών ενδυμάτων καί άλλην διά τό εξωτερικόν.

8. Έάν ύπάρχη μία μόνον ψήκτρα, τότε, αφού καθαρίσωμεν τό εσωτερικόν μέρος τής φούστας, τρίβομεν τήν ψήκτραν εις τεμάχιον χαρτίου, τό δποίον θέτομεν εις τήν άκραν τραπέζης ή καθίσματος. "Αφού τρίψωμεν καλά τήν ψήκτραν εις τό χαρτίον, τό άλλάσσομεν μέχρις ού τό χαρτίον τριβόμενον μείνη καθαρόν.

9. Αί ψήκτραι πρέπει νά καθαρίζωνται πολλάκις μέ τον τρόπον αυτόν, ιδίως έάν έβουρτσίσαμεν φόρεμα βαθέος χρώματος καί πρόκειται νά καθαρισθή άλλο ανοικτού χρώματος.

10. Τά ανοικτού χρώματος ενδύματα καθαρίζονται πρώτα, διότι από τό καθάρισμα όχι μόνον αί

ψήκτραν καὶ αἱ χεῖρες λερώνονται, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀήρ τοῦ μέρους ἐκείνου μολύνεται.

11. Διὰ τοῦτο καθ' ὅσον καθαρίζομεν τὰ ἐνδύματα, τὰ μεταφέρομεν ἄλλου.

12. Κατά τό καθάρισμα τῶν ἐνδυμάτων ἁς σκεπάζωμεν τὴν κεφαλήν μέ λεπτόν ὑφασμα.

13. Αἱ περισσότεραι κηλῖδες ἐξαλείφονται ἂν τριφθοῦν μέ ζεστόν νερόν καί καθαρόν λινόν πανίον. Κατόπιν δμως ἡ κηλίς πρέπει νὰ τριφθῇ μέ στεγνόν ὑφασμα. Τό τρίψιμον γίνεται πάντοτε σύμφωνα μὲ τήν φοράν τού ὑφάσματος,

14. Αἱ λιπαραί κηλῖδες καθαρίζονται μέ ἀραιωμένην ἀμμωνίαν, βενζίναν ἡ τερεβινθίνην. Διά νά ἀφαιρέσωμεν τήν δυσάρεστον ὀσμήν, τρίβομεν εἰς τό τέλος τήν θέσιν τής κηλῖδος μέ πανίον καί θερμόν νερόν.

15. Αἱ κηλῖδες τού ἐλαίου ἐξαλείφονται μέ τερεβινθίνην, αἱ δέ κηλῖδες πίσσης μέ νωπόν ἀνάλατον βούτυρον. Ἡ ἐκ τού βουτύρου παραγομένη κηλίς ἐξαλείφεται πάλιν διά τού ἀνωτέρω ὑποδειχθέντος τρόπου.

16. Κατάλληλος διά τό καθάρισμα ἐνδυμάτων, ἰδίως βαρέος χρώματος, εἶνε ἡ εἰς τά παντοπωλεῖα πωλουμένη ρίζα, ἡ κοινῶς λεγομένη «τζουένι». Ἡ ρίζα αὐτή βράζεται εἰς νερόν, τό ὁποῖον μεταχειριζόμεθα διά τήν πλύσιν κηλιδωμένων ἐνδυμάτων ἡ καί διά τήν ἀφαίρεσιν τῶν κηλίδων, μέ μικράν ψήκτραν.

17. Μετά τό τέλος τού καθαρίσματος εἶνε καλόν

νά μένουν τά ἐνδύματα δλίγην ὥραν εἰς τὸν καθαρόν ἀέρα.

18. Εἰς τάς ἱματιοθήκας πρέπει νά φροντίζωμεν ὥστε εἰς τό βάθος νά κρεμώμεν τά δλιγώτερον ἐν χρήσει, ἐμπρός δέ τά συχνότερον χρησιμεύοντα.

19. Τά ἐνδύματα δέν πρέπει νά κρεμώνται τό ἓν ἐπάνω εἰς τό ἄλλο, διότι βλάπτεται τό σχήμα των.

20. Ἁς ἀποφεύγωμεν ἐπίσης νά κρεμώμεν δύο φούστας εἰς τό αὐτό καρφίον, Ἑκάστου φορέματος πρέπει, εἰ δυνατόν, νά εἶνε κρεμασμένα χωριστά τό ἐπάνω καί τό κάτω μέρος.

21. Τά μαύρα ἐνδύματα δέν φυλάσσονται πλησίον ἄλλων ἀνοικτού χρώματος.

22. Ἐάν ὑπάρχουν ποικίλματα ἀνοικτού χρώματος εἰς βαθύχρωμα ἐνδύματα, σκεπάζονται μέ ἰδιαίτερον πανίον.

23. Τά κινητά ἐπιστήθια (πλαστρόν), περιλαίμια, κλπ. δέν ἀφίνονται ἐπάνω εἰς τά φορέματα, ἀλλά φυλάσσονται χωριστά.

24. Τά ἐσωφόρια δέν κρεμώνται εις τήν ιματιοθήκην, ἀλλά διπλώνονται τακτικά καί φυλάσσονται εἰς συρτάρια.

25. Τά γυναικεία καπέλλα μετά τήν ἐπιστροφήν εἰς τήν οἰκίαν, φυσώνται, ξεσκονίζονται καί τίθενται εἰς τήν θέσιν των. Διά τά γυναικεία καπέλλα ἀπαιτείται ἰδιαιτέρα ἐπιμέλεια, διότι καθαρίζονται δυσκολώτερα ἀπό τά ἀνδρικά καί χάνουν διά τής κακής χρήσεως τήν καινουργή των δψιν. Ὅθεν βουρτσίζονται, καθώς καί τά βελούδινα καί μετά-

ξωτά ὑφάσματα, μέ ἰδιαιτέραν πολύ μαλακήν ψήκτραν.

26. Τα δερμάτινα χειρόκτια δεν πρέπει νά τυλίσσωνται, ούτε νά διπλώνονται. Αφού φυσηθούν καὶ τραβηχθούν τὰ δάκτυλα, φυλάσσονται εἰς τάξ ὡρισμένας θήκας ή εις σφυρτάρια.

27. Καλόν εἶνε νά άερίζωμεν ἐνίοτε τά χειρόκτια, άφίνοντες ἐπί τινα ὡραν ανοικτάς τάς θήκας των.

28. Τά ἀνδρικά ἐνδύματα κτυποῦνται πρώτον ἀπό τήν καλήν δψιν, τά θυλάκια γυρίζονται έξω καὶ καθαρίζονται* μετά ταύτα βουρτσίζονται ἀπό τήν άνάποδην, στρέφονται πάλιν καί βουρτσίζονται ἀπό τήν καλήν. Διά νά βουρτσισθοῦν τά ἐνδύματα ήμποροῦν νά στρωθούν ἐπάνω εἰς τράπεζαν. Η ψήκτρα πρέπει νά παρακολουθή τήν φοράν τού ὑφάσματος. Τά περιλαίμια τῶν ἀνδρικών ἐνδυμάτων εἶνε ἀνάγκη νά τρίβωνται συχνά μέ ζεστόν νερόν καί καθαρόν τεμάχιον ὑφάσματος.

7 β') Τά υποδήματα.

Τά κακώς προσαρμοζόμενα ὑποδήματα δχι μόνον προξενούν στενοχώρίαν, αλλά άσχημίζουν τήν στάσιν καί τό βάδισμα, Τά βαρέα ὑποδήματα προκαλούν βαρύ βάδισμα καί κουράζουν. Τά δέ ρυπαρά καί ξεσχισμένα ὑποδήματα εξευτελίζουν τὸν άνθρωπον. "Αλλην έντύπωσιν κάμνει ό φορών καλά ὑποδήματα καί άλλην δ έχων τοιαῦτα ἀπεριποίητα. "Οταν περιποιούμεθα τά ὑποδήματα, τότε καί περισσότερον διατηρούνται εἰς καλήν κατάστασιν καί ἱκανά χρήματα οἰκονομούνται, ιδίως εἰς πολυμελείς οἰκογενείας.

1. Τά ἐν χρήσει δερμάτινα ὑποδήματα πρέπει καθ' ήμέραν νά καθαρίζωνται καί νά βάφωνται.

2. Διά τὸν καθαρισμόν χρησιμεύει ἐπίτηδες ψήκτρα ὑποδημάτων. Η ξηρά λάσπη άποξύεται μέ τεμάχιον ξύλου.

3. Διά τό βάψιμον χρειάζονται δύο ψήκτραι μία μικροτέρα διά τήν βαφήν καί άλλη πυκνοτέρα καί πλέον μαλακή διά τό στίλβωμα.

4. Τήν ψήκτραν κρατούμεν ἀπό τό ξύλον* διότι, ἐάν πιέσωμεν τάς τρίχας, καί τήν ψήκτραν βλάπτομεν καί τάς χεῖρας λερώνομεν.

5. Τά ὑγρά ὑποδήματα πρέπει νά στεγνώνωντα[1] καλά πρὶν καθαρισθούν, δχι ὅμως ἐπί τής ἑστίας ή εἰς άναμμένην θερμάστραν, διότι καταστρέφονται,

6. Διά τά ὑποδήματα ἀπό λεπτότερον ή ἀπό χρωματιστόν δέρμα μεταχειριζόμεθα ἐπίτηδες βερνίκια ή βαφάς. "Αφού καθαρισθούν καλά τά ὑποδήματα καί άλειφθούν μέ μικράν ψήκτραν ή τεμάχιον πανίού, τρίβονται μέ μεγάλην ψήκτραν καί τέλος στιλβώνονται μέ μάλλινον ή βελούδινον ύφασμα,

7. Αί γαλόσσαι μόνον πλύνονται.

8. Διά τά υποδήματα από ύφασμα χρειάζεται ἰδιαιτέρα ψήκτρα, μέ τήν οποίαν καθαρίζεται μόνον τό ύφασμα. Κατά τήν βαφήν καί τήν στίλβωσιν τών δερμάτινων μερών δέν πρέπει νά έγγίζεται τό ύφασμα.

9, Τά στιλπνά υποδήματα (λουστρίνια) τρίβονται μόνον μέ ὕφασμα, κατόπιν δὲ ἀλείφονται μέ ἔλαιον καὶ πάλιν τρίβονται.

10. Αί έμβάδες καί τά οἰκιακής χρήσεως χαμηλά ὑποδήματα, τά ὁποῖα εἶνε ὡς ἐπί τό πλεῖστον ἀπό ὕφασμα, πρώτον κτυποῦνται καί κατόπιν βουρτσίζονται μέ την ἰδιαίτεραν ψήκραν.

ΚΛ'.—Καλλοέργετα άνθέων

Δὲν πρέπει νά ὑπάρχη οἰκία χωρίς άνθη. Τά άνθη, καί αὗται αί άπλούστεραι γλάστραι, φαιδρύνουν τὴν δψιν τοῦ δωματίου. Αλλά καί αὐτή καθ' έαυτήν ή καλλιέργεια τῶν άνθέων εἶνε σκόπιμος καί εὐχάριστος ένασχόλησις. Ποία οἰκοδέσποινα δὲν αἰσθάνεται χαράν βλέπουσα τά φυτά ἀναπτυσσόμενα καί άνθοῦντα χάρις εἰς τάς φροντίδας της ; Έν τούτοι; ή καλλιέργεια τῶν άνθέων ἀπαιτεί καί πείραν καί στοργήν. "Οσον προσεκτικότερα περιποιούμεθα τά φυτά, τόσον βεβαιοτέρα εἶνε ή ἐπιτυχία. Οἱ κυριώτατοι κανόνες τής καλλιέργειας τῶν άνθέων εἶνε οἱ ἑξῆς·

1. Αί γλάστραι πρέπει νά εἶνε πήλιναι διά νά ἔχουν πόρους, καί άνάλογοι πρὸς τάς ρίζας τῶν φυτών. Αί πολύ μεγάλαι γλάστραι βλάπτουν τά φυτά διότι τό χώμα σήπεται εὐκόλως καί κατά συνέπειαν αί ρίζαι καταστρέφονται. Αί γλάστραι άπό πορ· αελάνην καί αί βερνικωμένοι δὲν εἶνε άξιαι συατάσεως.

2. Ή θέσις τών ἐντός τοῦ δωματίου φυτών όρίζεται σύμφωνα πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ φωτός, τοῦ άέρος καί τής θερμότητος, τών ὁποίων έχει ἀνάγκην έκαστον φυτόν.

3. Αί άπότομοι μεταβολαί τής θερμοκρασίας εἶνε ἐπιβλαβείς διά τά φυτά τών δωματίων.

4. Όσάκις τό ἐπιτρέπει δ καιρός, τίθενται αί γλάστραι καί ἰδίως αί άνθισμέναι εἰς τὸν ἐξώστην ή έξωθεν τού παραθύρου εἰς σανίδα μέ κιγκλίδωμα διά νά μή πίπτουν.

5. Κατά τό θέρος καλόν εἶνε νά προφυλάσσωνται άπό τόν ὑπερβολικόν ήλιον μέ τένταν τά πλέον εὐαίσθητα φυτά. Καί αί ρίζαι τών φυτών πρέπει νά προφυλάσσωνται άπό τήν ὑπερβολικήν ζέστην. Πρὸς τούτο τυλίσσομεν τήν γλάστραν μέ βρύον ή τήν τοποθετούμε ν εἰς δοχεῖον άπό πορσελάνην.

6. Έν καιρῷ χειμώνος δσα φυτά δέν άντέχουν εἰς τό ψύχος φυλάσσονται εντός θερμών δωματίων.

7. Κατά τήν ἐποχήν ταύτην πρέπει νά καταβάλλω μεν' ιδιαιτέραν προσοχήν ἐις τήν συχνήν άνανέωσιν τού άέρος. Προὸς τούτο χρησιμοποιούμεν τάς καλάς ἡμέρας διά νά τά άερίζωμεν.

8. Τό πότισμα τών φυτών πρέπει τά γίνεται μέ προσοχήν, διότι τά περισσότερα καταστρέφονται άπό τό ἐλλιπές ή τό υπερβολικόν πότισμα.

9. Ή θερμοκρασία τού νερού πρέπει νά εἶνε ἀνάλογος τής θερμοκρασίας τού δωματίου, εἰς τό ὁποῖον εύρίσκονται τά φυτά· διά τούτο έν καιρῷ χειμώνος δέν ποτίζονται μέ νερόν ἀπ' εὐθείας έκ τοῦ ὑδραγωγείου.

10. Γενικός κανών δέν υπάρχει ώς πρὸς τό ποσόν τοῦ ποτίσματος. Πρέπει νὰ περιποιούμενα ἕκαστον φυτόν κατά τάς ἀπαιτήσεις του, τάς ὁποίας μανθάνομεν διά τής προσεκτικής παρατηρήσεως καί διά τής πείρας.

11. Τό ὑπερβολικόν πότισμα ἐπιφέρει σήψιν τῶν ριζών, διά τούτο καί ή διατήρησις τής γλάστρας ἐντός δοχείου ύδατος καταδικάζεται ἀπό τούς κηπουρούς. Εξαιρούνται δμως είδη τινα φυτών ὑδρόβια ή έχοντα ἀνάγκην πολλής ὑγρασίας.

12. Τον χειμώνα τά φυτά ποτίζονται ἀραιότερα. Χρησιμεύει ώς κανών διά τὴν ἐποχήν ταύτην νά μὴ ποτίζονται ἐὰν δεν ξηρανθή τό χώμά των.

13. Τήν άνοιξιν ποτίζομεν ἡμέραν παρ' ἡμέραν καί ἀκόμη συχνότερα.

14. Ἐκτὸς τού συχνού ποτίσματος, τό θέρος πρέπει νά ραντίζωμεν τά φυτά μέ λεπτόν ψεκαστήρα. "Οταν πίπτη βροχή, αί γλάστραι ἐξάγονται δι' δλίγην ώραν εις τό ὑπαιθρον.

15. Τά φύλλα τών φυτών πλύνομεν μέ σπόγγον καὶ μέ όχι πολύ ψυχρόν νερόν.

16. °0σα φυτά ἴνε εις γλάστρας, έχουν καί περισσοτέραν ἀνάγκην τροφής. Τροφή των εἶνε τό λίπασμα.

17. Ἡ λίπανσις, δηλαδή τό κόπρισμα, γίνεται κατά τήν περίοδον τής ἀναπτύξεως τών φυτών καί Ιδίως τό φθινόπωρον' προσέχομεν δμως νά εἶνε καλά χωνευμένον τό λίπασμα. Τό λίπασμα ρίπτομεν εἰς τά φυτά κατά προτίμησιν υγρόν.

18. "Οσα φυτά" έχουν άσθενήση ἐις τήν ρίζαν, ἐξάγονται ἀπό τήν γλάστραν, κόπτονται τά ἀσθενή μέρη τής ρίζης των καί μεταφυτεύονται εἰς άλλην γλάστραν.

19. Τά προσβεβλημένα ἀπό ἀσθένειαν φυτά ραντίζομεν συχνά μέ άνθος θείου (θειάφι). Επίσης ὠφελεί καί τό ράντισμα μέ χυμόν καπνού, δταν τό φυτόν έχη παράσιτα έντομα.

/ΛΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΚΕ'.— Πλύσος.

1. Τό καλλίτερον διά τὴν πλύσιν νερόν εἶνε ἐκεῖνο, τό ὁποῖον περιέχει τά δλιγώτερα άλατα, ἰδίως δέ τό νερόν τής βροχής καὶ τοῦ ποταμού. Τό νερόν τῶν φρεάτων εἶνε πολλάκις γλυφόν, διαλύει δυσκόλως τὸν σάπωνα καὶ κιτρινίζει τά ἐνδύματα. Ἐν τούτοις δυνάμεθα νά τό καλλιτερεύσωμεν μέ προσθήκην ολίγης σόδας.

Α'—Τά άσπρόρρουχα

2. Πρὶν βρέξωμεν τά άσπρόρρουχα, τά χωρίζομεν τά μετρούμεν καί τά γράφομεν εις μικρόν τετράδων.

3. Επειδή ή στάκτή φθείρει μέ τὸν καιρόν τά ὑφάσματα καί ἰδίως τά λεπτά, καλόν εἶνε νά χωρίζωνται τά άσπρόρρουχα* καί τά μέν ἀκάθαρτα καί χονδρά θέτομεν εἰς τήν κοινήν πλύσιν, τά δέ καθαρότερα καί λεπτά (ὑποκάμισα ήμέρας καί νυκτός, καμιζόλας λεπτάς, μαξιλαροθήκας, μαντήλια, άσπρόρρουχα παιδικά, λεπτά παραπετάσματα κλπ.) πλύνομεν ώς εξῆς·

α') Πλύσις χωρίς στάκτην

4. Τά άσπρόρρουχα βυθίζονται κατά είδη εἰς σκάφην μὲ Χλιαρόν νερόν, σαπωνίζονται ἐν προς ἕν δύο φοράς, ἀφού άλλαχθή τό νερόν, καί στιβάζονται δπως εἶνε σαπωνισμένα, εις τήν σκάφην, — τά μεγαλείτερα κάτω καί τά μικρότερα ἐπάνω. "Αφού στιβαχθούν δλα, γεμίζεται ή σκάφη μέ θερμόν νερόν, εἰς τό ὁποῖον προσθέτομεν δλίγην σόδαν, καί άφίνονται ἐκεί έως τήν άλλην ημέραν.

5. Τήν άλλην ἡμέραν τά στιβαγμένα άσπρόρρουχα μεταφέρονται κατά ε'ίδη εις ἄλλην σκάφην μέ ζεστόν νερόν, δπου σαπωνίζονται δύο φοράς, στραγγίζονταν καλά μέ τδς χεῖρας καί τοποθετούνται εις καθαράν σανίδα. Έπειτα γεμίζεται πάλιν ή σκάφη μέ καθαρόν χλιαρόν νερόν, καί τά άσπρόρρουχα πλύνονται καλά, έν ανάγκη καί μέ δεύτερον νερόν, καί τέλος μεταφέρονται εις ἄλλην σκάφην νερού μέ δλίγον λουλάκι διαλελυμένον.

6. Τό λουλάκι τυλίσσεται εἰς τεμάχιον λεπτού πανίου, καί μέ αὐτό ταράσσομεν τό νερόν, έως δτου λάβη άνοικτόν κυανούν χρώμα. Τό νερόν πρέπει ν* άνακατώνεται διά νά μή κατακάθηται τό λουλάκι εἰς τό βάθος τής σκάφης.

7. Τά άσπρόρρουχα δέν τρίβονται καὶ δέν μένουν πολλήν ώραν εἰς τήν σκάφην αὐτήν καί ούτε άκουμβούν εἰς τό βάθος* ξεπλύνονται μόνον δύο ή τρεῖς φοράς, τά μεγαλείτερα χωριστά, τά δέ μικρότερα περασμένα, πολλά μαζί εἰς κορδόνιον, στραγγίζονταν

καλά καί στιβάζονται εἰς καλάθια στρωμένα μέ καθαρώτατον πανίον.

8. Τό λουλάκι χρησιμεύει διά νά άντικαταστήση τό κιτρινωπόν χρώμα τῶν άσπρορρούχων μέ χρώμα έλαφρόν κυανοῦν καί νά δίδη εἰς αὐτά ὄψιν καινουργή. Άν ὅμως τό λουλάκι πέση πολύ, τό χρώμα γίνεται βαθύ κυανοῦν καί δεν εἶνε ὡραῖον.

β') Πλύσις μέ στάκτην

9. Τά άσπρόρρουχα, καθώς καί εἰς τήν ἁπλήν πλύσιν, βυθίζονται κατά είδη εἰς τήν σκάφην γεμάτην μέ χλιαρόν νερόν, σαπωνίζονται δίς, έν πρὸς ἕν, ἀφοῦ ἀλλαχθή τό νερόν, καί τοποθετοῦνται σαπωνισμένα ἐντός άλλης σκάφης ή ἐπί καθαρών σανίδων. Αλλά τά πολύ ρυπαρά άσπρόρρουχα βρέχονται καί σαπωνίζονται εἰς ιδιαιτέραν σκάφην ή εἰς μαστέλλον μέ θερμότερον νερόν περιέχον καί σόδαν.

10. Τά άσπρόρρουχα στιβάζονται εἰς μεγάλον πίθον ή κοφίνιον ή καί ἐις ξύλινον κιβώτιον κατά τήν ἑξής τάξιν Ιον Όλα τοῦ μαγειρείου καί άλλα παρόμοια ρυπαρά ὑφάσματα. — 2 ον Άσπρόρρουχα τών ὑπηρετών. - δον Έσώβρακα κλπ. — 4ον Σενδόνια καί καθημερινοί μαξιλαροθήκαι, — £ον Τραπεζομάντηλα, πετσέται κλπ. ἐπάνω δέ εἰς αὐτά ἁπλώνεται καθαρόν λευκόν ύφασμα ή σινδόνη.

11. Κατόπιν σκεπάζονται μέ χονδρόν πανών, τό λεγόμενον στακτόπανον, τό όποιον πρέπει νά σκεπάζη γύρω καὶ τά άκρα τοῦ κοφινιού. Επάνω εἰς τό

•στακτόπανον τίθεται καθαρά κοσκινισμένη στάκτη, ή •οποία δέν πρέπει καθόλου νά έγγίζη τά άσπρόρρουχα. Διά συνήθη πλύσιν ὀλιγομελοῦς οἰκογένειας άρκοῦν 3—4 οκᾶδες στάκτης.

12. Κατόπιν έρχεται τό λεγόμενον πότισμα ή *περίχυμα.* Λαμβάνομεν βραστόν νερόν άπό τό καζάνιον, δπου ὑπάρχει συνήθως διάλυσις σόδας ή σακκίδιον μέ μικράν ποσότητα στάκτης, καί περιχύνομεν τήν στάκτην, ή οποία εἶνε ἐπάνω εἰς τό στακτόπανον. Τούτο ἐξακολουθοῦμεν μέχρις δτου κενωθή τό καζάνιον. Τότε τό γεμίζομεν πάλιν, καί, άφοῦ βράση, περιχύνομεν ἐκ νέου τήν στάκτην. Έάν ή πλύσις γίνεται ἐις ἐπίτηδες πίθον, τότε άνοίγομεν την στρόφιγγα καί άφίνομεν τό νερόν νά τρέχη. Όταν τό νερόν ἐξέρχεται βραστόν, κλείομεν τήν στρόφιγγα καί παύομεν τό περίχυμα Τά άσπρόρρουχα μένουν ἐκεῖ δλην την νύκτα.

13 Την ἑπομένην πρωίαν τό στακτόπανον μέ την στάκτην άφαιρεῖται προσεκτικά, τά δέ άσπρόρρουχα ἐξάγονται τό ἐν μετά τό άλλο καί πλύνονται κατά εἴδη, σύμφωνα μέ τάς οδηγίας τών άριθμών 5, 6 καί 7.

14. Χάριν τής διατηρήσεως τών άσπρορρούχων, εἶνε καλόν νά γίνεται ή πλύσις κατά πάσαν τρίτην ή τό πολύ πέμπτην ἑβδομάδα, ώστε νά μή μένουν πολύν καιρόν ρυπαρά. Εἰς πολυμελή οἰκογένειαν καί δπου ὑπάρχουν μικρά παιδιά γίνονται μικραί πλύσεις ἐν τώ μεταξύ.

γ') Άλλοι τρόποι πλύσεως

15. Διά νά συμπληρώσωμεν τάς δδηγίας τής πλν* σεως άναφέρομεν και τούς εξής δύο τρόπους.

α') Πλύσις με βράσιμον

16. Αφού έκτελεσθούν αϊ δδηγίαι τοΰ αριθμού 4 τής πλύσεως χωρίς στακτήν, λαμβάνομεν τα άσπρόρρουχα άπό τήν στακτήν, τα πλύνομεν δίς προσεκτικά μέ σάπωνα καί τά βράζομεν εις τό καζάνιον έν^ τέταρτον τής ώρας κατόπιν πλΰνονται πάλιν καί στραγγίζονται καλά. Μετά τούτο άποπλύνονται μ& νερόν έως δτου τούτο μείνη εντελώς καθαρόν, περνώνται άπό τό λουλάκιον καί τέλος στιβάζονται εις τά καλάθια διά ν* απλωθούν.

β') Πλύσις μέ μηχανήν

17. Ή πλύσις με μηχανήν, ή οποία άλλού είναι εις κοινήν χρήσιν, εΐνε σχεδόν άγνωστος εις ήμάς, γίνεται δέ ως εξής·

Τά άσπρόρρουχα έτοιμάζονται και πάλιν τήν πρώτην ήμέραν κατά τάς ανωτέρω οδηγίας (αριθμός 4) τήν δευτέραν ήμέραν, άφού εξαχθούν άπό τήν σκάφην καί στραγγισθούν καλά, τίθενται κατά είδη έντός τής μηχανής. Τότε χύνεται επί τών άσπρορρούχων βραστόν νερόν μέ διάλυσιν σάπωνος καί σόδας, ή δέ μηχανή τίθεται εις κίνησιν καί τά πλύνει επί 5 λεπτά.

18. Τά πλεονεκτήματα τής πλύσεως μέ μηχανήν εΐνε τά εξής·

Ιον Άφαιρεΐται καί ή μαγαλειτέρα ακαθαρσία χωρίς ν' άναγκασθή ή πλύνουσα ν' άναπνεύση τούς δυσώδεις ατμούς. 2ον τά άσπρόρρουχα πλύνονται μέ θερμότερον νερόν, άφ* δσον ήμπορούν νά πλυθούν όχι μέ χεΐρας. δον Κερδίζομεν καιρόν, δύναμιν καί σάπωνα. 4ον Ή κανονική κίνησις τής μηχανής φθείρει τά άσπρόρρουχα δλιγώτερον άπό τό συχνόν τρίψιμον μέ τάς χεΐρας.

19. Αφού εξαχθούν άπό τήν μηχανήν τά άσπρόρρουχα, δσα μέν άρκετά έκαθαρίσθησαν στραγγίζονται εισαγόμενα άνά έν χωριστά μεταξύ τών κυλίνδρων τού στραγγιστικού μηχανήματος, τό οποίον βιδώνεται εις τήν μηχανήν τής πλύσεως· δσα δέ άσπρόρρουχα εΐνε άκόμη ρυπαρά ή έχουν κηλΐδας, καθαρίζονται ως εξής*

20. Σαπωνίζονται άπό τάς δύο όψεις, τίθενται εις τό καζάνιον, όπου βράζουν επί 10—15 λεπτά τής ώρας εις νερόν περιέχον σάπωνα καί σόδαν, έν άνάγκη τίθενται πάλιν σαπουνισμένα εντός τής μηχανής, όπου καί πάλιν άνακινούνται καλά επί τινας στιγμάς, καί έπειτα στραγγίζονται μέ τό ιδιαίτερον μηχάνημα.

21. Κατόπιν δλα τά στραγγισθέντα άσπρόρρουχα άποπλύνονται καί περνώνται άπό τό λουλάκιον κατά τάς οδηγίας των αριθμών 5, 6 καί 7.

Β'. Χρωματιστά καὶ μάλλινα ενδύματα

22. Τά χρωματιστά καὶ τά μάλλινα ενδύματα (ίσωφόρια, φορέματα, έμπροσθέλλαι, φανέλλαι, μαντήλια κλπ.) δεν πρέπει νά μουσκεύωνται πρὶν πλυθούν διότι ή μπορούν νά χαλάσουν τά χρώματά των, άλλα δὲ καὶ νά στενεύσουν.

23. Τά χρωματιστά ενδύματα πλύνονται δίς, μέ σάπωνα, εντὸς χλιαρού νερού, προηγούνται δέ τά ἐξ ανοικτού χρώματος. Αμέσως κατόπιν άποπλύνονται μέ πολλά νερά και απλώνονται διά νά στεγνώσουν εἰς σκιερόν καί εὔαερον μέρος.

24. Διά νά διατηρήσουν τό χρώμά των μερικά μονόχρωμα ὑφάσματα, προσθέτομεν εἰς τό νερόν δξείδιον καί άλας. Τά μαύρα καί πολύ βαθύχρωμα ὑφάσματα άποπλύνονται μέ νερόν, ἐντός τού δποίου έβρασαν φύλλα κισσού.

25. Ιδιαιτέρα προσοχή χρειάζεται διά τὴν πλύσιν τῶν μαλλίνων ενδυμάτων, τά όποῖα πρέπει νά πλύνωνται καί νά στεγνώνωνται αὐθημερόν καί νά μή φυλάσσωνται βρεγμένα έως τὴν άλλην ἡμέραν· ώστε δὲν πρέπει νά πλύνωνται δταν ό καιρός εἶνε ἀκατάλληλος διά τό άπλωμα.

26. Τά μάλλινα ἐνδύματα δὲν τρίβονται άπ' εὐθείας μὲ σάπωνα, ἀλλά πλύνονται ἐντός σαπωνάδας ἡ ὁποία ἡτοιμάσθη ἰδιαιτέρους εἰς μαστέλλον, ὅπού* διελύθησαν εἰς βραστόν νερόν μικρά τεμάχια σάπωνος.

27. Μέ τὴν σαπωνάδαν αὐτήν χλιαράν πλύναμε ν' ἕν πρὸς ἕν ἀπό τός δύο όψεις δίς δλα τά μάλλινα ἐνδύματα (τάς φανέλλας κλπ. πρώτας καί τελευταίας τάς περικνημῖδας, καί τά άποπλύνομεν έπανειλημμένως μέ καθαρόν νερόν, ζεστόν δσον καί ή *σαπωνάδα*, διότι ή ἀλλαγή τής θερμοκρασίας έπηρεάζει τά μάλλινα υφάσματα,

28. Μετά ταύτα στραγγίζονται καλά καί ἁπλώνονται εἰς μέρος ἡλιακόν καί εὐάεροV εἀν δέ έως τό βράδυ δέν έστέγνωσαν ἐντελώς, ἁπλώνονται καί τήν άλλην ἡμέραν.

γ') * Απλωμα καί στέγνωμα

29. Τό άπλωμα τῶν άσπρορρούχων εἰς τό ὑπαῖθρον εἶνε πολύ ώφέλιμον, διότι ό ἀήρ ἐπιταχύνει τό στέγνωμα καί τό ζωηρόν φωτς τού ήλιού τά λευκαίνει.

38. Έν τούτοις, ἐάν τύχη ἀνάγκη καί ἁπλωθούν ἐντός τής οΙκίας ένεκα κοκοκαιρίας ἐκλέγεται εύάερον καί δσον τό δυνατόν φωτεινόν μέρος, τά δέ ἁπλωμένα άσπρόρρουχα γυρίζονται συχνά διά νά στεγνώσουν καί ἀπό τάς δύο όψεις.

31. Τά σχοινιά εξετάζονται πρὸ τού ἁπλώματος, καί ἐάν δέν εἶνε καθαρά, καθαρίζονται ή καί πλύνονται "Οταν δένωνται τά σχοινιά, άφίνονται μάλλον χαλαρά, διότι τεντώνονται από τό βρέξιμον.

32. Τά καλάθια μέ τά πλυμένα άσπρόρρουχα μεταφέρονται εἰς τὸν τόπον τού ἁπλώματος, καθώς καί τά μικρά ξύλινα στερεώματα, μέ τά ὁποῖα σφίγγαν-

ται τά απλωμένα άσπρόρρουχα επάνω εις τά σχοινιά.

33. Τά άσπρόρρουχα πριν απλωθούν άνατινάσσονται μέ τάς χεῖρας διά νά λάβουν τό κανονικόν των σχήμα, καί διά νά διπλώνωνται καί σιδερώνωνται ευκολότερα.

34. Πρώτα απλώνονται τά μεγαλείτερα καί τά βαρύτερα άσπρόρρουχα (σινδόναι, τραπεζομάνδηλα κλπ.η διότι χρειάζονται περισσότερον καιρόν νά στεγνώσουν, κρεμώνται δε εἰς τό σχοινίον κατά μήκος καί σφίγγονται μέ πολλά στερεώματα

35. Τά ὑποκάμισα τῆς ἡμέρας καί τῆς νυκτός ώς καί αί καμιζόλαι στερεώνονται εἰς τό κάύω μέρος· αί περισκελίδες ἀπό τά δύο άκρα τῆς ζώνης· αϊ πετσέται καί τά μανδήλια πλησίον τό ἐν μέ τό ἄλλο, ώστε ἐν στερέωμα νά σφίγγη δύο μαζί.

36. Τά κολλάρα καί τά μανικέτια κρεμώνται είς τό σχοινίον πολλά μαζί μέ λευκόν κορδόνιον δέν κρεμώνται ἀπ' εὐθείας εἰς τό σχοινίον, διότι ώς πολύ μικρά καί λεπτά φθείρονται ἀπό τά στερεώματα καί χρειάζονται πολύν τόπον.

36. Αί έμπροσθέλλαι ἁπλώνονται ἀπό τά δύο άκρα τῆς ζώνης.

38. Τά έσωφόρια καί τά φορέματα στερεώνονται ἀπό τὴν μίαν άκραν τῆς ζώνης καί ἀπό τὴν ἀντίθετον κάτω άκραν τῆς φούστας, τὴν ὁποίαν καί ρίπτομεν ἐπάνω εἰς τό σχοινίον.

39. Αί περικνημίδες στερεώνονται από τὸ κάτω άκρον.

1. Δίπλωμα άσπρορρούχων

40 Αφού στεγνώσουν τά άσπρόρρουχα μεταφέρονται κατά εἴδη είς ώρισμένον δωμάτιον καί τοποθετούνται εἰς τράπεζαν σκεπασμένην μέ καθαράν σινδόνην ἐκεῖ ἐξετάζονται προσεκτικά, καί όσα μέν ἔχουν ἀνάγκην ἐπιδιορθώσεως χωρίζονται εἰς ἰδιαίτερον καλάθων, τά δέ λοιπά ραντίζονται μέ νερόν καί διπλώνονται. Ἡ ἐργασία αὐτή γίνεται καλλίτερα καί ταχύτερα δταν βοηθή καί δεύτερος.

41. Τά άσπρόρρουχα ραντίζονται ἐλαφρά μέ τά δάκτυλα ή μέ ραντιστικήν ψήκτραν. Τό ὑπερβολικόν ράντισμα πρέπει ν' άποφεύγεται, καί ἰδίως κατά τὸν χειμώνα. Τά μάλλινα υφάσματα δέν ραντίζονται.

41, Αί σινδόναι καί τά τραπεζομάντηλα διπλώνονται ώς ἑξής. Κρατούνται άπό τά τέσσαρα άκρα, τεντώνονται δυνατά καί κανονικά, διπλώνονται κατά μήκος εἰς δύο ή τρία, πάλιν τεντώνονται διπλωμένα καί τέλος διπλώνονται καί κατά πλάτος.

43. Τά ὑποκάμισα τεντώνονται δυνατά, διπλώνονται είς δύο κατά μήκος, ώστε τό στήθος νά μένη πρὸς τά έξω, καί είς δύο κατά πλάτος

44. Αϊ περισκελίδες τεντώνονται δυνατά κατά μήκος, διπλώνονται δέ ώστε νά εὑρίσκεται τό ἐν σκέλος ἐπί τοῦ ἄλλου καί τό όπισθεν μέρος πρὸς τά έξω.

45. Τά νυκτικά ὑποκάμισσα καί αί καμιζόλαι, άφού τεντωθούν καί διπλωθούν μέ τό έμπροσθινόν μέρος πρὸς τά ἐπάνω καί τά μανίκια γυρισμένα έπά-

νω του, διπλώνονται καί πάλιν εἰς τό μέσον, ὥστε τά μανίκια νά ἔρχωνται προς τά ἔξω.

46. Τά μαντήλια, τά προσόψια καί τά τοιαύτα, ἀφοῦ τεντωθούν, διπλώνονται εἰς δυό ἤ εἰς τέσσαρα, ὥστε αἱ ραφαί ἔρχονται ἡ μία επί τῆς ἄλλης.

47. Ὅσα ἀσπρόρρουχα εἶνε κολλαρισμένα, ραντίζονται καί, ἀντί νά διπλωθούν, τυλίσσονται πολλά μαζί εἰς καθαρόν πανίον.

48. Αἱ ἐμπροσθέλλαι τού μαγειρείου τεντώνονται κατά μήκος καί διπλώνονται εις τέσσαρα ἤ εις οκτώ.

49. Ὅπου ὑπάρχει ἐπίτηδες κύλινδρος, στιλβώνουν πρό τού σιδερώματος τά τραπεζομάντηλα, τάς πετσέτας καί τά παρόμοια, ὡς καί τάς σινδόνας, αἱ ὁποῖαι δεν εἶνε ἀνάγκη πλέον νά σιδερωθούν,

Ε'. Σιδέρωμα καί δίπλωμα ἀσπρορρσύχων

1. Διά τό σιδέρωμα χρειάζεται πρό πάντων καλόν σίδερον καθώς καί μεγάλη τράπεζα καί κατάλληλος σανίς σιδερώματος, σκεπασμένη μέ μάλλινον σκέπασμα, ἐπί τού ὁποίου στρώνεται καθαρόν λευκόν ὑφασμα. Καί τά δύο αὐτά σκεπάσματα πρέπει νά εἶνε στρωτά καί στερεά

2. Πρέπει νά προσέχωμεν, ὥστε τό σίδερον νά εἶνε καθαρόν καί χωρίς ἀνωμαλίας. Ἐάν ἔχη κηλῖδας, πρίν τό μεταχειρισθώμεν τό καθαρίζομεν προσεκτικά μέ ἄμμον ἀφού δε ζεσταθή, τό ἀλείφομεν μέ τεμάχιον κηρίου, τό τρίβομεν κατόπιν εἰς χονδρόν χαρτίον καί τέλος τό καθαρίζομεν μέ στεγνόν πανίβν έως ὅτου στιλβωθώ.

3. Εἰς τό σιδέρωμα εἶνε ἀπαραίτητον ἓν δοχεῖον μέ καθαρόν νερόν καί μικρός σπόγγος διά νά ὑγραίνωνται τά στεγνά μέρη των ἀσπρορρούχων.

4. Αἱ σινδόναι σιδερώνονται μόνον ἐάν δέν ὑπάρχη κύλινδρος, ἀλλά καί τότε μόνον καθώς εἶνε διπλωμέναι, ἐνῶ τά τραπεζομάντηλα σιδερώνονται καλά καί ἀπό τάς δύο ὄψεις.

5. Τά γυναικεῖα ὑποκάμισα ἁπλώνονται ἐπί τῆς τραπέζης εἰς τρόπον, ὥστε τό ἓν μέρος τού ὑποκαμίσου νά ἀντικρύζη τήν ἀριστεράν χεῖρα, τό δέ οτρήφωμα τήν δεξιάν. Κατά τό σιδέρωμα τηρεῖται ἡ ἑξῆς τάξις· Πρώτον τό ἄνω μέρος, κατόπιν τά μανίκια, ἡ πλάτη καί τέλος τό κάτω μέρος καί αἱ πτυχαί. Τά κεντήματα καί αἱ δαντέλλαι σιδερώνονται ἀπό τήν ἀνάποδην διά νά σχηματιοθούν αἱ πτυχαί τού ὑποκαμίσου κατά μήκος, καί πιέζονται μέ δυνατόν σιδέρωμα.

6. Τά γυναικεῖα καί ἀνδρικά ὑποκάμισα διπλώνονται πρώτον τρῖς κατά μήκος, ὥστε τά πλάγια μέρη μέ τά μανίκια νά γυρίζουν ἐπί τῆς πλάτης, κατόπιν δέ διπλώνονται πάλιν εἰς τό μέσον τοιουτοτρόπως ἡ μέν πλάτη καί τά μανίκια εὑρίσκοντα[1] πρός τά μέσα, τό δέ στήθος μένει προς τά ἔξω.

7. Τών περισκελίδων σιδερώνεται πρώτον ἡ ζώνη, έπειτα τά δέματα, κατόπιν τό στρήφωμα καί τελευταῖον τά σκέλη.

8. Εἰς τάς καμιζόλας σιδερώνονται πρώτον τό στήθος, δ λαιμός καί τά κεντήματα, κατόπιν δέ τά μανίκια καί τά λοιπά μέρη.

9* *Όταν σιδερώνωμεν μαντήλια καί προσόψια, πρέπει νά προσέχωμεν ίδιαιτέρως τό κεντημένον Όνομα (μάρκαν) καί τό στρήφωμα διπλώνονται δέ άναλόγως τού μεγέθους των καί τοῦ μέρους δπου φυλάσσονται, μέ τό δ'νομα πάντοτε προς τά έξω.

10. Εις τάς ποδιάς σιδερώνονται πρώτα τά έπάνω μέρη, τά κεντήματα καί ή ζώνη, κατόπιν τά κάτω κεντήματα καί τέλος τό ύφασμα τής κυρίως ποδιάς.

11. Τά κεντήματα σιδερώνονται πάντοτε άπό τήν άνάποδην καί ή αρχή γίνεται άπό τήν ραφήν.

12. Αί ποδιαί διπλώνονται κατά μήκος εις δύο καί κατά πλάτος εις τρία, ώστε αί γραμμαί τοῦ διπλώματος νά εύρίσκωνται προς τάς ραφάς καί νά μ ή γίνη δίπλωμα εις τό μέσον

13. Τά έσωφόρια σιδερώνονται ως έξής· Αφού σιδερώσωμεν τήν ζώνην καί τά κάτω κεντήματα, περνώμεν τήν σανίδα τοῦ σιδερώματος έντός καί σιδερώνομεν τήν φούσταν έκ τῶν κάτω πρὸς τά άνω* άμα δέ τελειώση, δὲν διπλώνεται αλλά κρε> μάται.

14. Εις τά ύποκαμισάκια καί τούς μπούστους φροντίζομεν νά σιδερώνωμεν πρώτα τον λαιμόν καὶ τά μανίκια, καί κατόπιν τά λοιπά μέρη, πάντοτε δμως άπό τήν άνάποδην, άπό τήν καλήν δέ μόνον έάν θέσωμεν επί τού υφάσματος λεπτόν μαντήλιον.

15. Κατά τον ίδιον τρόπον σιδερώνομεν καί τό άνω μέρος κοιτωνίτου (ρόμπα ντέ κάμαρα), τό δέ κάτω μέρος καθώς τά έσωφόρια.

ΚΣΤ'.—Κολλάρισμα

1. Δύο εϊδη κολλαρίσματος υπάρχουν μέ ώμήν κόλλαν καί μέ βρασμένην.

2. Ετοιμασία ωμῆς κόλλας.

Εἰς 1 1)2 δκάν κρύου νερού διαλύονται 80 δρά μια κόλλας καί έν κοχλιάριον τού φαγητού βόρακος. Τὸν βόρακα διαλύομεν πρώτον εις βραστόν νερόν καί τόν άφίνομεν νή κρυώση.

3. Ετοιμασία βρασμένης κόλλας.

Εἰς 1 1)2 δκάν βραστού νερού χύνονται, ἐνῷ άνακατώνεται διαρκώς, 80 δράμια κόλλας διαλελυμένης εἰς κρύον νερόν, τέλος δέ προστίθεται κοχλιάριον βόρακος.

Α'. Σιδέρωμα τῶν λεπτών άσπρορρούχων καί κεντημάτων

4. Τά παραπετάσματα καί τά πολυτελή σκεπάσματα κολλαρίζονται μέ βρασμένην κόλλαν, διότι μέώμήν άπαιτούν εἰς τό σιδέρωμα πολύ γυμνασμένην χεϊρα. Αί δαντέλλαι δμως καί τά κεντήματα κολλαρίζονται μέ άραιάν ωμήν κόλλαν καί σιδερώνονται άπό τήν άνάποδην διά νά έξέχη τό σχέδιον, τό όποῖον προ τού σιδερώματος στρώνεται ελαφρά μέ τάς χεῖρας.

5. Όταν αι δαντέλλαι καί τά κεντήματα εἶνε σουρωμένα, πρέπει νά σχηματισθούν τά λεγόμενα κανονάκια μέ επίτηδες ψαλλίδιον.

6. Τά κεντήματα καί αί δαντέλλαι κρατούνται στερεά μὲ τήν άριστεράν χεῖρα, καὶ μέ τήν δεξιάν είσάγεται τό ἓν σκέλος τού ψαλλιδίου ἐλαφρά πυρωμένου ἕως τό βάθος τού σουρώματος καί πιέζεται μὲ τό άλλο σκέλος, μέ τό ὁπδιον γυρίζει τό ύφασμα πρὸς τά μέσα. Τούτο έπαναλαμβάνομεν εἰς ϊσας ἀποστάσεις.

7. Τά κολλαρισμένα μέ βρασμένην κόλλαν παραπετάσματα στραγγίζονται προσεκτικά, άνατινάσσονται μέ τάς χεῖρας καί κρεμώνται ἐις σχοινίον ἀκριβώς είς τό μέσον διά νά μή ζαρώνουν. Αφού στεγνώσουν, ραντίζονται μέ νερόν, τυλίσσονται ἐντός ὑγρού ὑφάσματος καί σαρώνονται μόνον μετά μίαν ώραν.

8. Τά κολλαρισμένα μέ ὠμήν κόλλαν παραπετάσματα στραγγίζονται μέ τάς χεῖρας, άν δέν ύπάρχη στραγγιστικόν μηχάνημα, καί τυλίσσονται ἐντός καθαρού ὑφάσματος. Τό σιδέρωμά των πρέπ3ῖ νά γίνή ἀμέσως. 'Απλώνονται μέ προσοχήν ἐπί τής τραπέζής τού σιδερώματος τακτοποιούνται καλά τά οχέ διά των καί σιδερώνονται ἀπό τήν μέσην πρὸς τά πλάγια.

9. Τά παραπετάσματα δέν διπλώνονται ἀλλά τυλίσσονται μέ προσοχήν, ή μάλλον κρεμώνται ἀμέσως είς τάς θέσεις των.

10. Καί τά κολλαρισμένα κλινοσκεπάσματα ἐπίσης σιδερώνονται απδ τήν μέσην προς τάς ἄκρας.

Β\ Σιδέρωμα στιλπνόν

Τό στιλπνόν σιδέρωμα, ή τού λούστρου, γίνεται διά τά κολλάρα, τά μανικέτια, τά ἀνδρικά ὑποκάμισα καί τά καλοκαιρινά υποκάμισα των κυβιών.

11. Τά ἀνδρικά ὑποκάμισα κολλαρίζονται ὡς ἑξῆς*

Τρίβεται δλίγην ώραν ἐντός τής κόλλας τό στήθος, τό ὁποῖον λαμβάνεται μέ τάς χεῖρας διπλωμένον, ώστε νά προφυλάσσεται τό λοιπόν μέρος τού ὑποκαμίσου, καί τό κάτω μέρος τού ὑποκαμίσου κρατεῖται είς τήν μασχάλην. Αφού κολλαρισθή καί τό περιλαίμιον, ραντίζεται ἐλαφρά τό ύποκάμισον καί διπλώνεται μέ τό κολλαρισμένον μέρος προς τἄ μέσα.

12. Τά μικρότερα άσπρόρρουχα, καθώς τά κολλάρα καί τά μανικέτια, κολλαρίζονται μέ ζεστήν καί δχι πολύ άραιάν κόλλαν, τρίβονται καλά καί κατόπιν στραγγίζονται μέ τάς χεῖρας. "Επειτα κολλαρίζονται έκ νέου κατά τὸν ἰδιον τρόπον, μέ ὠμήν κόλλαν, στραγγίζονται καί τρίβονται μέ ὑγρόν σπόγγον, πριν σιδερωθούν, πρώτον ἀπό τήν άνάποδην καί κατόπιν ἀπό τήν καλήν δψιν.

α') Σιδέρωμα κολλάρων

Διακρίνομεν ορθά καί γυριστά κολλάρα, κυρίων καί κυριών. Τά δρθά κολλάρα τών κυρίων συνήθως εἶνε μονοκόμματα καί τά γυριστά ἀποτελούνται ἀπό δύο ἑνωμένα κομμάτια, τά δέ τών κυριών ἀπό τρία

δηλαδὴ τό κολλάρον, τό περιλαίμιον καὶ τὴν τραχηλιάν. Ἑκαστον μέρος πρέπει νά σιδερώνεται ἰδιαιτέρως.

13. Τά ἀνδρικά κολλάρα σιδερώνονται ὡς ἑξῆς*

Τό κολλάρον καλά ἁπλωμένον σιδερώνεται πρώτον ἀπό τὴν ἀνάποδην, κατόπιν, ἀφού τριφθῇ ἡ καλή δψις μὲ μικρόν σπόγγον βρεγμένον, σιδερώνεται καὶ αὐτή κατά τὸν ἴδιον τρόπον. Τούτο ἐπαναλαμβάνεται καί ἀπό τάς δύο δψεις έως δτου τό κολλάρον γίνη σκληρόν

14. Ἔπειτα στιλβώνεται τό κολλάρον. Αφού μέ τὸν σπόγγον τριφθῇ ἡ καλή δψις, ἡ ὁποία πρόκειται νά στιλβωθῇ. πιέζεται τό σίδερον δυνατά καί μάλλον πρός τά ἔμπρός, καί περνᾷ ἐπανειλημμένος τό κολλάρον, ἕως δτου στιλβωθῇ καλά.

15. Τας ἐσοχὰς τῶν ραφών χαράσσει τό σίδερον μέ τήν έμπροσθινήν ά*ραν.

16. Τών γυναικείων κολλάρων σιδερώνεται πρώτον τό ἐπάνω μέρος, κατόπιν τό περιλαίμιον καί τελευταία ἡ τραχηλιά. Αϊ μεταξύ τών διαφόρων μερών ραφαί πρέπει νά χωρίζονται καλά.

17. Τά γυριστά κολλάρα σιδερώνονται πρώτον καθώς κοί τά ὀρθά, τό δὲ κάτω μέρος των τίθεται ἐπί σανιδίου καί σιδερώνεται καί ἀπό τάς δύο ὄψεις, ἕως δτου γίνη σκληρόν. Κατόπιν, ἀφού σιδερωθούν καί πάλιν ἀπό τήν ἀνάποδην, στιλβώνονται καί ἀφού πιεσθῇ ἡ ραφή ἀπό τήν ἀνάποδην, γυρίζονται πρός τά έξω.

18 Τέλος τά κολλάρα στρογγυλεύονται πιεζόμενα

άπό τήν ἀνάποδην μέ τό σίδερον πλαγίως κρατούμενον έκ τών ἀριστερών πρός τά δεξιά, ἐνῶ συγχρόνως μέ τήν ἀριστεράν τά σύρομεν βαθμηδόν πρός τά ἀριστερά.

β'. Σιδέρωμα μανικετίων

19. Ἁπλούστατα σιδερώνονται τά μονοκόμματα μανικέτια. Τά ἁπλά μανικέτια σιδερώνονται καί στρογγυλεύονται ἀπαράλλακτα καθώς καί τά δρθά κολλάρα.

20. Τά ἀποτελούμενα ἀπό δύο μέρη σιδερώνονται πρώτον ἀπό τήν ἀνάποδην καί δεύτερον ἀπό τήν καλήν δψιν. Ἑκαστον μέρος σιδερώνεται ἰδιαιτέρως.

21. Εἰς τά μανικέτια, δσα ἀποτελούνται ἀπό τρία μέρη, σιδερώνονται πρώτον τό μεσαῖον, τό ὁποῖον διά νά σιδερωθῇ καλά πρέπει νά στηρίζεται εἰς τό ἄκρον τής τραπέζης, ὥστε τά δύο ἀκρινά μέρη νά πίπτουν τό ἕν εἰς τήν τράπεζαν καί τό ἄλλο πρός τά κάτω.

γ'.) Σιδέρωμα ἀνδρικών ὑποκαμίσων

22. Εἰς τό σιδέρωμα τών ἀνδρικών ὑποκαμίσων ἀκολουθεῖται ἡ ἑξῆς τάξις· πλάτη, μανίκια, μανικέτια, ὠμοι καί στήθος.

23. Πρώτον διπλώνεται τό ὑποκάμισον εἰς δύο, ὥστε τά κατά μήκος δύο μέρη τής πλάτης νά εὑρίσκωνται πρός τά ἔξω καί σιδερώνονται τό ἕν μετά τό ἄλλο. Κατόπιν τό ὑποκάμισον ἁπλώνεται ἐπί τής

τραπέζης μέ τό ἔμπροσθεν μέρος πρὸς τά ἐπάνω καὶ σιδερώνονται τά πλησίον τοῦ στήθους μέρη. Μετά ταῦτα σιδερώνονται τά μανίκια, τά δὲ μανικέτια σιδερώνονται καθώς τά ὀρθά ἁπλά κολλάρα, ἐνῶ συγχρόνως στρογγυλεύονται. Ἀκολούθως σιδερώνεται ὁ λαιμός ἐπί τῆς ἄκρας τῆς τραπέζης, καθώς τά ὀρθά κολλάρα ἀπό τὴν καλήν καί ἀπό τήν ἀνάποδην ὄψιν στιλβώνεται δὲ ἀπό τήν καλήν. Διά νά σιδερωθοῦν οἱ ὦμοι, τό ὑποκάμισον τοποθετεῖται μέ τό κάτω μέρος πρὸς τά δεξιά καὶ τὸν λαιμόν πρὸς τά ἀριστερά. Ἀφού σιδερωθοῦν ἐξωτερικῶς ἀνοίγεται τό σῶμα καί σιδερώνονται καὶ ἐσωτερικῶς.

24. Διά νά σιδερωθῇ τό στῆθος ὑγραίνεται καί πάλιν ὀλίγον, ἀφού δὲ τεθῇ ἀπό κάτω τεμάχιον μαλλίνου ὑφάσματος ἢ φανέλλας, τεντώνεται ἕως ὅτου λάβῃ ὁ λαιμός τήν πρέπουσαν στρογγυλότητα. Κατόπιν σιδερώνεται τό στῆθος ἀπό τά κάτω πρὸς τά ἄνω. * Ἀπαιτεῖται προσοχή διά νά μή σχηματίζωνται ζαρώματα εἰς τό στῆθος καί εἰς τό περιλαίμιον.

25. Τά ἀνδρικά ὑποκάμισα διπλώνονται ὡς ἑξῆς: "Ἀφού ἀφαιρεθῇ ἀπό τό κάτω μέρος τό τεμάχιον τῆς φανέλλας (ἀρ. 25) σιδερώνονται πάλιν οἱ ὦμοι δυνατά, στρέφονται κατά μῆκος τά πλάγια μέρη τοῦ στήθους, ὥστε νά εὑρίσκωνται εἰς τήν πλάτην τοῦ ὑποκαμίσου, τά δὲ γύρισματα πιέζονται δυνατά. Κατόπιν ἁπλώνεται καί πάλιν τό ὑποκάμισον μέ τό στῆθος πρὸς τά κάτω. Τότε τοποθετοῦνται τά μανίκια λοξά ἐπάνω εἰς τήν πλάτην καί γυρίζονται πρὸς τά ἄνω τόσον ὥστε νά ἐξέχουν τά μανίκια ἓν δάκτυλον ἀπό τό περιλαίμιον ἐπάνω εἰς αὐτά γυρίζονται τά πλάγια μέρη καί στερεώνονται μέ καρφίδας. Τέλος διπλώνεται τό κάτω μέρος τοῦ ὑποκαμίσου, στρεφόμενον πρὸς τά ὀπίσω, μέ πολλήν προσοχήν διά νά μή ἐξέχῃ οὔτε κατά μῆκος οὔτε κατά πλάτος τοῦ στήθους.

ΙΔΖ'.— Ἐπιδιόρθωσις ἐνδυμάτων

Μέ τήν ἔγκαιρον ἐπιδιόρθωσιν ἠμποροῦν νά διατηρηθοῦν τά ἐνδύματα πολύ περισσότερον καιρόν, ἐν ᾧ ὅταν ἡ ἐπιδιόρθωσις δέν γίνειαι ἀμέσως, ἡ βλάβη ἐπεκτείνεται καί εἶνε ἀνάγκη ν' ἀντικατασταθῇ τό ἔνδυμα. Ἡ προνοητική καί ἐπιμελής οἰκοδέσποινα ἠμπορεῖ μέ τήν ἔγκαιρον φροντίδα νά προλαμβάνῃ καί νά οἰκονομῇ πολλά. Ἡ ἐπιδιόρθωσις ὅμως ἀπαιτεῖ πολλήν πεῖραν καί ἐπιτηδειότητα, Ἰδίως δέ καλαισθησίαν διά νά μή παραμορφώνεται τό ἔνδυμα,

Αἱ μεγαλείτεραι βλάβαι διορθώνονται μέ ἐμβάλωμα, αἱ δέ μικρότεροι μέ τό λεγόμενον μοντάρισμα.

*Ἡ διδασκαλία τῆς ραπτικῆς πρέπει ν' ἀρχίζῃ ἀπό τήν πρώτην ἡλικίαν τῶν κορασίων, εἰς δέ τά σχολεῖα πρέπει πάντοτε, ἐκτός τῶν στοιχείων τῆς ραπτικῆς νά διδάσκωνται καί οἱ τρόποι τῆς ἐπιδιορθώσεως τῶν ἐνδυμάτων.

1, Διά τό ἐμβάλωμα ἀπαιτείται πρὸ πάντων κατάλληλον ὕφασμα. Διά τήν ἐπιδιόρθωσιν τῶν λινῶν ἀσπρορρούχων ἡ μπορεῖ νά χρησιμεύσῃ μεταχειρισμένοι, ἀλλά στερεόν ἀκόμη λινόν ἢ καί βαμβακερόν

(χασές). Ή κλωστή τοῦ ἐμβαλώματος πρέπει νά δ-μοιάζη μέ τό ὑφασμα.

2. Αί μικρότεραι βλάβαι διορθώνονται μέ τό μαντάρισμα, τοῦ ὁποίου σκοπός εἶνε ν' ἀντικαταστήσω τό σχισμένσν μέρος, μέ πιστήν ἀπομίμησιν τοῦ ὑφάσματος.

3. Ή κλωστή τοῦ μανταρίσματος πρέπει νὰ δ-μοιάζη μέ τό ὕφασμα. Τὰ βαμβακερά ὑφάσματα ἐπιδιορθώνονται μέ βαμβακερήν κλωστήν, τὰ λινά μέ λινήν καί τά μεταξωτά μέ μεταξωτήν. Τά μάλλινα διορθώνονται ἐντελέστατα ἐὰν ἐχωμεν κλωστάς ἀπό τεμάχια του ἰδίου υφάσματος.

4. Τά μάλλινα καί τά χνουδωτά ὑφάσματα ἠμποροῦν νά μανταρισθοῦν καί μέ μέταξαν.

---

*Ως συμπλήρωμα του μικρού τούτου βιβλίου νομίζομεν ωφέλιμον νά ὑπενθυμίσωμεν εις τάς οἰκοδέσποινας, δ π πρέπει νά αποφεύγουν καί τήν παραμέλησιν τής οικίας καί τήν υπερβολικήν καί αποκλεισιικήν προσήλωσιν εις μόνα τά οικιακά έργα.

Ή εὐδαιμονία έξαρτάται ἀπό πολλά καί μικρά "Οταν ή οἰκοδέσποινα παραμελή τάς κοινωνικά; της ὑποχρεώσεις καί ἀποξενώνεται ἀπό τὸν κόσμον, χάνει πολλάκις περιστάσεις δυναμένας νά συντελέσουν εἰς τήν πρόοδον καί τήν εὐημερίαν τής οἰκογένειας της. Έάν ἐξ ἐναντίας ἀπορροφάται ἐντελώς ἀπό τήν πολυτάραχον κοινωνικήν ζωήν καί ἀμελή τὸν οἶκόν της καταστρέφει βαθμηδόν καί τήν ἰδικήν της καί τών ἰδικών της τήν εύίυχίαν.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.—Ή συμπεριφορά.

	Σελ.
Εἰσαγωγή	5
Α'. —Οϊ χαιρετισμοί	6
Β'. —Εντός τής οικίας	9
Γ'. —Έκτος τής οικίας	11
Δ'. —Επισκέψεις	12
Ε'. —Κοινωνικαί σχέσεις	18
ΣΤ'. — Ή ἀλληλογραφία	22
Ζ'. —Τά γεύματα	25

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ—'Η. διεύθυνσις ζοϋοϊκου

Η'. —Ευπρέπεια, τάξις καί καθαριότης	28
Θ'. —Γενικοί κανόνες	29
Ι'. —Τακτοποίησις τής τραπεζαρίας	31
ΙΑ'. —Καθάρισμα των παραθύρων	34
ΙΒ'. —Καθάρισμα των ταπήτων	35
ΙΓ'. —Καθάρισμα των επίπλων	37
α'. — Καθημερινή καθαριότης	37
β'. —Έκτακτος καθαριότης	37
ΙΔ'. —Καθάρισμα των λοιπών άνπκειμένων	39
ΙΕ*. —Καθάρισμα των κλιμάκων	39
ΙΣΤ'. —Ό κοιτών	41
ΙΖ'. — Θέρμανσις—"Αερισμός	44
α'.—Ή θέρμανσις	45
β'.—Ό αερισμός τών δωματίων	49

ΙΗ'. Η υπηρεσία τής τραπέζης 51
α'. — Ή τακτοποίησις τής τραπέζης 5£
β'.— Προσφορά των φαγητών 54
ΙΘ'. —Επίσημα γεύματα 57
Κ'. —Τό μαγειρεῖον 59
ΚΑ'. —Καθάρισμα ἀργυρών σκευών 67
ΚΒ'. — Καθάρισμα λυχνιών 6$
ΚΓ'. —Καθάρισμα ενδυμάτων καί υποδημάτων 70
α'. — Καθάρισμα τών ενδυμάτων 70
β'. — Τά υποδήματα 74
ΚΔ'. —Καλλιέργεια άνθέων 76
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ—Τεχνικού γνώσεις*
ΚΕ'. —Πλύσις 80
α'.—Τά άσπρόρρουχα 80
α'. — Πλύσις χωρίς στάκτην 81
β'.—Πλύσις με στάκτην 82
γ'. — "Αλλοι τρόποι πλύσεως 84
β'. — Χρωματιστά καιμάλλινα ενδύματα 86
γ'. — "Απλωμα καί στέγνωμα 87
δ'. — Δίπλωμα άσπρορρούχων 89
ε'. - Σιδέρωμα καί δίπλωμα άσπρορρούχων 90
ΚΣΤ'. — Κολλάρισμα 93
α'. —Σιδέρωμα τών λεπτών άσπρορρούχων καί κεντημάτων 93
β'.—Σιδέρωμα στιλπνόν 95
α'. —Σιδέρωμα κολλάρων 95
β'.—Σιδέρωμα μανικετίων 97
γ'. — Σιδέρωμα ανδρικών υποκαμίσων 97
ΚΖ'. —Επιδιόρθωσις ενδυμάτων 99

ΒΙΒΛΙ0ΠΩΛΕ10Ν !3. Ν. ΣΙΔΕΡΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 46

ΣΕΙΡΑ 100 βΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. Ὁ Ουρανός.
2. Ἡ Εκκλησία μας.
8. Ἡ Γή του πυρός.
4. *Ο Ἄνθρωπος καί τό σῶμα του.
ό. Τά ὠφελια. πτηνά τής 'Ε?.λάδος.
δ. Ὁ Στρατιώτης. .
I. Ὁ Υλικός κόσμος.
8. Τά καθήκοντα τού πολίτου.
9. Ὁ μικρός Πλούταρχος, μέρος Α'.
10. Ἡ Εὐρώτη κατά τον 19ον αιώνα
11. Ὁ Κυρ Σϊμος.
12. Ἡ Ἀκρ. πόλις των "Ἀθηνών.
13. ΑΙ Μέλισσαν.
Η Ἡ Αίγυπτος.
' 5. Ἥλιος, ζωή καί κίνησές.
16. Τά Ελληνικά γράμματα.
17. Νοσήματα καί μικρόβια.
18. Ὁ Γεωργός.
19. Ὁ Κολόμβος.
20 Ὁ μικρός Πλούταρχος, μέρος Β*.
21. Ὁ Χαρακτήρ.
22. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία.
23. Ὁ ὁηγός τής οἰκοδεσποίνης,
Ά. *Ο Εθνικός πλούτος. μέρος Α'.
Μάρτυρες τής επιστήμης.
■;6. Ἡ 'Ρωσσία.
2 λ Ὁ εθνικός πλούτος, μέρος Β'
28. Ὁ Μέγας Αλέξανορος.
29. Τό Δένδρον.
80. Ιστορία ενός πλουσίου.
31. ΑΙ Πράται βοήθειαν.
32. Ὁ μικρός Πλούταρχος, μέρος Γ.
33 Ανέκδοτα ζφων
Μ. Τά Ἄνθη.
Βενιαμίν Φραγκλῖνος.
36. Ὁ Βίος τού * Ιησού Χριστού.
37. Μ Ὀρνιθες.
38 Αί Γει τόννσ σα<·.
39. Τό Γάλα.
40 Οί Αργοναύταν.
11. Ὁ Καθαρός ἀήρ.
12 Οί Τρεις Μεγάλο-» Τεράρχαι.
1·* Οί Μ ααάσται
1 Ὁ Οίνος.
M5.' Τό Κράνος εοδ πλούτου.
16 ΟύιαΓ.γκιων.
17. Ὁ Μειαξοσκώληξ.
413 "Ανακαλύψεις ιού 19ου αιώνος.
89. Τό Βρέφος.
«0. Φρειόε.ρίκας ό μέγας.
51. "Αποταμίευσές
52. Ὁ Καπνός.
53. Ἡ Σουηδία.
54. 1 _> Ψάρευμα.
55. Ιστορία τής μβτάξης,
56. Ηράκλειος.
57. Ιστορία τής Εκκλησίας.
58. Τά Μεταλλεία.
59. Ἐκ τῶν ηθικών τού Πλουτάρχ»
60. Ημερολόγιων Ερημίτου/
61 Ἡ Μακροβιότης.
62. Συλλογαί Φυσικής Ἱστορίαο
63. Ἡ Ιταλία.
64. Τά Θηρία.
65. Πειράματα Φυσικής.
66. Ἄσωτος υιός.
67/ Ἡ Ὅρασις.
68. Ὁ μικρός Κτηνοτρόφος.
69. Ἡ Ευτυχία.
70. Γεωλογία. *
71. "Ο Ιουστινιανός.
72. Γυμναστική.
73. Ὁ Πεσταλότσης.
74. Ἡ Γή.
75. ΟΙ Τυφλοί.
76. Οί Αγώνες.
77. Εορταστής.
78. Ἡ Φυματίωσις,
79. Ἡ Τομή τού Σουέζ.
80. Αύιοκρ. Διογένης ό * Ρωμανός
8?. Ὁ μικρός Κτηνίατρος.
82. Τό Ἅλας
83. Ὁ Κοραής.
84. Τό δογον τού Παστές.
85. Ἡ Ζωγραφική.
86. Ὁ Κυνη ·■/$,-.
87. Αμερική καί Αμερικανοί»
88. Η Ἐλαια.
89. Ναυακή 'γιεινή.
90. Αί θρησκείαν
91-92 Ὁ Καποδίστριας (διπλοί
93. Τό Εμπόριο ν.
94. "Εθνικοί εύεργέται.
95 Τά Λουτρά.
96. Τά 'Ελλην. γράμματα κατά . χρόνους τού Χριστ Ἑλληνισι
97. Ὁ Λαχανόκηπος.
98. Χρονολ. τής Αρχαίας Ἱστο ;
99. Χρον. τής Μεσαίων, καί Ν.Ε
100. Απάνθισμα των ἔργα» Βιι